

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ
ПоезијаСРБ – Број 11.

Крушевац, јул 2019.

Споменик кнезу Лазару – Илустрација Елена Ерић

III разред ОШ „Јован Јовановић Змај“

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ

ПоезијаСРБ

Број 11.

Крушевац, јул 2019.

Издавач: Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ, Крушевац

Портал: www.poezijasrb.com - www.poezija.rs - поезија.срб

Мејл удружења: pesnik@poezija.rs

Мејл часописа: poezijasrb@poezija.rs

УМЕСТО УВОДА – Љ. Обрадовић

Овај часопис је посебан. Ми заувек у Ваша срца уносимо лепоту поезије! Свака песма коју у Часопису за поезију - ПоезијаСРБ прочитате или је објавите, оплемениће и челичити Ваше тело и душу!

Ево, и овај број је посебан - једанести. Посебан је, јер после њега долази дванаести број, а сваки нови број, за нас из Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ је добар знак, јер сваки нови број означава сам живот. Значи живи смо, пишемо и објављујемо. Мало ли је?

Да поновимо, наш часопис је отворен за све песнике из Србије и расејања који пишу на српском језику (или другим ех-ју језицима), који своје поетско дело стварају управо сада, дакле савременим песницима и они су најзаступљенији у овом броју. Овога пута одабрали смо да часопис "отворе" својим стваралаштвом: Марина Адамовић из Ниша (песникиња која у нашем Удружењу има чланску карту број 1.), Андреја Ђ. Врањеш из Сремске Митровице, Сања Петровић из Новог Сада, Лепа Симић из Цириха и Миле Лазаревић из Ћуприје... Сви они, за нас су посебни и зато су у рубрици **У ОВОМ БРОЈУ ИЗДВАЈАМО**. Наравно, највише простора у часопису, одвојили смо за поезију бројних песника и песникиња у делу под називом **САВРЕМЕНИ ПЕСНИЦИ**.

Посебну пажњу и у овом броју, у делу часописа под називом **ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ**, посвећујемо и песницима које су својом поезијом заслужили да се увек треба подсећати на њихово дело, то јест, да их никада и у ни у ком случају не смемо заборавити. Међу бројним таквим песницима су свакако: Душан Матић из Ћуприје, Јован Михајило из Новог Сада и Давор Славнић из Козарске Дубице.

У часопису ћемо и овог пута имати и кутак за **ХУМОР И САТИРУ**. Па макар то био сасвим мали кутак... У овом броју по први пут имамо и прозни део **ПРИЧЕ**.

Одлучили смо да од сада више пишемо о бројним активностима Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ. Зато је ту део **КЊИГЕ ПОЕЗИЈЕ**.

Наравно и у наредним бројевима часописа ћемо покушати да задржимо ову концепцију о деловима часописа, имајући увек на уму да је наша мисија да добру поезију приближимо читаоцима.

Поштовани песници, ауторски хонорар за објављивање у часопису нисмо у ситуацији да платимо! Ако сте са тим сагласни, пошаљите нам свој рад.

Наш мејл је: poezijasrb@poezija.rs

Добродошли!

Марина Адамовић, Ниш

опет аплауз не клањај се
немој!
то ће учинити
сви из првог реда
на теби је само да одиграш до краја
после биса
жао ми је
некад биса нема
стојиш у тами завеса се спушта
преко тебе или иза
зависно од броја продатих карата
у начелу
новине ће објавити скоро
тог и тог дана, у толико сати
с љубављу
нико

1 Мелпомена

Смејем се из притаје
размислите ко сам
Садим косу с лобање
хеј, таласасте коров !
Оклопњача сам љупких превара
кожом прекривам дуговечне лажи
Сакупљам зубе и гађам демо

2 С поштовањем

Месецима се о теби говори
ослушкујеш прихваташ одбацујеш
дође дан када
изађеш на сцену
громки те аплауз
претвори у бубамару
прелиставаш странице сценарија
лево крило десна нога десно крило очи
ускочиш у хризантему
оњушиш усправиш се
паднеш као лопта
из гуме извучеш нешто дужу њушку
лизнеш бедра и потражиш поток
осликано лице љупкога срндаћа
на ударац гонга истегнеш копита
појуриш шумом пуном дивљих свиња
змија танкокрилих пчела
шапач с угла чита роман по упутству
загази смело не предај се
твоја је улога
имитација у
складу

3 Алтер Его

Чуј ме добро
ја сам краљица облака
господар златног прстења
богиња крепких идеја
Чуј и упамти
нећу ти више прићи
с висине ћу те посматрати
мокрим бичем те шибати
Чујем ли да ниси довољно понизна
растопићу бакар
и њиме те прелити
ти унутрашњости
мога сивила
крвна групо
источених вена
И артерија
Да!

ПРЕДПОСТАВКА

Претпостављам да сам жива:
ево ока, срца, руку.
Ипак, она која изговара ово,
не дотиче моја уста.

Претпостављам да и та
што се шуња, шапуће и мисли
чека на знак имена са неба.

Не претпостављам више ништа
Јасно је јер већ свиће:
ево дана, сад све видим:
таму, страх, и претпоставку
да јад одиграва моју улогу

УПАМТИ ДОБРО

Данима је размишљала шта би требало
да предузме и
живи другачије.

Дуго је осећала маглу пред очима
и неки необјашњиви мук у грудима.

Одлазила и лекарима,
хранила се здраво,
шетала и одбацивала црне миисли
што даље из видокруга.

Ипак, ипак, мали црв сумње
погледао ју је право у очи и отпевао :
"Дани су ти одбројани."

То је било оно најтеже;
ма ко да је то рекао, али ОН?!

Лупила је врата свести,
затворила главу јаким оковима и ..
спремила мали ранац

са најнеопходнијим стварима.

Одлучила је : "Идем до мора!

Никада га нећу видети ако сада то не
учиним!"

Да, стопирала је,
возила се у запрежним колима...
сналазила се онако како јој никада није
било на памети
да је могуће.
Угледала је море!
Села је на плажу,
посматрала,
убрала, успут, коју смокву или наранџу.

Плаветнило воде и неба деловало је
бајковито.

Заспала је и пробудила се тек следећег
дана.

Тада је кренула полако
не обраћајући пажњу на време.

Опет би искидала коју воћку,
пила воду на градским чесмама,
Потопила би ноге до колена у море,
затим их угурала у песак,
легла и посматрала дугокриле птице.
Ништа јој није било ни досадно,
ни тешко.

Морам признати,
малчице се изненадила
када је схватила да је
и јесен на одласку.

Извукла је дебелу дуксерицу из ранца и
нашла удобну пећину.

Да не описујем даље:

ово је била најсрећнија година
њеног живота.

Да, година..

И још доста сличних након ње.

Само се једном усудила да потражи црва
у тамној страни мозга;
упитала га је опрезно:

"рекао си да су ми дани одбројани..када
је задњи?"

Он је одговорио озбиљно:

"Упамти ово:

Свакоме јесу одбројани,

али колико их је,

ни претпоставити нико не може.

Збогом, драга, ЖИВИШ ЗАИСТА!"

ОЧАЈ

Читам поезију песника
Који је погинуо после рата

Сећао се крви из ноздрва

Сећао се сивих лешева

Обраћао богу,

па људима –

Не верује никоме

Истина је прва

Сахрањена

Убила га после рата

Голим оком

Бомба

Невидљива

Не плачем

Зашто бих

Како

Не осећам ништа

Не верујем ни ја

Проболе ме кости

Мртвога

Песника

Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица

ЖИТИЈЕ ЛАЗАРЕВО

Пут је његов њива бола,
блиставе су по њој посејане речи,
изниче слава која небом светли,
о Витезу кнезу што не хте да клечи.

Дубоке бразде, рода су ране,
вековима пеку у времену сиву,
једном кад зло, иза леђа зађе,
и вечност се нађе у трајању криву.

Ко ће икад дати оно што он даде,
а дао је светлост за најлепшу дугу,
када младо сунце топлином загреје,
Србљу јадном отопљава тугу.

ВИДОВЊАК

Сретох видовитог
и он ми црвеног образа каза,
за три јутра,
срешћеш човека без имена,
који зна да воли живот голи,
питај га све ће ти рећи,
само једно он не зна,
када треба стићи,
а када утећи?

ГУБИТНИК

У времену ходу,
човек је губитник, свакако.
Ретки су
што у себи децу не изгубе.

ИЗВАН РАЗУМА

На хоризонтима јужних година,
свитала јутра сладострасна,
јављале се птице зелених цвркута,
множила пролећа слободе гласна.

Живот трошен по инерцији смеха,
ни страха, ни греха,
висока сунца, ноћи ко бонаца,
времена без грешника и покајника.

Говорили да ће
трајати кратко ово слатко,
кажу дешава се изван разума,
толико среће па да дуго тече
и заболи радост, поче да пече.

Срушише се леви снови лажни,
потекоше дани мржњом сиви,
платили смо жмурку, душе разбијене,
дубоко су они за лепоту криви.

НИРВАНА ОД БЕЛОГ

Бела радост у белој ноћи,
бели осмех белим сели,
све је бело поглед цео,
живот бео белим смео,
од смрти се белим дели.

ТИШИНЕ НАШЕ ДУБИНЕ

у самоћи песник и мисао,
сат откуцава време меко,
лепоту стиховима тражи,
радост сања тамо далеко.

С вином заједно троши тмину.
песму о лепоти жени пише,
мотре га зидови бели,
тајном сећања промичу кише.

Јутро, кроз прозор поглед сели,
од поља неба део да има,
он ко по облацима да плови белим,
висине модре грли са њима.

СУДБИНАР

Одлетети с ветровима,
до топлих мора,
на дну пронаћи остатке себе,
постати судбинар рањених амфора.

Живети с рибама од светла,
са шкољкама од боја,
у песку судбину крити крити,
остати загонетка дубина тамних,
морски човек бити.

НОВИ

Опрости им Никола Свети,
Што небо мрзе, што су им јутра
проклета, клета,
што не знају одакле крећу, где стају,
где су им стране света?

Кад би научили волети,
да ли би
због прошлости знали сањати,
да ли би могли иза себе стати,
да ли би се такви нови,
могли препознати?

ОБМАНЕ

Наше су среће сузама квашене,
своје нисмо смели у себи носити,
још истине страшне иза бола касне,
за све страшно знали опростити.

Победама праштали преваре туге,
губили смо армије црвене и беле,
учили нас да се изгубимо,
лагали нас да се не нађемо.

Сад чупамо косе, плаћмо заносе,
међу нама исти рађју се криви,
кажњавамо дивове,
место риба ловимо аласе,
како људи да смо игде живи?

ШАМПИОНИ БОЛА

Наше су адресе, гудуре трњишта,
а ваше су авеније сјаја,
нас промрзле греју поцепана Сунца,
ви би сте и таму што нам срца спаја.

Докле ћемо преклињат из тмина,
не крадите звезде из Великих кола,
немојте нам отимати радост,
стари смо ми шампиони бола.

ДРИНА

Кад се ружноћа лепоти наруга,
радост тишине израђаве крици,
погледе обоје крвави видици,
живот застаје као мисао.

Јауке јутра ветар носи,
дубоке снове свирепост грди,
рибе налазе мир испод бола,
и врбе тугују као људи.

Кад се зло сакрије у време,
кривудава туга поново почне да воли,
ракови крену бистром надом,
зелену тајну сећање боли.

ТРАЖИМ ТЕ

Облаци понад сањивог града,
и киша зрела,
затворила си поглед цео,
кад си ме с тишином срела.
Очи су ти биле од мора,
руке од обала,
усне од нара,
жеље је открила зора,
јер тако си хтела.
Кад си лепотом пала,
дотакла су ме два ока твоја,
рекла су да ниси знала.
Тражим те између звезда,
сећање сјајем бојим,
кад би се видели једном само,
онда да не постојим.

Сања Петровић, Нови Сад

ПИСМО ДЕВЕТНАЕСТО

Драги мој,
не бојте се.
Симпатишем ја
тог дечака
што у Вама обитава.
Да, баш тог
са навијачким страстима
који кући долази
промукао, смрзнут
ил скуван
са којекаквих
лажираних текми.
Да, баш тог
са фобичним страхом
од воде.
Он уме
да ме насмеје,
да залива наду
када она усахне
да се мачује
са неманима
данашњице.
Уме у машту
да ми се увуче
и ново царство
да гради
незаборав да
осликава.
Зато страх
нека Вам нестане.
Заувек Ваша,
С.

ПИСМО ДВАДЕСЕТЧЕТВРТО

Драги мој,
уморни сте кажете
од бесмисла
од других људи
и њихових испразних
разговора
и празних живота
који подсећају
на велика електрична
иритирајућа звона.
Ти људи, блејалице,
задовољни су
својим животима
а Ви, ја
ми бисмо мењали
и себе и свет.
Велики ремонт
... само
у нашем друштву
они опстају
а ми се повлачимо
у библиотеке
у позоришта
у биоскопе
завлачимо се
у листове књига
у осећања глумаца
у изоловане светове
где су очувана
мерила вредности
где се смејемо од срца
и плачемо из душе.
Кажете да је
лаковерност мана,
мени је врлина
јер открива
да су Вам мисли чисте.
То немојте да мењате.
Заувек Ваша,
С.

ПИСМО ДВАДЕСЕТШЕСТО

Драги мој,
урамљујући
фотографије детињства
присетила сам се
снова... дечјих.
Желела сам
да будем певачица.
Осећам да сте се
слатко насмејали...
Сан се загубио
вероватно у доба
пубертета
а глас запустео.
Ви сте хтели
фудбалер и
амерички полицајац бити
жеља готово сваког дечака
потом новинар
што сте на крају
и били...
Сан Вам се остварио.
Колико само снова имамо
у току једног живота.
Неки су толико постојани
да су се у сенке наше
стопили...
Неки су нас тек
за степеник ил два попели
и неповратно нестали
обликујући нас
качећи нам крила.
Надам се
да ће Вас један
до мене довести.
Заувек Ваша,
С.

ПИСМО ДВАДЕСЕТОСМО

Драги мој,
већ неко време
мисао ме боцка...
када се двоје људи
лепо уклапају
као два комадића
слагалице
која су различита
али тако спојена
да улегну један у други
... шта је то
што једног од њих
мами
да један сасвим други
комадић тражи
... да ли на тај начин
бежи од нечега...
рецимо свакодневнице
... ствара неки други свет
... игра...
... како избор прави...
свиди му се нечија
игривност
невиност
слаткост
изазовност
зрелост
сензуалност
лепота...
... разум како се чува...
Мисао игру игра...
Некада само севне
и прође у делићу секунде,
понекад се јави
као недостижна чежња
понекад као страх
али и као јасна намера.
Тишина... дуга...
... одговор...
Диџи ет саллави анимам
меам.
Ако.
Заувек Ваша,
С.

ПИСМО ТРИДЕСЕТО

Драги мој,
понекад се осећам
тако исцрпљено...
безочни људи
покушавају да исцеди
и последњу кап
животности у мени...
Не, не предајем се...
ускликнућу и ја:
лутка, лептир, лептир,
лутка!
додуше не у шкољку
... и нисам на пустом
острву
а волела бих да јесам...
... не само због шкољке
и њених неслућених
чари...
а Ви?
Тамо не бисте морали
да жртвујете сан
зарад доручка
... сендвич, јогурт, кекс
обична навика која се
у одговарајућим
околностима
лако мења
брзо заборавља
успостављајући неку другу
која, рецимо, укључује
мене.
Заувек Ваша,
С.

ПИСМО ЧЕТРДЕСЕТРЕЋЕ

Драги мој,
ових дана вођена сам
невероватном енергијом
снажним мислима
поезијом.
Човек до Човека
емоција до емоције
реченица до реченице
нераскидиво
пријатељство.
Сладих се и врућим
салепом туфахијама
рахатлацима
и туцаном кафом.
Да ли сам мислила на Вас?
Зашто питате
нешто што знате?
Хотелске собе су лепа
места за маштање...
Заљубљеност?
Велика је разлика
бити заљубљен од
пожелети неког.
Мислите да желети некога
често, страсно и нежно
упућује на заљубљеност?
Мени пре на занесеност
која опет није исто
што и заљубљеност
сматрам је степеницом
ниже, подразумева
физичку привлачност...
заљубљеност поред
физичке привлачности
има и психичке,
интелектуалне
а она опет није исто
што и волети...
волети неког је много
степеница изнад
подразумева
носити неког под кожом
да тај неко регулише
откуцаје твог срца
да ти да крила
и буде ветар постојани...
Ох, осетим ли ја то Вас
на леђима својим?
Заувек Ваша,
С.

**Лепа Симић, Цирих –
Швајцарска**

МЕСЕЧИНА

Месец догорева
сребро расипа
са истока блиста
божански траг рађања.

Чежњом растргнуто
свитање

Очима хоћу све
што се додирнути може
и схватам
кад једном уђеш у овај
град
као у зачарани свет
више не можеш изаћи

Волим моју улицу
зелену оазу мира и лепоте

Често се растужим
што незнанце срећем
а никог из завичаја

Тихо улазим у стан
сушим росу са ципела
док ме поглед
као уздрхтала врба
носи
у вир носталгије

Од превеликих жеља
немам сна
Земљо моја

Цирих 1992

ДОТРАЈАЛО НАЛИВПЕРО

На хиљаду страна
измичу звезде
месец се огледа
у сваком стиху
дотрајалог наливпера

Знам
да нема смисла
што о теби пишем
и кријем исод коже
да сам преболела

Јесен у бојама
препжене карамеле
игром сећања
враћа те
из прашњавих записа

БЕЗГЛАСЈЕМ

У гори под храстом
покопала сам
заводника срца мог

Камен до камена
маховину утабала
да цвет никада не
процвета

О бесмртној љубави
безгласјем
последње стихове
изрекла

Амин

ЈУТРО

Јутрос сам се
насмешила
Пролећу

Отворила прозор
пожелела
у твом загрљају
да бокоре
мириса удахнем

БЕЛО БЛАГО

Соњи

Газила сам
преко себе саме
нисам дала да ме теше
судбоносно скројену
од војничког одела

Оштрила сам вид на
месечини
за нова сванућа
стамена, јака, средином пута
мачем бранила циљ

Што сам даље забацивала
удицу жеља
све је више одисало на танко

Од птичјег гласа
грабила
свесно и несвесно
веровала у чуда
а упадала у мреже заблуда

Кад све саберем
моје бело благо је Она
једина
која ће разумети
зашто сам се са врха
спустила у мој мали свет
изблиза
да посматрам
њену лепоту

ЗА СРЕЋУ

Што нисам
бесмртно стабло
masline
да немам презиме
ни нацију
из свог језгра
као Сунце у круг
топлином
да зрачим за све људе

Окићени род на гранама
деци да подигну
руке високо
и пролећни ветар
што просипа
сунце у крошњама

Да ме није брига
за сва блага света
само да зрим на гранама
где птице одмарају крила
а Месец се
запетим луком
осмехује
кресећи обале мора.

ДУШО НАША

Мами

Тешко ми је
кад празници дођу
а у овоземаљском простору
твоје зоре
не свиђу

Што дуже време пролази
то више
празнина се шири

Честитке и жеље
нису исте
као кад Ти пожелиш
радост и мир

Богу је требао Анђео
Отишла си

Ја ноћима
погледом нижем
звездану стазу ка Небу
вапим за одговором
да ли си вечерала
с Анђелима

Зауоставила сам време
руке ми жељне додира
Душо моја Небеска

Почивај у миру

КО МЕ ТЕРА

Ко ме тера
да претурам пролећа бисерна
и тражим гнезда лептирова.

Ко ме тера...
Лик младости на дну торбе,
затрпан лежи. Преко су песме,
заборављених наслова.
Испод зелене паучине назиру
се топле очи
и портрет једне лепотице града.

Оте се уздах... затечена, сама
себи свој сведок, истина...
Крупне сузе, напунише
оранице меких јагодица.

У очима мојим... сад живот
дрхти, луталице судбино...
Ко ме је терао да разгрћем
паучину на тавану, после
толико... после свега.

Нисам хтела, натера ме ћутање
и тишина босих стопала моје
собе... Натера ме лавез срца,
а мој живот,
као да се... угасио...

КАЖИ МИ

Шта је то
што ти још нисам дала

Душу на длану
Мирисне меке поњаве
Прегршт
најлепших стихова

Жедно смо
упијали мрак
Дрхтали
у чежњи за додирима

Уплитале се
моје жеље
у твој лепи осмех

Све је дозивало љубав

Ако није била љубав
зашто је
ненадано дошла
ако јесте
зашто је
изненада отишла

Кажи ми

МАЛО ХЛЕБА И СИРА

Упрегла сам
хиљаде малих свитаца
тражим те у плавим
даљинама

Замирисали јорговани
чекам
још да нам
проговоре душе

Обукла сам твоју мајицу
поставила сто
мало сира
и хлеба
вино
гитара...

Да заплешемо
заувек
везани у загрљај

ИСПИТ

Када би ме за тебе питали
пала бих
на испиту сећања

Од свега што смо имали
памтим
само једну чаробну ноћ
на месечини

Хиљаду пута да прођеш
мојом улицом
неће замирисати на тебе

Још хиљаду пута
да се сретнемо
нећу пасти на колена

Престала сам сањати
о теби и мени

Прошло је....

ДОБРОТОМ ПЛЕНИЛА

Шта рећи
о протрчалим годинама
о зноју искапаном

Креирала сам своја
очекивања
улагала себе
на све начине
поклањала што сам имала
Испробала доброту
у пракси

Из сваконоћне молитве
црпила снагу
а јутром
устајала подмлађена
за нови живот

Срце ми је било пуно
при сусретима са
најдражих
тужно на одласку

Они ће се засигурно
увек сећати мене
по осмеху, доброти
и сестринске љубави

Лепа Симић & Љуба Обрадовић

ДАЛЕКО

Ту до мене седи,
главу горе, уживај.
Ништа тебе не сме да наједи,
ти свирачу само свирај.

*Плетеш ме у својим стиховима
ја као дете руке скрстим..
а поглед витла
у даљину...
Из далека дивиш ми се, душо,
из далека само звезда сја...*

Осмех за сваким столом.
Жеља за тобом сад је јава.
Рањено је срце љубавним болом,
а сву наду прекрива трава.

*Рекли су ми
да си тужан и сам
рекли
да си грешан*

*Рекоше
ја пореко*

*Тугу нико није хтео
грех нико пожелео
Ко волео није,
није остављао...
Ко волео није,
није грех доживео*

Уздах у себи,
срце у диму.
Идемо поред мочвара,
ја и љубав стара.

Варамо се узгред,
предели и године промичу.
Ми ћутимо дуго,
а ветар исту шуми причу.

*Отвори очи сањару мој
угледај свет без маште
пусти да те мој осмех
за руку поведе
у оближње мирисне баште
Угледаћеш поток
жубор му се не чује
само по неки пастир сврати
на клупи за двоје*

Не плачи изломљена сламко,
сузе светлост односе.

Мрави те гоне у сну?
Спавати не можеш,
док ја лутам,
док месецу шапћем,
а он после прича звездама,
баладу мог кајања.

Не плачи грешна плането,
нећеш се разбити о мене.
Већ те има он, сунце.
Већ кружиш око њега,
а кружна путања
губи километре дужине.

*Сунце је одавно
отишло иза црвеног неба
Месечина шири своје руке,
и дарује заљубљене
Ја...
тонем у хиљаде мисли...
а поглед се губи у бескрај*

Као некад багремови не миришу,
мраз из очистио све.
И твоје мисли друкчије се њишу,
ништа више није као пре.

*У овој невољи тражим
један пејзаж мира...
Сви завети сада
у прах ће се ширити...
Ми не преживесмо Љубав!*

Лепа & Љуба

СТИХОМ НА СТИХ

Postavljeno - 11. January 2008. g. @ 22:26:36
<http://www.poezijascp.com/PHP-Nuke/modules.php?name=News&file=article&sid=2565>

Миле Г. Лазаревић, Ђуприја

ХАИКУ

*

Србија не спава.
Витези за столом,
црвено вино.

*

Лазар на Косову,
Војска стигла,
слепчева песма.

*

Косово поље,
месец притиснуо,
шатор бели

*

Виногради зрели,
царство небеско,
крвав ветар.

ЖУЋА

Једног јутра, док су стални гости пили прву јутарњу кафу, а по неко и жестоко пиће звано "пробојац", уђе у кафану "Пролеће" столар чија је радња на другом крају Чаршије. Поручи пиће и обрати се Шефу кафане који је седео за столом у углу. "Ноћас су отровали Жућу".

Шеф, а и остали гости, погледаше столара, а овај настави: "Отровали су пса из моје улице, кога су сви из улице звали Жућа. Ја сам га као штене узео од мајке и хранио све док није ојачао. Увек је био ту, на улици, обилазио је куће и радње. Није тражио храну, али је јео све што му се да. Да би удовољио свима из улице, почео је најпре да лаје а затим и да јури за аутомобилима. У тој борби са аутомобилима и камионима, прегажена му је нога. Опет сам га хранио и излечио. Вероватно да се одужи, почео је да лаје на старије људе и на децу. Ово је било нарочито изражено у јесен и зиму. Вероватно га је због тога неко ноћас отровао. Данас ћу да се напијем за покој душе нашега Жуће, рече и поручи још једну грејану. За столом му се придружише и други стални гости. Сви уз пиће ожалише Жућу.

Столар поче и да се распитује како може да набави новог пса: "Ако неко чује где могу да нађем такво штене, нека ми јави. Може да остави поруку и овде у кафани. Није важно које је расе, али мора бити жуто!" - понови неколико пута наш столар. Пошто је платио, оде својим послом.

ЦРКВЕНИ ЦРЕП

У левачком крају живела је једна сиромашна породица, чији је домаћин био Прока. Да би исхранио себе и четири члана домаћинства, сналазио се на разне начине. Имао је мало земље да исхрани породицу, а није поседовао ни оставу, ни амбар за летину, коју би чувао у јесењем и зимском периоду. Реши да набави половни амбар, па распитујући се, дозна да га продаје један стари сељак из Цикота. Погоде се да га исплати у ратама и замоли продавца да му га превезе, до његовог дворишта.

Тако и би, али немајући паре за мајстора поче сам да га монтира. Уради постоље, па поче монтажу односно укуцавање дрвене грађе и за седам дана стиже до крова. "Бибер" цреп који је ишао уз амбар почео је да слаже и учвршћује. Стари људи кажу да где је танко ту се и кида. Недостајало је седамнаест црепа. Почео је да претражује по сећању где је видео бибер цреп у селу. Напокон се сетио, да је таквим црепом покривен нужник у дворишту сеоске цркве.

После колебања, које је имао, одлучи да, ноћу узме цреп, који му је недостајао. Формира он амбар, и када је постављао задњи цреп, амбар се сруши на њега. После запомагања, укућани га извукоше и болница му спаси живот. Могао је да се креће - четвороношке на две руке и две ноге. После три године мелемима га опоравише, да може да се креће на коленима. Старији сељаци мисле да га је поп у јутарњој проповеди, анатемисао, али нико до краја није разрешио како и зашто је пао амбар на Проку и да ли то има везе са украденим црепом.

ВУКУ СЕ МЕРИ РЕП· КАД ЈЕ МРТАВ

Био сам шеф и ценили су ме и радници и службеници. Један дан група радника и синдикалних руководилаца дошли су код мене у канцеларију, и замолила ме да на Збору, кажем нешто о пословним и другим проблемима у предузећу. Пристао сам невољно, јер сам чуо да су неки планирали да смене и Директора.

Отишао сам на Збор и причао о проблемима преко сат и тридесет минута. Директор је са закашњењем дошао у халу, и запитао ме коме говорим. Окренуо сам се, и са запрепашћењем сам видео да иза мене стоје 3 - 4 радника. Ово вам пишем из Болнице, где се налазим, после срчаног удара. Тако сам ја схватио "Наше старе", кад кажу: "ВУКУ СЕ МЕРИ РЕП, КАД ЈЕ МРТАВ".

И БИ ДАН, ДЕСПОТ ПАДЕ...

И би дан у души
и зидинама Манасије,
Деспот на коњу,
Господу се моли.
На љубав мисли,
мач му у руци.

"Зашто баш ја Господе
да јашем и судим?"
"Тако је записано"
рече пророк и нестаде.

Деспот паде с' коња,
мрак наста...

МОРАВА

Причао би крај камина,
мало речи мало студа,
Воденице крај Мораве,
Пријатеља ниоткуда.

Запутих се у младости,
од дедове речи свете
и пристигох уз Мораву,
нити човек нити дете.

Сад животну причу снујем,
Морава из мене збори,
Да л' да тражим нове путе
док сам живот - живот твори.

БОЈА ТУГЕ

Дошла си у јесен,
мирисала си на грожђе и вино,
на младост и снове.
Мирисала си на љубав.

Волела си само мене
дивље и нежно.
У свитање зоре,
волела си само мене.

А ниси знала да знам,
да и друге волиш жестоко и страшно.
Волела си ме дуго и дуго...
А ниси знала да знам

АФОРИЗМИ

***

Може ли нас спасити неко,
ко нам понуди сламку?

***

Вратили би се ми у пећине
али нас је много.

***

Да си мирољубив, најчешће,
то мораш доказати оружјем.

***

Драго ми је што сам незапослен,
могу све да их гледам.

***

Само здрави могу да полуде.

***

Клетва: "Да остане вечно млад".

***

Клетва: Свађао се у гробу са земљом.

***

Клетва: "Да Бог да
да се од њега људи склањали".

***

Волео бих да на крају живота
постанем бесмртан!

***

Мене гризе савест, јер је чиста.

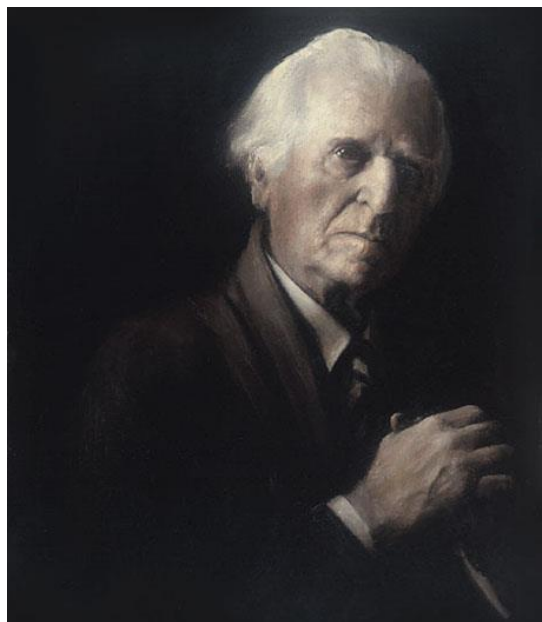
***

Не сећам се кад,
али и ја сам добро памтио.

***

Изградили смо демократију,
приоритет имају геј парови, роми и пси.

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ

Душан Матић, Ђуприја

ПИСАНО ПРЕД ЗОРУ

I

Не лупај на врата старе куће.
Куће више нема.
Нема више ко да дочека
твоје куцање на вратима.
Само тишина иза које опет само тишина.
Ни на довратник се не наслони,
Ни довратника нема.
Ал клупа је остала иза детињства.
Седи. Прашњави мантил свој отрцани скини.
Путу је сваком ту крај.
Чекају још само дани
ко старачки штап да ходаш потом у круг.
Као на слици Ван Гога.
Пажљиво само седи.
Трули су коци њени и даске њене.
Многе је кише познала и снегове дуге и тешке.
И сунца без броја што су је испијала.
И путнике толике
који су после лутања опет на њу сели.
Не гледај с тугом оронуте тарабе и коров.
Да га излечи
И запушене стазе од шљунка
по којима смо се играли.
И дуж којих смо плакали
кад су нас остављали саме с вечери.
Не гледај с тугом оронуте тарабе и коров.
Ту наше сенке младе једино још живе и игре
наше шумне, као успомене.

II

Откуј поглед свој
са ципела ти прашњавих и излизаних.
И усправно држи још мало
главу тешку од година.
Од успомена.
Још тежу од несреће.
Још тежу од среће што је била
И што мине брже но што дође.
И грумен леда грумен сумње
и бола што у грудима носиш без лека
Дај сунцу на смирају:
има још снаге можда да га исцели.

III

Заборави на високи гранати орах
пред кућом кога више нема.
И чворноват
као од преброђених олуја са прозора
Пуни страха и бледог смеха
што смо их гледали
И плашили се да га оне не слома
не ишчупају.
И на његове сенке мирне и густе
и зелене и блиставе
Као гланцане преко распуста.
Крај је августа.
Први плодови његови падају.
Кришом затресемо главу да брже адају.
Гледај!
То они опет падају с тупим треском на земљу.
Руке су жуте и црне
и већ од горке и меснате им коре.
И куле ораја здепасте
и расејане под озаком се уз цик наш руше.
Не реци уморан сам од свега.
Од живота.
Да дошао си ту пред немом кућом
да побегнеш од олова брига.
Од дамара година.
Да све је прошло.
Ни живот ми свој не причај.
Знам. Знам. Знам. Знам. Знам.
И нећу да знам.
Живот какав се није могао
ни какав се не би хтео да се могао.
Немогућ. А ипак јесте.
Још снови остали су млади
могао би да кажеш.
И наде. Могли бисмо да кажемо.
Могли бисмо. Слагали бисмо.
Ту пред кућом које више нема
глумац скида шминку.
У Пактолу живота снови су се окупили.

Од сувог злата да су били.
У неспокојним би се
у немирним предвечерјиме
у грзничавим рикама
Од понављања толиких
од сновића сасвим би се отргли.
У погледима испрали.
Ал праха њиховог свакако би по прстима
по данима разбацаним остало.
По вољеним
и по онима које смо могли да волимо
Да смо могли да смо знали
Праха златног од снова и од наде
ипак је толико по њима ипак остало.

IV

Не гледај пут Багдале.
Храст је давно посечен.
Гледај косе зраке смираја
како купају пуну башту својим раскошјем.
Заборави на кике и на снегове година.
Тихо у себи изговори само реч Багдала.
Плишана кап њена пала на ране.
И на неспокоје.
Не!

То не цепа страшна зебња
ни просторе ни дане
Ни чаме кад вребају нас
и сумње и подсмех и боре преко свега.
Да ништа није ништа нам било дано.
Да мира нам нигде нема.
Сети се још док изговараш
у себи тихо реч Багдала
Да немаш шта да чуваш за себе сама.
И све ти је све било дано.

V

И у најгорчој зори
Негде за неким одшкринути су прозори
И неко због неког зебе.
И чека.

VI

Ал' усправно држи
Још мало главу тешку
Од година
Од успомена.

Бет утехе и без лажи
Остаје ти
Пламен да си
Да истрајеш
Пламен док си
Дан кад опет крене
Коло наоколо.

("Багдала", Београд 1954.)

ИЗМЕЂУ ДВА ОТКУЦАЈА СРЦА

Између два откуцаја срца
читава једна драма стоји
хијатус, синкопа, сеоба
амбис
треба се
по сваку цену дочепати друге обале
читава Есхилова Орестија
стоји
или Шекспиров Хамлет
или шаховска табла Косова
не знам
али у сваком случају
десетине могућних тема за писце романа
који добијају све могуће награде
међутим
неизбежно
ту
лежи једна поема
од које се разламају слепоочнице

САМОЋА

Тугу не можеш описати.
Она је поплава која носи све пред
собом
подрива куће,
рије насипе,
ваља брегове.
Човек је премлаћено псето ником
потребно.
Мрзим тугу.
Тугу не можеш изразити.
Она је пожар који тиња годинама
и букне,
очас плану шуме,
нестану градови.
Човек је васељенски леш који нико
не може познати.
Мрзим тугу.
Тугу не можеш судити.
Она је увек камен о врату дављеника
завек везан.
Смирај је само на дну
које се измерити не да.
Човек - пламен
враћа се у камен.
Мрзим тугу.

Ђорђе Петковић, Параћин – ПРИЛОГ БИОГРАФИСТИЦИ

СВАКО ОД НАС ВАЈА СВОГ МАТИЋА, ПА СЕ УСУЂУЈЕМ И ЈА...

Апстракт: Разгледа се неколико књига о Душану Матићу, упоређују релевантне чињенице из његове биографије, са тежњом да се да допринос биографистици, посебно на задату тему о Матићевом дрштвеном ангажману, као човеку свога времена. Притом, аутор тежи приоритету података из заједничког завичаја у троуглу митског мегалополиса Ђерђелина (Крушевац – Јагодина) и пројектованог мегалополиса Ћупаје (Јагодина – Ћуприја- Параћин).

Кључне речи: Душан Матић, Драшко Ређеп, Радован Поповић, Ћуприја, Крушевац, Албанска Голгота, Француска, надреализам, лапсуси и грешке.

Уводне напомене. -Моје скромно искуство ме је учврстило у ставу, да се о Матићу може разговарати с полазиштем из било које матићевски изабране тачке и да се дође до задате теме, у овом случају до Матићевог друштвеног ангажмана. Уствари, тако сам ја схватио, ону познату констатацију Драшка Ређепа: “Када се анализирају Матићеви дијалози, ти разговори широко постављени у домен самог живота, никада уско ограничени једном дисциплином, чак ни јеном једином лектиром или једним јединим искуством, онда се одмах може уочити како они и нису били стварани, али пак вођени на тему.” (Ређеп 1985: 11)

Узгред да кажем, да сам се више пута враћао том есеју Драшка Ређепа (*Матић и седам питања без одговора*), пошто сам га најпре слушао 1985. године у Аранђеловцу и Крагујевцу, у оквиру манифестације “Мермер и звуци” а потом га и нашао у цитираној књизи (*Све руже Србије*), где је у функцији предговора ређеповско-матићевским разговорима, пошто сам је добио на поклон наредне године, у том истом Аранђеловцу. Оба пута сам био у друштву са Војином Војом Филиповићем, пошто смо тада били на неким одговорним друштвено-политичким функцијама у Крагујевцу.¹ Кажем нашао а не (про)читао, пошто ме је као читаоца тај Ређепов есеј од себе одбијао, углавном због хегеловски конципираних и интонираних реченица, истина, без немачког, па и хегеловског, глагола на крају. Код слушања ми се допао, можда и због магије Ређепове интонације; лично ми је на својеврсну поему, али код читања ми је то запињало, те се више и не сећам да ли сам га тада докрајчио, или сам једноставно прешао на разговоре са Матићем. Са матићевским разговорима, својеврсним есејима из те књиге, ишло је знатно лакше, мада су се и они опирали на један другачији начин.² Ни њих нисам дочитао, пошто се књига из функционерске гарсоњере

¹ Домаћин нам је први пут био сликар Александар Алек Ћоновић (*Мермер и звуци*), кога штампарском грешком код Поповића прекрстише у Ћоковића! (Поповић 2014: ?), а други пут ОК ССРНС, с тим што смо на ручку били у штампарији, где су нам књиге поклонили.

² Остао ми је у сећању наслов једног од разговора *Најнајније, шта је то?* Вероватно због тога што се тамо помиње Ћуприја: и у Ређеповом питању: „Ако памтим, на концертима младих талената, виолиниста, у вашој Ћуприји, препознавали сте једног могућег себе, истина

изгубила на волшебан начин, само претпостављам како, али није за причу у овој прилици. Ово сам више поменуо због покојног Воје, чији допринос установљењу “Матићевих дана” није био безначајан, а какав је Ређепов допринос конципирању и остваривању ове манифестације, па и ове причаонице, парлаторије, сада округлог стола, општепозната је ствар. Видео сам је тек недавно, не исти примерак наравно, кад сам сазнао за тему овог скупа, те тражио своју конкретизацију, почетни импулс, за учешће у Ћуприји.

Користићу углавном ту књигу, уз неминовну, мени драгу “Коначну јесен”, упоредо са хронологијом Матићевог живота са сајта ћупријске Библиотеке с његовим именом, као својеврсних водича, треба да се крећем до постављеног циља, скромног прилога на задату тему, пошто је ја схватам као својеврсни прилог биографистици. Пред крај рада придружио сам и драгоцену књигу Радована Поповића (*Прича о Матићу*)³, која садржи значајну грађу, осебујан преглед Матићевог живота. Међутим, свестан сам исто тако, и чињенице да се Матић опире и строго чињеничким биографским подацима: “Поезија је у исто време и мисао и акт... Један сам од оних људи који све почиње од песме... Такозвани песнички животи, они најлепши који су постојали, они најгорчи и најтежи, они најбурнији... то су људски животи, то су историје.” (Поповић 2014: 151) Поповић је то у принципу добро схватио и ухватио, те се може узимати као полазиште у трагању за Матићевим друштвеним ангажманом.⁴

1. У одговору на реторски интонирано питање *Где је говорио Матић*, Ређеп даје својеврсни каталог места у којима је Матић живео, учио, радио, која је посећивао, а започео га **Ћупријом** и **Крушевцем**, па наставио: “Прокупље, Пирот, Шабац, оних давних, предратних дана када је са Теклом⁵ и Бориславом читао

леворуког, како ту своју мелодију саопштава на Морави, као интимну поруку, као сан који се обистићује. “; и у Матићевом одговору: „...А што се тиче те дечачке виолине коју нисам никад успео, како се каже, да савладам, препознао сам је готово са свом извесношћу, баш ту, у Ћуприји, у сазвучју, у контексту читавог свог детињства. “ (Ређеп 1985: 85) Школа за музичке таленте, чијем смо оснивању Воја, као предлагач и ја, као потписник акта Међуопштинске конференције Савеза омладине Светозарево којим подржавамо иницијативу о њој, допринели, утицала је да се Матић определи да Ћуприји повери своју заоставштину на чување. И ту није погрешно, када се погледају „Матићев дани“ унатраг, укључујући „Матићев шал“ и „Матићеву собу“ у Библиотеци.

³ Хвала колеги Аци Ранчићу из НБ „Душан Матић“, што је пре два дана (у недељу, 9.09. о.г.) учинио библиотечки преступ и дао ми ову књигу, која се из библиотеке не износи, да допуним свој прилог за данас (12.09.). Заслужио сам то поклоница за њихов јубилеј (рекламна публикација у вези са кампањом за сејање шећерне репе из 1998. године; плахат о прослави 190. годишњице Иванковачке битке, у чијем сам програму учествовао и моја пантологија, на чијим корицама је чувена Матићева шака: *Аутобиографија*. Зато су од Поповића узети цитати у првој половини овог прилога углавном налазе у фуснотама.

⁴ Један је од ретких биографа писаца који тако обилно користи посвете са књига као биографске чињенице, што је присутно и у овој књизи. (Поповић 2014: 112) И ја сам у једном свом раду о Матићу констатовао да је Матић у књизи Поповићевеј „Посвете српских писаца“ међу најраскошније заступљеним, по броју посвета. (Петковић 2016)

⁵ Девочица из шабачке гимназије: „Поново оживљава један богато проживљен живот и о томе из Аранђеловца у јесен, време михољског лета: сећа се насмејане и задихане

“Пана” Кнута Самсуна, Лајковац, са непомичним врелим већ ратним пероном, Ница, Париз, Београд, **Женева**, Јасна Пољана, Венеција, Аранђеловац, Нови Сад, Крагујевац, Атина, Истра, Хвар, толики постојећи и већ непостојећи градови, толики отворени простори иза оног вечитог жутог зида коме се супротстављао, **Дечани**, **Љум Кула**, у данима када је настајао, још непојаман а битно елементаран српски надреализам, пред одлазак у свет, овај цео свет, али и онај други свет, иза непрозирне завесе ноћи, на прозору, али и на путовању, у путничком купеу, али и у статисти успомена.” (Ређеп 1985: 5)

1.1. Није случајно Ређеп ставио на чело овог списка, а ја и болдирањем истакао, **Ћуприју** и **Крушевац**, али ме је изненадило да **Јагодине** на том списку уопште нема. Касније сам слушао ту узгредицу, истакнути троугао, чија су темена ова три града.⁶ Недавно сам пронашао, и то управо у Крушевцу, један од првих, ако не и први Матићев исказ, који се на његову завичајност односи:

“На табаклу, истргнутом из ђачке свеске, гимназијалац Душан Матић о себи је записао; *‘Родио сам се 31. августа 1888. године у Ћуприји, од оца Мате Матића и мајке (нечитко име). Отац ми је из Јагодине а мајка из Крушевца. Подједнако се осећам Јагодинцем и Крушевљанином, јер су ми оба града у срцу и души. Жеља ми је,* пише даље Душан, *да се школујем у неком универзитетском граду у Француској.’*

Толико је Душан записао у обавезној изјави, при доласку на тло француских Алпа, почетком фебруара 1916. године.” (Миленковић 2000: 151)

Мада је докуменат био недовољно читак, што је и аутор књиге у загради нагласио, када није могао да прочита име Душанове мајке Љубице, година његовог рођења је повучена десет година унатраг као обичан лапсус.

То што је сам Матић у први план посебно истакао завичајна места својих родитеља, означава његову потребу да се захвали својим родитељима, али и најближој родбини која га је обасипала пажњом, пазила и гошћевала за време краћих или дужих посета, рекао бих, па и својим коренима, као и пријатељима које је у овим местима упознао. Ово је моје домишљање, без да сам нашао утемељење у литератури. За његов психички живот, за интелектуалну слободу, која се код њега у детињству и младости постепено учвршћивала, па и за његово поетско стваралаштво, те посете су имале посебан значај. То је, када је

девојчице из шабачке гимназије, из V2, Текле Јовановић, школске 1913–1914. године:

’Текла је, први већ дан, упала, последња пре уласка професора математике Марјановића, као ветар, плава до прозирности: коса, веће, очи. Имала је на лицу трагове богиња, два три бледа ожиљка изнад леве обрве, а на супротној слепоочници исто тако. Давало је то њеном лицу неку немирну, чудну драж, кад се наједном замисли, или се неочекивано негде далеко загледа усред најживљег разговора... Било је неке журбе у њој, неке нежне нетрпељивости. Текла је била... кажем била, јер то је било заиста њено последње пролеће. Умрла је у једном цивилном заробљеничком логору у Мађарској 1915. где је била отерана заједно с оцем. Њено име понела је једна личност *Глухог доба*’... “ (Поповић 2014: 148–149)

⁶ „... ’Био сам тако рећи без памћења кад сам се са мојима иселио из Ћуприје, те средњовековне варошице, која се звала Равно и у којој је 1216. српски краљ Стеван Првовенчани и архиепископ Сава (Свети Сава) преговарали са угарским краљем Андријом II... Моји су Јагодинци по оцу Матеји, по мајци сам Крушевљанин. Отац ми је био чиновник, окружни благајник, саветник финансија и стално смо се селили јз једне окружне вароши у другу, по читавој Србији.’ После Ћуприје дошао је Пирот (где се родио најмлађи Матић - Жарко 1911. године) па се Матеја са три сина (најстарији је био Димитрије), преселио у Чачак, потом Ниш, па Шабач... “ (Поповић 2014: 7)

Крушевац у питању, посебно наглашено много година касније (1954.) именовањем прве збирке песама по крушевачком брду (“Багдала”).

1.2. У Крушевцу је, са мајком, како смо обавештени са библиотечног сајта, провео више од годину дана⁷, од јуна 1914. године до октобра 1915. године⁸, бар сам ја тако ту информацију разумео, све до одласка⁹ са оцем и старијим братом, односно са српском војском, у повлачење испред надирућег непријатеља, у непознато, како се наглашава и у цитираном Ређеповом тексту, где се као полазне тачке именују **Дечани**¹⁰ и **Љум Кула**. Дечани су омашка за Призрен¹¹, који је био разделница две најважније

⁷ „Дочекаће у хаосу и 1915. и други школски распуст...“ (Поповић 2014: 8) Чисто сумњам да је те школске 1914/1915. и било школе. То ваља ближе проверити, у Шапцу сигурно није, пошто је разорен, а Крушевац се као место школовања у његовим биографијама не помиње.

⁸ За ову прилику треба поменути чињеницу, да су у једном тренутку, у Ћуприји почетком октобра, ту код штаба Треће армије генерала Павла Јуришића Штурма, били и Краљ Петар и Регент Александар, о чему је и сам Краљ оставио забелешку у свом Дневнику, а Живојиновић то у Краљевој биографији разрадио.

⁹ „Јесен је тмурна, сваким злом и јадом бременита. Година је 1915. у Крушевцу као у кошници. Сјатила се силна српска војска, свих родова првог позива и трећепозиваца. А тек избеглице пристигле са севера земље, па наш живаљ из Аустрије, тј. Аустроугарске.“

Прва српска армија усмерила је своје остатке уз Расину, журећи према Косову, једином још неосвојеном правцу и према савезницима, који нуде помоћ. Куда и где? - Краљ Петар I окружен својим ордонансима, притиснут болом званим реума са сузама у очима последњи поздрав упућује Споменику косовским јунацима. У Мајдеву се заустављају. Кум, чију децу је крстио, поп Минић, у свом дворишту, на сред дворца, приређује срдчан дочек. У дворишту по па Минића, бројни тешки рањеници, зауставили се да им се превију ране и да презалогате. Истог дана, кораком очајника, краљ Петар корача према Јанковој Клисури. Д. Матић“ (Миленковић 2000: 152)

¹⁰ Дечане у том контексту помиње и Поповић у својој књизи о Матићу, али ја не верујем много да су они имали времена у тој општој гунгули да оду до Дечана, јер манастир Дечани није у Призрену, како из његовог текста произилази: „Имао је седамнаест година, на славном Косову и Метохији одушевио се царским градом Призреном, светињама као што су Богородица Љевишка и Дечани, у тој бежанији према врлетима албанским да би се домчали Јадранског мора, где су их очекивале, како су им говорили, француске и енглеске лађе.“ (Поповић 2014: 8) Ту се ради, сигуран сам у то, о омашци, свеједно чијој, каква је и она о луци Сан Ђовани ди Медуа, која се приказује као лука на Крфу, уместо у Албанији: „Наставио је да пише стихове и у Сан Ђовани ди Медуа, луци спаса на Крфу, где је велики број деце чекао да дођу француске лађе и пребаце их у Француску.“ (Поповић 2014: 9)

¹¹ У то сам све више сигуран, мада Ређеп на томе остаје и у

колоне у повлачењу. Повлачила се воска са својим Генералштабом, повлачила се Влада, повлачио се Регент Александар, у функцији њиховог врховног команданта, повлачио се остарели и онемоћали Краљ Петр I Карађорђевић. Краљ је пошао истим путе којим је пошао и Матић. На поменутом сајту се налазе и друга значајнија места кроз која је прошао и наглашава: **Призрен** (видео Богородицу Љевишку и цркву Светог Архангела), а од **Љум Куле** “прелазак преко Албаније дуж обале Црног Дрима – **Скадар**¹² – Љеш – Сан Ђовани ди Медуа – Драч, где се 19. децембра укрцава на брод “Ципа ди Бари” и креће на дуги пут за Марсеј, преко Бриндизија, Палерма и Корзике.” (Сајт Библиотеке). Апроксимативно се може прихватити, да је његова колона ишла на запад преко албанских гудура, па у близини Скадра скренула на југ обалом мора.

Најгоре је прошла јужна колона. Првобитна стратешка замисао Владе, била је да се тим путем, иде на југ све до Грчке, где би тај део војске и народа био прихваћен од пријатељске Грчке, али су Бугари тај план осујетили, те је колона морала, по добијеном наређењу, да се окрене ка мору, на запад. Тај пут носи вечити црни флор због огромне пропасти младих регрута који су поведени да буду спашени а доживели су најпотреснију Голготу, у односу на све остале српске страдалнике. Били су то Матићеви вршњаци. Ја сам се за тај правац посебно заинтересовао због тога што га је прошла Тимочка војска¹³, чији је командант био генерал Илија Гојковић, пореклом из параћинског Дреновца, који је, нешто касније, доживео Дисову судбину. Но, то је већ друга прича.

1.2.1. И Матић се у једном разговору са Ређепом (*Данас и овде, и још понегде*) из исте књиге, сећа тог повлачења, пошто се претходно извинио за све слабије памћење. Разговор је вођен 1970. године поводом 40 година од изласка Алманаха “Немогуће”, с потписима 13 првих српских надреалиста. Набраја најпре места кроз Србију кроз која је 1915. прошао, па онда даје општу слику одласка из земље, не само свога пута преко Албаније:

“Који су све људи прошли тим путем, па и неки од надреалиста, бар оних старијих! Био је међу њима и **Растко**, па девојка чију сте слику малопре видели у оној књизи, па Вучо, можда неком другом стазом, не баш оном којом смо ми ишли. Марко Ристић је изашао из земље, изашао је и Милан Дединац, и његов брат Младен Димитријевић. Видите, сви старији надреалисти су отишли изван земље. Да не ређам сад и песнике који су и умрли на том путу, и нису се вратили у земљу, као Бојић, као Дис, за кога знате да се утопио приликом торпедовања једног брода, којим се враћао из Француске, враћао се на Крф... (...) Вероватно је да се на том путу налазе корени нашег надреализма.” (Ређеп 1985: 22)

У праву је Матић када се жали на памћење, јер, колико је мени познато, Растко Петровић се није повлачио истом маршрутом којим и Матић, већ црногорско-албанском. Уосталом, узмите његов роман *Дан шести*, а ја сам га читао у наставцима у првим бројевима часописа *Дело* још средином педесетих година прошлог века, али су ми у сећању остали поједине бежанијске слике. Међутим, битно је овде нешто друго, да је, не само по мишљењу Матића, оно што се дешавало на путу преко Албаније превазилазило сваку

најновијем издању књиге *Све руже Србије* унутар новог наслова (*Постајати други*). (Ређеп 2017: 176)

¹² Скадар је добар оријентир, пошто усмерава пажњу на онај крак српског повлачења који је од Љум Куле ишао према западу, пошто је тим путем ишла и Влада са људима из својих министарстава и многима другима, углавном из цивилног сектора. Пошто му је отац био државни службеник, окружни благајник, што значи припадник Министарства финансија, онда су они ишли под посебном заштитом и бригом, а Матић је имао двоструку, не само државну, него и редитељску и братску. Забуну уноси оно „уз Црни Дрим“, што је у супротности са Скадром као правцем, јер се од Љум Куле, Црни Дрим рачва у два крака, од којих један иде ка Скадарском језеру. То значи да Матић није ишао уз ову реку, ишао је низ њу. Ова омашка вероватно долази отуда што се верао преко гудура, уз гудуре, што не значи и уз реку.

¹³ Међу Тимочанима је увек било и војника са овог нашег горњоморавског краја.

машту, те су наши, па и француски, будући надреалисти, имали јак ослонац у доживљеном апокалиптичком страдању, не само свом, него и својих сапутника и сапатника, сународника и савезника, мада ни непријатељ није много боље прошао, не само у повлачењу. Уз то, Матићевом стазом су ишли и наши заробљеници, аустроугарски, па и немачки, заробљеници

1.2.2. Треба прочитати, уз поменути Растков ратни роман, и дневничке белешке са оног југ-запад пута, који је из дана у дан водио учитељ из Пољне Станоје М. Мијатовић, родом из Милутовца (Темнић), истраживач прошлости ових наших крајева. Ево из његовог један ситни детаљчић у облику својеврсног резимеа доживљеног страдања:

“Смрзнути, умрли на сваких 10, 20 и 50 метара... Сео уза стену. Извадио кору хлеба из торбе. Понео је ка устима и тако издахнуо. Ми не верујемо да је мртав. Питамо га, вичемо и дрмамо... Дето легло поред оца. Метуло му руке у недра. И тако оба за навек заспали. Снег их покрива вејавицом, кад гроба нема... Мајка стисла дете у наручје. Нагнула главу над њега. Зинуала, да му нешто каже. Па тако и остали да никад више не проговоре... Коњ се опружио, а и коњаник поред њега. Принео му шаку сена до уста, па тако оба јунака осташе вечито да се одмарају у снегу испод страшног Храбра... Убијена и страшно унакажена три младића, од наших несрећних регрута, голи од мајке рођене, метнути крај друма уз обалу, један поред другог, у усправљеном положају... Четири младића регрута, крај неког трага од ватришта, мртва. Крај њих такође мртав и један старац са преломљеном границом у руци. Око њих неке кости оглодане од живог (непеченог) коњског меса. Снег их вејавицом, такође ревносно и брзо покрива и скоро ће их сасвим покрити...Опет убивена и голи регрути, али не у оном ставу као она три иза Ђукуса... Коњ још жив, по мало подигне главу и копрца се, мада му је добар део меса са бута скинут и поједен, а на његов труп с једне и с друге стране наслонили главе три заробљеника Аустројанца и два наша трећепозивца и тако издахнули. Грешни кољ их још погледа. Као да би им хтео рећи: ‘Што се не дигнете, да устанем’... (Мијатовић 2004: 216) Кад смо већ код коња, да цитирамо и Матићеву опаску са тог пута: “И сећам се коња рањених, мртвих, унакажених, дуж козјих стаза Албаније, 1915. Да ли је ишта толико интензивно и дубоко изражавало бол и патње тих ‘офансива’ мог дечаштва?” (Матић 1955: 160)

Колики је снажан утицај имала ратна епопеја Првог светског рата на Душана Матића и његову генерацију, па и на будуће надреалисте, нека потврди и ова његова омашка, лапсус у писању. Описујући своју потребу да се сећа, 5. априла 1975. године, Матић је, по изласку из Болнице, забележио:

“5. април – субота. Био је још један 5. април – субота – последњи дан мира (каквог таквог, какви смо ми били) између два светска рата, бар за нас; за многе Европејце, то је био 1. септембар 1939. Био је још један 5. април – субота – 1914 – остављам ову омашку пера (подвукао Ђ.П.)¹⁴ - 5. април – субота 1941. (...) Далеко је од мене свака помисао жаљења или вајкања; ја исписујем тај датум на почетку ове свеске у коју уписујем прве речи после скоро три месесца (12. јануар – 5. април) глупе, бездушне, мрцварујуће болести без бола, већ само неке посусталости...” (Матић 1988: 100)

1.3. Са већ помињаног библиотечког сајта, напред већ цитираог, сазнали смо да се Душан Матић за Француску отиснуо бродом 19. децембра, а да је тамо био већ почетом јануара, што због календарског дуализма, остављамо отвореним за прецизирање временских чињеница (шта је по јулијанском, а шта по

¹⁴ О тим лапсусима, омашкама у писању и преписивању, мада су се каткад допадале надреалистима, у потрази за надреалним, може се још итекако писати. Једна средњевековна је била подстицајна да се и овај мој прилог усмери у правцу разјашњавања ствари. Реч је у преписивачевој грешци у једној средњевековној биографији, када је у набрајању поклона које је Стефан, тада још велики жупан српски, добио од угарског краља, написано састављено „икони“ уместо растављено „и које“, тако да се та грешка и сада јавља у историографској литератури, мада су лингвисти давно већ то запазили и саопштили, и то веома аргументовано. У овогодишњој *Недељниковој* књижици о Стефану Немањићу Првовенчаном, запазио сам да та грешка и даље фигурира у погрешном облику, као „иконе“.

грегоријанском календару). Важно је нешто друго, да имамо (као могућа, што се датума тиче) два податка о Матићевој даљој избегличкој судбини у Француској:

Први податак се односи на пристизање воза са избеглицама у француске Алпе:

“Седми фебруар 1916. године. Из Марсеља, преко Модане у Шамбери (Chambery) пристиже специјална железника са 1320 српских избеглица. Међу њима и двадесетак Крушевљана.” Аутор међу ових двадесетак убраја и Душана Матића. (Миленковић 2000: 138)

Други податак се односи на почетне вести о школовању српске деце из поменутог избегличког континента:

“У једном полицијском извештају од 26. фебруара 1916. упућеном префектури у Chambery, читамо: *Данас је у Гренобл упућена група од 25 српске деце старијег узраста на школовање*. Вероватно је у тој групи младих Српчића био и Душан Матић. Но, сасвим сигурно је да је Душан Матић једно време студирао у Греноблу и Ници.” (Миленковић 2000: 151) Миленковић вероватно мисли на учење, односно на окончање гимназијског образовања, односно на матурирање, пошто се зна да је студирао филозофију на Сорбони у Паризу”.

Код овог аутора није било потпунијих податак о Матићевом школовању у Француској. Нашли смо само два текста, објављена у листу “Учитељ”¹⁵, један из 1917. а други из 1918. године. Први садржи збирне податке о ђацима и студентима по школама и на универзитетима, као и имена просветних радника који су за њих задужени (*Статистика српских ђака у француским основним и средњим школама, као и на универзитетима* са потписом Ж.А.П.). Ту налазимо да је у Ници био лицеј (90 ученика) и (89 ученика), обе без девојчица, под заједничким називом “Alpes- Maritimes”. Други је у вези са учитељским школама, који се узгред односи и на гимназије (*Ученици учитељских школа и и наша учитељска школа у Француској* са потписом Д.С.О.). Оба су фототипски преузети у једној савременој публикацији. (Петровић 1980: 248-255)

Поменули смо овде Матићево школовање у Француској и због једног податка о његовом здравственом стању, али и у вези са једном темом за писмени задатак ученика.

1.3.1. Ево белешке о здравственом стању младог Душана Матића, сачињеној на основу података сакупљеној од већ цитираног Миленковића:

“За време студија у Француској, у неколико наврата, Душан Матић је теже боловао. Забележено је у архивама, да је неколико месеци провео на лечењу у познатом српском санаторијуму у Sallanches-у (Саланс) испод самог Мон Блана. Имао је срећу да га лечи наше горе лист, др Мита Газибарић. Свом земљаку Мити, чистом алпском ваздуху и козјем млеку, могао је бити захвалан што се вратио жив у завичај.” (Миленковић 2000: 155)

1.3.2. Сачувани писмени задаци српских ученика у Француској из 1817. године, на тему „Опишите свој растајак с родном грудом и завичајем“, праћени су у Миленковићевој књизи следећим Матићевим коментаром:

„Најдирљивија је исповест Крушевљанке Марије Крстић, ученице колежа у Тхонону (истом оном Тхонону, у чијем смо колежу на Видовдан прошле године поставили спомен-плочу, урађеној у Белј Води), сањајући свој родни Крушевац.“ (Миленковић 2000: 156) Аутор књиге није забележио одакле је узет овај цитат, да ли је из времена студија у Француској, односно из каснијег периода. У првом случају, може се домишљати, (Зашто да не?), да је у питању неки облик јавног ангажовања, неког оцењивачког труда, неког жирирања. Било би то његов, макар и интерни, у ужем кругу, нови јавни иступ, попут оног јављања у „Радничким новинама“ Душана Поповића из 1915. године.¹⁶ Међутим, могуће је и да не размишљам у добром правцу.

¹⁵ Овај лист је уређивао Милан Ст. Недељковић, некадашњи учитељ у ћупријском селу Исакову, где му се родио син, будући филозоф и академик Душан М. Недељковић, његов пријатељ из међуратних дана.

¹⁶ Из излагања Проф. др Јелене Новаковића са Филолошког факултета у Београду, изложеног на Округлом столу, сазнали смо да је Матић гимназијско образовање имао у Гапу и Ници са матурирањем. Она је изнела, да су поменути литерарни радови били на француском, дати од професора Француског језика, да је Матићев рад био

1.3.3. Остаје још један нејасан, мене као читаоцу, детаљ из Миленковићеве књиге. У њој су објављена три Матићева прилога, два у вези са „Багдалом“, а трећи је нека врста опроштајне белешке у вези са поласком у избеглиштво из Крушевца. Цитирао сам га напред, у фусноти. Личи садржајно, не по стилу, на један од поменутих и објављених писмених задатака његовог Кршевљанина, Михајла Николића, ученика лицеја Brthole u Annesu¹⁷. (Миленковић 2000: 151-159) Покушаћу да то расветлим, ако ми пође за руком.¹⁸

1.3.4. Још неколико матићевско-ређеповских „ружа“ да уберем, како бих употпунио свој прилог за Округли сто. Утолико пре што је ово и Матићева стодвадесета годишњица, па још која реч неће добити замерке од организатора.

1.3.4.1. Коментаришући проблеме са људским, што значи и својим, памћењем, износи догађај који се пре неких годину дана од тога разговора десио са књигом коју му је донела нека девојка и пита га да ли се сећа те књиге и да ли му она нешто значи:

„Ја јој тад кажем како је то нека књига из познате колекције времена кад сам био млад. Одједном, она отвара, она отвара, отвара ту књигу, и ја прочитам Матић, Париз, 5. августа 1916. године, и као што видите потпис потпуно 'наполеоновски', са врло великим исписаним, и непотребним линијама после тога. Ја знам да сам као једну од првих књига коју сам прочитао кад сам стигао у Француску, у то време, шеснаесте године, за време првог светског рата, знам да сам **Адолфа** прочитао. Али да ли је то баш овај примеракто био? Апсолутно ни једну представу о томе нисам имао у глави. Онда ми је окренула другу страну. Та друга страна, као што видите, изгледа овако. На њој је мојом рођеном руком исписан, чак и датум, 26. март, март 1919, и чак забележен сат. То значи да је било нешто тако важно за мене, да сам ја чак и сат забележио. Ја - који никада нисам имао сата. Значи да сам морао неком да се обратим, да ми каже колико је сати, па да и то забележим. Ништа у мојој глави. А, међутим, све је аутентично, све од почетка, до краја. И мој потпис, и Растков потпис, И **Воденица потпис**.“ (Ређеп 1985: 18-19) Ређеп је Адолфа истакао курзивом, ја сам га додатно истакао болдирањем, што сам учинио и са овим „Воденица потпис“. Зашто је то учинио Ређеп или неко ко је на припреми за штампу ове књиге радио, тешко је одгонетнути. Можда је тај, ма ко то био, осетио

најбољи и штампан у локалним новинама. У локалним француским новинама штампан му је тамо још један прилог из тих времена.

9„... Силазећи низ стрмине Јастрепца задржасмо се у једном малом сеоцету... Једна група болничара, носећи на носилима тешке рањенике, зауставила се у том сеоцету. После сам сазнао да је то било Мајдево. Мало затим, дојурише четири коњаника из правца Крушевца. Били су то краљеви гардисти. Неко рече: Долази краљ! Неко поред мене мрмори: Краљ овде има кумове. Рањеници то чуше, и почеше да се мешкоре по носилима. Неки усташе са својих носила. Поређаше се уза зид куће да би се боље и лакше држали на рањеним ногама. У том наиђе краљ на коњу, који је ишао полако. За њим један официр, и она четири коњаника из гарде...

Рањеници поздравише свог краља, узвиком: Живео краљ! Стари краљ се полако удађавао, погнут годинама и бригом за свој народ, а његови рањеници, из чијих рана је капала топла крв, гледаху за њим... “ (Миленковић 2000: 158)

¹⁸ Код Поповића сам нашао нешто другачију верзију: „У школи је био одличан ђак - савладао је француски језик („пристојно“, како је говорио), па кад је учитељ (Француз) затражио од ђака да опишу своју муку протеклих месеци, Матић се веома истакао: *’Има трагичних народа... један од таквих народа је српски народ.’*... Тај његов састав објављен је као најбољи у локалним новинама. “ (Поповић 2014: 9) Да ли се ово односи на напред већ цитирани школски задатак, не искључујем ту могућност.

да ту нешто није у реду, а можда је у питању жеља да именом скрене пажњу читаоца на тему, ко ће га знати. Међутим, ја сам желео да повежем та два, слободан сам да кажем, мени бар нејасна детаља и да им као одгонетку, напишем: Алфонс Доде, *Воденици на Флоси*. Адолф је можда излетео уместо Алфонса, као што је код Поповића, напред смо у јеној од фусноста ту примедбу забележили, уместо Алека Ђоновића излетео Ђоковић Новак). Уз то, гурнуло ме је на размишљање и оно посве необично „Воденица потпис“. Не треба сметнути с ума ни чињеницу, да ме је можда у том правцу гурнуо и сам Матић, јер сам, пар реченица касније, прочитао и овај његов позив на критички однос према написам, усмерено, додуше, на нешто много значајније, него ово чиме се ја у овом прилогу бавим: „Сад тек можемо да разговарамо, кад сам се овако оградио од свих могућих сутрашњих критика које ћу врло пријатно да примим, јер ће ми то допунити празнине у мом памћењу. Наравно једно сувишно „ми“ или „мом“, да не помињем, као и у претфодном цитату, где је једно од два „то“ непотребно, само штети тексту.

1.3.4.2. У том истом разговору (*Данас и овде и још понегде*), Матић даје мали каталог надреалистичких „светих речи“, „као што су случај, , као што су неке нове алитерације, нове асонанце, **магични бројеви**, необичне могућности. Господин Случај је, заиста, присутан на многобројним страницама надреалистичких публикација, па и овог алманаха *Немогуће*.“ (Ређеп 1985: 20)

Прецизирајући, одмах затим, каже и ово: „Шта значи *Немогуће*? То је појам према коме и случај, и бројке, и фамозно **тринаест**, све је то контекст, саставни део покушаја да се дочара, да се каже оно што измиче свакој формулацији.// Било је **тринаест** надреалиста.// У анкети алманаха било је **тридесет и једно** питање.// (...) **Била је и година 1930**. Кад се њене цифре саберу добија се **тринаест**.// Сада станујем у Улици војводе Добрњца **двадесет и шест**.¹⁹// (...) Ја сам рођен, ја, Растко и Десанка смо рођени године која је дељива са **тринаест**, **1898**. А то је **стотетрдесетшеста тринаеста** година од рођења Христа! Кад се цифре и саберу, опет је дељиво са **тринаест**.“ (Ређеп 1985: 21-22) Истакао сам тринаестицу, само о њој, о њеној митопоетској и магијској страни и снази, има довољно литературе, да се напише не само краћи есеј, но и солидан научни рад. Говори о години рођења, не и о датуму: 13.09. Две митопоетски, симболично, супротстављене бројке. Али то би нас далеко одвело, па нека буде само још једна скромна асоцијација. Када сам конципирао своју збирку сонетних венаца у акростиху, чији је издавач била Библиотека „Душан Матић“, наш домаћин, посветио сам их вршњацима, не само Десанки, Матићу и Растку, него и Бе Ве Пољанском (Бранку Мицићу, млађем брату Љубомира Мицића, који су били зенитисти, а Матић је код Љубомира у *Зениту* сарађивао), као и сликару Милану Коњовићу. Повезивала их је љубав према поезији и сликарству, према уметности, слободно се може рећи. Но, о томе сам већ писао, па је овде само узгредица.

1.3.4.3. Морам да прокоментаришем једну Матићеву опаску о књижевним алманасима јер желим да потсетим читаоце на један од њих, и то из његовог завичаја, уз то и из једне његове јубиларне године. Ево најпре те опаске: „А сви манифести, видим сад, лепи су због дивних речи којима су речени. (...) Све су то пролазне ствари које немају никаквог значаја.“ (Ређеп 1985: 24) У оба ова Матићева исказа има истине, али их треба читати тако, да им се читалац супротставља. Ја, примера ради, помињем један манифест крушевачке књижевне групе „Синтеза“, која је извесно време издавала и свој часопис истог имена. Ослањају се на дух претходника, али му дају ново име, у матићевском духу, по његовом савету: „... чудне су потребе људи да траже ново име. Зола каже – моје је оно шта ја радим, што је радио уосталом и Балзак, али ја морам да измислим једно ново име, да бих постојао литерарно.“ (Ређеп 1985: 28)

Како нас информисе први број часописа, Манифест „Синтезе“ прочитан је 14. априла 1968. на годишњој скупштини књижевног клуба „Багдала“, а објављен је најпре на француском језику 1969. године у седмом броју чехословачког часописа „Стикс“, који је уређивала сиреалистичка група песника и сликара „Лакост“, па тек онда се нашао на челу првог броја часописа „Синтезе“ (1970). У том манифесту, ударна је прва реченица и најбоље илуструје оно што је напред на цитираном месту рекао о лепим речима, али да додамо, што ћемо сада констатовати, и о забораву:

„Чврсто решени да на својим плећима не носимо никакве отрцане или политиране литерарне лешине што нам својим одвратним задахом трују живот мада одавно припадају мртвачници духа у коју, попут повампириених сподоба мрака и класичне паучине, покушавају да са собом, силом своје пакости и злобе, повуку све што је живо и животно, издвајамо се као прогресивна група стваралаца, који, више од свега, држе до уметничке свести и савести, до одговарајућих етичких норми, које истичемо у први план свих својих

¹⁹ Не каже се, али ми знамо да су ту садржане **д в е**
т р и н а е с т и ц е.

побуда и свих својих акција, којима смо и до сада, у мањој или већој мери, ишли за тим да безобзирно разголитимо сваку лаж, којом се извесне кочоперне креатуре заодевају као плаштом не би ли у нашој социјалистичкој стварности успоставиле доминацију, привезујући за себе и мит о себи све што је колебљиво, несамостално, што је спремно да им буде на услузи, идући у томе до одвратног идолопоклонства.“ (Синтеза 1970: 3)

Ко пажљиво прочита ову реченицу, још боље читав Манифест, јасно ће му бити, да се, на основу онога што се зачиње у Европи, антиципира оно што ће изразити студентски немири²⁰ и у Југославији, када им се и Матић у Београду обраћа на њиховом „слободном универзитету“:

„... Да ли сам са вама? Па с ким бих могао бити у овом тренутку! Ви сте као пламен који је за тили час пореметио све једноспавајуће и комотне преграде и поделе где су се за тили час сви од Сежане до Ђевђелије, покренули, промуцали и проговорили. Свеједно како. На мени није да говорим. На вама је. Вашем покрету, ако ни за шта друго, а оно хвала што се тргао СИБ (Савезно извршно веће) да предложи закон о подизању минималних личних доходака од 15 на 30.000 динара. Зато заслужујете да уђете у политичку историју не само овог града већ и целе земље. Мирно преговарајте, али достојанствено. Заборавите **старе речи**, измислите **нове речи**, зашто сте млади.// Младост је инвентивна.// Пронађите свој **нови речник**.// Проговорите језиком новог времена.// Младићи и девојке за љубав створени, тако се обратио младима деспот Стефан Лазаревић²¹, у првој световној песми...” (Поповић 2014: 127)

Шта се десило касније, не одмах, него све до данас, бурна је историја, да би се и овде тиме бавили. Но, Матић је присута и у првом броју „Синтезе“, као што је десет година раније био и у првом броју „Багдале“, из које се издвојила. „Багдала“ му је на првој страници објавила песму „Писмо пред зору“, а у „Синтези“ је есеј о Матићевој поезији под карактеристичним насловом „Песник у времену“ из пера Светлане Велмар Јанковић, из кога издвајамо први пасус:

---

²⁰ Ја сам у току тих немира, стицајем околности, формално био на другој страни, као командант ОРБ „Соња Војиновић“ (име тек преминуле ћупријске матуранткиње, ћерке пољопривредног техничара Благоја Војиновића). У бригади је била радничко-сељачка омладина из Ћуприје, Параћина, Деспотовца и Свилајнца. Бригади је кумовао омладински комитет Ћуприје, на чијем је челу био Војин Воја Филиповић. И у том имену је био нови омладински ветар, који ће касније бити проглашен либерализмом. Воја нас је са делегацијом посетио, уз карактеристичан поклон, сваки бригадир је добио по паклицу ћупријског шећера. Бригада је тада била у Пионирском граду, пошто су студенти у свом бесу деценирали омладинско насеље, које је било лоцирано у близини Студентског града на Новом Београду.

²¹ Поменом деспота Стефана Лазаревића, вратио се завичају и својој младости. С друге стране, он, тек изабрани академик и од Тита одликован високим почастима и одликовањима, подржава студентски бунт. Веома храбро. Испало је, да је у овом случају на истој линији са Титом, али за Тита знамо да није био искрен. Матићев земљак Живорад Ковачевић (Јагодинац), председник Скупштине града Београда, причао ми је вајар Небојша Митрић, једва је пристао да се његов споменик деспоту Стефану Лазаревићу постави на Калемегдану, под условом да буде неименована скулптура. Она је пре тога, захваљујући ћупријско-параћинско-аранђеловачком инкогнито ангажовању, као скулптура „Песник“, већ била у постављена у параћинском Доњем парку. Скулптура на Калемегдану преименована је у споменик тек почетком 21. века, скромном лежећом спомен-плочом.

„Стваралац који као да је у неком тајном дослуху са речима, са њиховим скривеним, запретеним многоструким смислом, Душан Матић као и да је овладао законима који владају у свету речи и израза: скоро би се могло рећи да Матић више припада том загонетном свету речи и израза него било коме другом свету. Отуда се догађа да вас Матићева реченица опасно омамљује и одмамљује увек: у роману као и у есеју, у есеју као и у поетским текстовима. Како смо, сви, склони да правимо упоређења, можда бисмо били склони и сада да кажемо да је Матић више песник но што је романиста или есејиста; можда би, можда, било много више истина ако бисмо рекли да је и као романиста и као есејист Матић највише песник.“ (Синтеза 1970: 19) Прочитамо ли мало пажљивије, оно шта пише у напред цитираним исказима (Манифест, порука студентима, Светлана Велмар Јанковић), приметимо духовну доминацију речи у стварном окружењу човека, не само песника. При избору за дописног члана САНУ, из приступне беседе насловљене као „Писање и говор“, цитирамо о томе Матићеву синтетичну мисао: „Ми не знамо много о поезији, као што не знамо много ни о тајни писања, које се не зауставља од оног тренутка када га је човек први пут пронашао, као што ни људски говор не престаје. Реч је била на почетку човековог света, и неће никад престати док је свет – човеков свет...“ (Поповић 2014: 133)

Учињен је покушај, да се макар назначи, да је Матић у Крушевцу увек био међу добродошлицама. Као што се види, код обе групе крушевачких писаца дочекиван је добродошлицама, пре свега као песник који је својом „Багдалом“ и Крушевац као књижевни топоним, је подигнут на највиши степе, достојан, крушевачких великана, сврстаних у историјском низу. Тиме је с наше стране казано високо узајамно уважавање, чврста веза између песника и његовог завичаја.

Матић је, истина, при рађању „Синтезе“ (мислим на часопис) био у Паризу, али је зато наредне, 1971. године, био у Крушевцу. Поповић, додуше, „Синтезу“ не региструје, али зато са те посете бележи Матићеве речи Крушевцу у част: „Крушевац је мени неизбежно драг град, у њему ми је рођена мајка Љубица Урошевић... У Крушевцу смо проводили лета и овај град је у мојим успоменама остао као неко привилеговано место. То је изабрани град...“ (Поповић 2014: 133)

1.4. Истакнута (болдирана) **Женева** из напред анализираних Ређеповог текста о Матићу, на коришћеном библиотечком сајту је занемарена, што се односи и на Швајцарску. Међутим, за друштвени ангажман Душана Матића, она има велики значај. Он је после рата био тамо више пута на, у то време, престижним, конференцијама европских интелектуалаца. Колико сам га ја разумео, у почетку чак једини од Београђана. Наиме, на размеђи педесетих и шездесетих година, на РУ „Ђуро Салај“ изнео је утиске са једног од тих скупова, а ја сам се пре три године усудио да на овој трибини (причаоници), као ондашњи његов слушаца, изнесем своје сећања и да то касније публикујем. С друге стране, у једном од текстова са округлог стола из 2016. године нашао сам да је између два рата, од 2. до 8. септембра 1934. био на Међународном конгресу филозофа у Прагу. (Ђорђевић 2017: 20) Неке од тих скупова је регистровао, уз краће коментаре, и Радован Поповић у својој студији, па и онај о коме сам ја од Матића слушао, што указује на богату међународну Матићеву присутност, не само у књигама, периодици и штампи, него и на међународним скуповима књижевника и филозофа, интелектуалаца уопште. Два се односе на поменути међународни скуп у Женеви:

„У јесен 1953. први пут после Другог светског рата путовање, возом, у иностранство, у Швајцарску, у Женеву, на скуп европских интелектуалаца, где се разговарало о теми 'Немир и зебња нашег времена'. Путовао је заједно са Лелом, наравно, а и брачним паром Младеновић, Тасом и Олгом“ (Поповић 2014: 78-79); потом онај, напред већ поменути из 1959. године: „Био је поново у Женеви, на међународном сусрету писаца. Писаће у *Политици*: 'Враћам се из Женеви **по пети пут**, с подељеним утисцима. Овога пута још и подељена срца: нетрпељив према многим речима које су се тамо чуле, и у исти мах истински пријемчив за многе немире и страховања која су се тамо осетила'...“ (Поповић 2014: 114) У овом другом помену, Поповић скуп погрешно именује, као скуп писаца.²² Скреуо сам болдирањем пажњу на оно „по пети пут“, јер бих га ставио под знак питања. Или је направио лапсус или га ја нисам добро разумео, погрешно упамтио, али је

²² По његовој изјави, које се још увек сећам, на том скупу европских интелектуалаца 1959. први пут је био још неко из Београда. Био је то Проф. др Радомир Лукић са Правног факултета. Матић је тек тамо сазнао да је присутан и Лукић, о чијем је наступу испричао једну занимљиву анегдоту, (Петковић 2016: 40)

он на предавању, које сам поменуо, рекао, да је дотле сваке године тамо ишао сам из Београда, тек му се 1959. придружио Проф. др Радомир Лукић са Правног факултета у Београду. Ако је ишао сваке године, онда је то седам година. Да ли је тих скупова било и после 1959. године, не знам. Из његове приче, стекао сам утисак, да су његов пријатељ, песник Таса Младеновић, а и њихове супруге, тда путовали у Швајцарску туристички, односно да му праве друштво. Ово истичем, јер Поповић то оставља отвореним, као да су оба писца тамо били на скупу. То ми остаје отворено.

С друге стране, у земљи, ондашњој Југославији, он је био на истакнутим јавним дужностима, али и на значајним скуповима. Та његова активност не сме да буде занемарена, треба све то регистровати и средити, исто онако како се сређује библиографија, како би се омогућило лакше и што потпуније истраживање, не само његовог књижевног и филозофског дела, него и друштвеног ангажмана, учесника важних друштвених збивања, човека свога времена. О једној од најважнијих његових волонтерских функција, председнику Друштва француско-српског пријатељства, веома садржајној је на овом нашем Округлом столу, говорила Проф. др Јелена Новаковић. Штета што се неко није подухватио да прикупи и изложи податке о Матићевом председниковању Удружењу књижевника Србије, о ангажману у остваривању Стеријиног позорја у Новом Саду. Но, ту не стављам тачку. Уз то треба пописати, односно употпунити на библиотечком сајту изнетих друштвених признања. И много шта друго, што превазилази ово моје скромно саопштење, које је, стицајем околности, отишло највише према покушајима да се завичајно приближи.

Уместо закључка: Анализирајући неколико књига о Матићу, на првом месту Ређепову *Све руже Србије* у потрази за његовим биографским подацима, аутор је учинио напор да нека питања разјасни, друга да отвори и покрене. При томе је, кад му се за то указала прилика, инсистирао на заједничком завичајном троуглу, Ђерђелина (Крушевац – Јагодина) и Ћупаје (Јагодина – Ћуприја – Параћин). У тој функцији су биле и повремене мемоарске узгреднице.

СВАКО ОД НАС ВАЈА СВОГ МАТИЋА, ПА СЕ УСУЂУЈЕМ И ЈА...
(ПРИЛОГ БИОГРАФИСТИЦИ)

Резиме

Аутор настоји да Душана Матића завичајно приближи, ри чему се служи подацима из књига које су му стајале при руци. Тиме подржава своје раније прилоге, посвећене овом песнику. Подстакнут једном преписивачком грешком из једне старе српске биографије, чије се погрешно тумачење вуче до данашњих дана, он анализира текстове из Ређепове књиге *Све руже Србије*, помажући се другом литературом, те указује на потребу да се биографски подаци и у есејима и пригодним текстовима, чисте од погрешака. Неке дилеме је само регистровао, остављајући их за другу прилику, односно за друге ауторе.

Post scriptum

У Параћину (написано) а у Ћуприји усмено приказано 12.09.2018.

У времену од 13. до 18. 09. редиговано и добило коначну верзију.

Два литерарна прилога (триптих *Поета неће у акродексон* и *Катреница (зез)алица*) имају алтернативно место уз прилог, што значи да могу бити објављени заједно са њим али то није обавеза. Рад је уступљен часопису „Поезији СРБ“, односно на располагању је уреднику Љубодрагу Обрадовићу, с тим да му додам избор из Матићеве „Багдале. Определио сам се за мини-поему „Писано пред зору“.

ИЗВОРИ, КОРИШЋЕНА И КОНСУЛТОВАНА ЛИТЕРАТУРА:

Алексић 1983: Бранко Алексић, *Откривење у надреализму*, Просвета, Београд.

Ђорђевић 1990: *Анатомија српског надреализма*, приредио Милентије Ђорђевић, ИП „Вук Караџић“, Параћин.

Ђорђевић 2017: Бојан Ђорђевић, Наставничке године Душана Матића и његово отпуштање из службе, у: Матићева огледала: зборник научних радова и есеја са округлог стола 35. Матићеве дана (уредници Александар Ранчић, Маша Дудић, Ивица Попадић), Народна библиотека „Душан Матић“ Ћуприја.

Матић 1955: Душан Матић, Трагедија збирке песама, у: *Дело*, I, 2.

Матић 1988: Душан Матић, *Коначна јесен*, приредио, поговор и коментаре написао Драшко Ређеп, “Просвета” Београд, “Глобус Загреб.

Мијатовић 2004: Станоје М. Мијатовић, *Из рата у рат (ратни дневници) 1912 – 1920*, Потез, Београд.
 Миленковић 2000: Светомир Миленковић, *Др Виктор Кин Велики српск добротвор*, Друштво за ослободилачке ратове, Крушевац.
 Петковић 2016: Ђорђе Петковић, *Матић нешто више искоса*, „Поезија СРБ“, 6, Крушевац.
 Петровић 1980: *Школство Србије 1804-1918. документа и казивања*, избор текстова Михаило Петровић Мингеј, ИРО „Научна књига, Београд.
 Поповић 2014: Радован Поповић, *Прича о Душану Матићу*, Прометеј, Нови Сад.
 Поповић 2004: Радован Поповић, *Посвете српских писаца*, „Београдска књига, Београд.
 Ређеп 1985: Драшко Ређеп, Све руже Србије, ГИРО „Напред“, Аранђеловац..
 Ређеп 2017: Драшко Ређеп, Постајати други, „Агора“, Зрењанин.
 Синтеза 1970: Манифест удружених стваралаца „Синтеза“, у: „Синтеза“, 1/1970, Крушевац.

ПОЕТА НЕЋЕ У АКРОДЕКСОН

*Триптих деконструисаних сонета
 с репом и с обостраним акростихом
 у огледалу*

1.

Дошаптавање је разбарушена сен:
 Усагласи се чен (ч)умне пантареје.
 Шта је ту могуће а шта зауман птић,
 Антеј игра попић догореле свеће.
 Наставити. Куда? Моје уши чују,
 Мистерије кљују: Сриче се заблуда!
 Антипоетски хир, исто је што и мук,
 Трагикомичан звук за свезнајући жир.
 И ко је коме рад, ко уз чије слово
 Ђерета поново, уз акростисни жад?
 Преусмерити слик злоћудне врлине
 Онамо куд сине, да се распрсне плик.
 Еколошки чисто, духовни јесте штос,
 Тамо где још си бос, драги мој пучисто!
 А сен креће у сан, мада је препун чун:
 Акростихован кљун не распознаје дан.
 Тамо негде је кос и поље његово
 Емитује слово: Ерос и танатос!
 О томе поете испостављају чек,
 Потражује се лек с пете Ахилете.
 Ђушкапа није то, закономалан брид;
 Историјски се стид претвара у псето!
 То је зауман трик којим ђавољи жур,
 Астрални каламбур сазива црни бик.
 Ма по коју цену мора се из тога,
 Нестаће еклога у (ч)умном пламену.
 А цвили, цвили птић, именујући се,
 Шта из чије кесе, чији који мостић.
 Усагласи се чен (ч)умне пантареје:
 Дошаптавање је разбарушена сен!
 (6.09.2018.)

2.

Поета тражи с(к)лад, узнемири слово;
 Остварује ново, узнемирили жад;
 Естетизован крик с (ч)умне панораме
 Тражи се крај јаме, митичан црни бик;
 Аполоновски клон, остварена сово,
 Досањана зово, подигнути на трон!
 Уређен није свет, нема појас за спас.
 Шумори слово-глас кад разори сонет?
 А у том метежу сублимиран је хир,
 Низ муњевити мир пада се у мрежу.
 Мистериозан виц тражећи звук и звек;
 Алтернативан лек да задовољи блиц.
 То није лажни сјај из слике у речи,
 Историја се лечи где год је завичај.
 Ђирилични крсни божански одзиви,
 Ђуте у наиви за допринос прсни;
 И кад у тој магми освежи само бруј,
 То зрно песмо кљуј опором синтагми.
 А надреалан трик као поетски глоц,
 Мисленици на коц окачи зумни слик!
 Непотребан је вар ни строфи ни стиху;
 Астралном у киху кваришан сваки жар.
 Шаљиви може кус доживети шах-мат,
 Уколко дади слат аутоматски гус.
 Деконструкционо преусмерава звон
 А песма оксаморон подстиче му звоно.
 Тражен је крај јаме митичан црни бик,
 Естетизован крик с (ч)умне панораме:

Остварује ново, узнемирили жад,
 Поета тражи склад, узнемири слово.
 (8.09.2018.)

3.

Деконструисане песме, заумни чун,
Угрушцима пун кљун са лујне апсне;
Што изазове смут може да свари плик,
Ако је стихован трик као нешто успут.
Низови тук на лук чисте се са писте
Међу алпиисте за историјски друк.
А бунтовнички жир шири се у хору,
Тестира нафору да задовољи хир.
И компјутерски клик мами метафоре,
Ћутњу да оспоре за посмртни трик.
Песнички гласовир: Нека теку реке
Емитују флеке с којих се ствара чир.
Сварен у стиху пуч са те барикаде
Масовно се краде кобајаги за луч.
А ја по тој млечи преотимам речи,
Ако ме не спречи онај који кречи.
Мрсим метафоре, шундирам их у кич;
Стих јесте суров бич с ђавоље агоре.
Епепе реплике разроки јесу смир
Поете чији збир с лакоумне цике
Ће у сан да пређе као потмули рак.
И сваки нови свлак, истинско наслеђе,
Тражиће да теку реке и речји хир,
А песма им је смир у (ч)умном лелеку.
Ма шта с постмодерне остане као чек,
Невољно прима дрек са лујне каверне.
Ако је песма жвак, библиотечки спот,
Шта тражи санкилот као аутомат?
Угрушцима пун кљун са лујне глине,
Деконструсане песме, заумни чун.
(9.09.2018.)

КАТРЕНИЦА (ЗЕЗ)АЛИЦА

Од фрагмента до
фрагмента,
Као нека (ч)умна рента,
Скупила се булумента
Која води све до стента.

Муњевитог нема мира
Уз музику крај шешира;
Ахилету стално дира,
Да нажуља злодух чира.

Вечни пламен мога духа
Зазуји ли као муха,
Упоран је као буха
Док се шуња до трбуха.

Реке нека даље теку,
Речја маса чува флеку;
Док скидамо хипотеку,
Будимо се у лелеку.

Призвао нас Нај(нај)није
Да сркнемо са чиније,
Негде иза док се крије
Чудно чудо поезије.

Мени паре нису битне,
Битне су ми друге нитне,
Да још нека муња свитне,
Да још једном дух ми литне.

Акродексон с мога пера,
Пут затворен, оба смера,
За слободом јури кера
Бајковитог Гуливера.

А слобода, стварно, где је?
С утопијске виси стреје,
Слободном се стиху смеје.
Верују јој бубулеје.

Девети се торник јавља
Попут среде овог славља:
Мени јоште мало здравља
С плодне

(ч)уме Поморавља!

*

С матићевске причаоне
Хоће кло(в)не да уклоне;
По мислима јурим споне,
Речи (ч)умне, песми склоне.

Слбодан стих доби крила
Надреалних ветропира;
Сад дух ловим из чаира
За рам својих пеленгира.

Теку реке речној зени,
Теку речи речјој сени;
А с јесени сен је сени
И у мојој успомени.

Надреална док чудеса
Истресам из пресног меса;
Неко штуца с чистог беса,
Други трошке
с браде стреса.

Постмодерна док порочи,
Акродексон нешто срочи,
Катреница свашта смочи;
Да се сручи све у очи!
(13.09.2018.)

Мр. Јован Михајило, Нови Сад

ЖИВОТ

Депресија смрти.
Отуђено срце.
Узимам аорту
и плешем са
сузом.

Магазин мисли
у тело трпам
токови река
у мом крвотоку

Отрови змија
пландују
у тору.
Погани крикови
нажуљаше мозак
а глава трула
и све се просу.

Чекићем окивам
мисли. Замрси косу
медом.
Рука ми трне прсти је
даве

Од кости дедова
својих зидаћу
кулу нову.
Крв ће ми бити вода
за бетон сакатог
гроба

У ДИНАРИ

У Динари надахнућа,
стоји празна моја кућа.
Амбулантна камен бјели
и са школом тугу ђели

То је младост младих
дана свако дрво
као рана осјечено све на пола
и живот је кажу школа.

НАША ДИНАРА И НАША ПАТЊА
У НАМА ДИНАРСКО СРЦЕ ВРЦА
И КРВ НАМ ЖИЛАМА ТЕЧЕ
КРВ ТОПЛОГ ДИНАРСКОГ СРЦА.

КАД СУ ДЕЦА ПОСТАЛА ХЕРОЈИ

Беше април, падале су кише,
рађају се, историја пише
У крило их савијају,
чудне им се мисли роје,
тек рођену нашу децу
проглашавам за хероје.

Тог тренутка престаше да плачу,
милују им мајке косу меку
и они су осетили јеку,
бомбардују срце у човеку.
И они су у свом гнезду,
орлова се и не боје,
све рођене у том дану
проглашавам за хероје.

Сад сањају београдске зоре
Дунав, Саву и Јадранско море.
У срцима и на малом челу
тробојница, три жежене боје,
проглашавам децу за хероје.

Плус, сву децу земље моје
проглашавам за хероје.

Давор Славнић, Козарска Дубица

МАФИОНИЧАРИ

Не, не побјеђују они нас илузијама,
нити истином, пријатељу мој.
Погледај их само!

Зашто нетремице зуре у врхове
својих изгланцаних бодежа?
Мислиш ли да им шешири
чаробно спавају,
док зечији колутају
урољивим очима?

Ти спаваш, спаваш... Спаваш...
У сан тонеш...
Ти умиреш полако,
пријатељу мој.

Не, ноћас нема магије,
само гладна публика на дну
разбија илузије у парампарчад.
И истине.

Лажу нас док бирамо између
АБРАКАДАБРА
и
ЋИРИБУЋИРИБА,
пријатељу мој!

ЈА

плаветнилом луњам
сунца иштем

тражи ме тамо
гђе сидрима је дом

магле брише
дах чаробњака

линија длана пут
срцу је мом

ПЈЕСАК У БОЦИ

Пјесак у боци заробљен ја сам.
Расут у зрнца путујем,
Од врха до дна,
Од Мјесеца до звијезда.
Познат почетак, а крај?

Крај питам?
Молим!
Не могу сам у боци.
Разбиј!
Једно зрнце бар.
Чудо!
Ти.

КРИЛА

Понекад сањам крила...посула чаробном зором,
маглом што шапуће љубав кориту моје ријеке,
и тад сретан летим далеко до звијезда,
до незаборава.

И угасе се тад све моје туге...све моје таме,
јер осјетим само мирис вјетра
што њежно милује ми косу.

Кад бих имао таква крила ја их не бих крио,
пружио бих сваком ко ме воли, барем један круг,
да сви виде оно што, док летим, видим и ја.

И теби би их дао малена... бисеру.
Или ипак... не! Не!
Теби не... баш теби малена... бисеру не!

Теби бих пружио руке
и понио те изнад поља жита,
тамо гђе се роје макови као крв моја,
црвени и врели.

Теби бих колијевку исплео од трешњиног цвијета,
којим су јутром твог првог плача умивене ти очи,
а уснуло чедо љуљао умирујућим дахом својим.

Кад порасте оно...стаса, кад постане путник,
риједак путник који зна зборити са звијездама,
тамо на једној најдаљој уму, а најближој срцу,
увијек ће моћи угледати тебе малена... бисеру,
како те волим и држим за руке, сретну.

А крила... да крила,
и она ће вјечно да буду ту... у мом сну.

ХУМОР И САТИРА

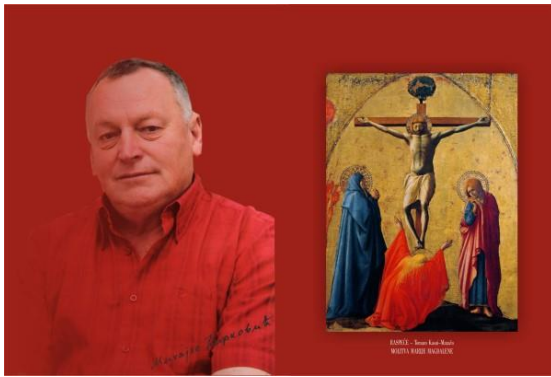

Даринка Филиповић, Параћин

А Ф О Р И З М И

1. Вибу је лако било да напише добар афоризам. Тада је постојао и комитет и комодитет.
2. Што је више рупа у закону то је више рупа на асфалту а и на ципелама.
3. И ми пензионери перемо често паре, када заборавимо новчанице у џепу панталона па их убацимо у машину за прање веша.
4. Сиромаштво најбоље омасовљује штедњу.
5. Од наше штампе можемо имати и користи. Новински папир одлично чисти прозорска стакла.
6. Лепо је имати важног кума а не у Коза Ностри.
7. Што је човек глупљи има ауто скупљи.
8. И овог лета сам била на фото сафарију у Јагодини. Главни фото модел је била жирафа у Палмином ЗОО парку.
9. Ништа није црње од беле мафије.
10. Ми се у Параћину осећамо као да живимо у Лас Вегасу или Монте Карлу. Град је пун коцкарница. Не зна се да ли је више њих или коцкара.
11. Вол Стрит је финансијски центар у Њујорку. Искрено верујем да овај назив не потиче од француске речи Л вол која значи крађу, подкрадање.
12. Ако идете у Бон обавезно купите Бонтон.

27.10.2018. године

Михајло Ћирковић, Крушевац

АФОРИЗМИ

- * Тешко је разумети уметност јер не потиче ни из срца ни из мозга;
  - * Уби нас савез огледала и сећања;
  - * Пепео у огњишту. Значи отишла је;
- * Владаре храбри, али и плаши снага сопствене војске;
- * Боље је да ружна реч затаји у мозгу него на језику;
- * Човек се осећа подједнако изгубљен када изгуби сваку наду, а и илузије;
  - * Да би смо освојили врх, врх треба да освоји нас;
- * Загубише се кључеви наших тамница. Да ли су код њих или код нас?
  - * И заробљеник и чувар су један другог заровили;
  - * Да ли плетилима наноси бол „венац од трња“;
- * Узалуд окрећеш главу према мени када не окрећеш очи.
  - * Висину планине треба мерити од дна океана;
  - * Још сам у подножју своје дубине;
  - * Отворио сам прозор у свет, али свет је ушао у мене;
- * Од свих заната најмање иновација је унето у „најстарији занат“;
- * Оно, „...као рогови у врећи...“, за нас не важи. Наши расту унутра;
  - * Најчешће је носталгија несигурност у новој средини;
  - * Мали је корак између толеранције и мазохизма;
  - * Од вечности нас дели само минут ћутања;
  - * Шта у сваком камену „чучи“ зна само уметник;
  - * Најтежи болесник је лекар хопохондар.
- * Савремена технологија је метак ојачала мозгом на рачун срца;
- * Бетовен је највише уживао у слушању своје музике, јер ју је слушао у тишини;
  - * Спремајући се за дијалоге, ми градимо монологе;
  - * О великом и малом суди осредњост;
- * Никада на теразијама другарства тасови не стоје у истој равни;
- * У нашем пешчаном сату живота свако зрно песка могло је да постане бисер;
  - * Колико ми је веран портрет ако ме уметник слика на огледалу;
- * Најчешће ново познанство прелази у савез против особе која нас је упознала;
  - * Вино је боље што је старије. Дуже смо у љубави;
- * Честа лутања не значе само налажење нових простора, већ и потрага за старим временима;

Боривоје Бора Видојковић, Ћићевац

И седми дан освануо тмуран. Сунца ни данас нема, а ледена киша мрмори и сипи. Локва до локве прљаво се леди. Подне само што се није одазвало свом својом суровошћу за овакав дан. Тиху и пригушену галаму парају јецаји који ову површину чине још језивијом и секу гробну тишину новог крушевачког гробља. Ледено иње зуји и полагаано пада на још увек свеже хумке. Јато птица својим крицима пресеца тмурно небо, а понека врана слети на прво свеже обележје тражећи ретке остатке хране и загракта не обраћајући пажњу на присутне.

Људи погнутих глава, увијени шаловима, мантилима и капама журе ка својима који су их напустили да им одају почаст, да их посете и да их се сете. Али сви застају или подигну главу крај свеже хумке која је видно потонула натопљена леденом кишом која данима непрестано пада. Преврнута саксија, сада већ увелог цвећа тужно се пресијава од капи снежне кише. Обележје и крст са подацима преминулог се поклопило и не може се видети чије је.

Крај угнуте хумке, поред прљавог тањира, једне искривљене виљушке, једне алуминијумске кашике и шоље за кафу лежи ОН. Црна мокра длака натопљена ињем, полузатворених очију из којих теку полузалеђене сузе које застају на смрзнутим образима. Испружене дрхтаве шапе једна поред друге као да чекају да газда однекуд испружи сјоје топле руке и прихвати смрзнуто тело свог нераздвојног пријатеља. Да га свије у наручје, угреје, нахрани и напоји. Руке ниодкуд нема, гласа нема, ничег ниодкуд нема. Цело тело дрхти склупчано на мразу и ветру и не осећа ништа. Седми дан ни храна ни вода, само туга и нада да ће се газда однекуд појавити, узети га у топло наручје, помиловати га нежно и угрејати.

Смењују се посматрачи. Пролазе, застају, неко се прекрсти и помоли Богу, да се Господ смилује и помогне овом верном пријатељу, да му да мало снеге да преживи. Неки од посматрача овог тужног призора приђу, нуде парче хлеба, неко сипа у тањир мало воде, прође руком кроз хладну и влажну длаку, али ништа не помаже. Све остаје без икакве реакције, чак и без погледа. Само дрхтаји смрзнутог тела на ветру и леденој киши. Ни репом се не помера верни пријатељ, само смрзнутом шапом уморно, несвесно и малаксало махне.

Чује се понеки глас да он овако неће дуго, да је већ готов, види се по усахлим очима по њушци по којој се леди иње и већ све ређа по која ретка суза. Кад-кад једва чујно тужно зацвили, а магла све више покрива видик и седми дан се полако али све извесније ближи крају. Верни пријатељ све ређе и све слабије дрхти. Снага сигурно нестаје, а поглед све више сахне.

Пролазника и посетилаца све мање, а птичја граја све јача. Нека врана се примакне баш близу, али и то стаје без икакве реакције. Чак ни један покрет, ни један знак да је неко ту и то, по њега, врло опасан и гладан. Само се залеђена трепавица инстинктивно помери, за тренутак, па се врати поново и умири.

Полако и седми дан одлази у неповрат, а снежна и сипава киша и ледени ветар све више освајају простор вечног починка многих Крушевљана.

А верни пријатељ остаје и даље да непомично чека руку свог пријатеља чију топлину више никада неће осетити. Остаје ту сам крај хумке свог верног газде, свестан и сигуран да осмо јутро неће угледати крајичком свог замрзнутог ока. Ни девето, ни иједно јутро више. Осећа крај и зна да ће га ујутру покупити и однети негде у непознато. Можда ће се тамо срести са оним за којим толико чезне и вене.

Понека светлост се само назире кроз ноћ помешана са маглом, а сузне очи верног пријатеља све слабије светlucaју у мраку који све више осваја.

Љубодраг Обрадовић, Крушевац

МИНХЕН

Улица дуга, широка, права и пуна људи и буке. Аутомобили јуре, трамваји пиште, а мушкарци, жене и деца, девојке и младићи, старци и бабе, бели, црни, жути, пролазе, играју се и брбљају. Брбљају! То је једна од улица Минхена, у који сам дошла из поткопаоничког села Жилинци, да нађем срећу, да зарадим лову и постанем појам, нешто велико и несагледиво у очима мојих сељана.

"Она је била у Немачкој", причаће се у селу. Намлатила је грдну лову. Она је богата, наклапале би проводације. А и лепа је. Дулек. Од ње не би било никакве штете, напротив. А прошлост? Сетили би се неки. Прошлост! Прошлост? Ма ко те пита за прошлост. Младост - лудост, тако је то. Она је сад зрела и паметна. Погледај је, звецка од једрине и дуката. Да Рођо, дуката!

Зовем се Миленија Јанковић. Двадесет ми је година. Нисам ни лепа ни ружна. Млада сам, а то је довољно за кицоше и сеоске ђилкоше. И лакомислена сам, баш лакомислена. Лако подпадам под утицај других. Њихове жеље, лепо срочене у слатке лажи, лако ме занесу и ја пристанем на нешто од чега младе, паметне девојке, беже, па се после кајем. Можда је за то криво моје несрећно детињство, можда и родитељи, а можда и нешто треће, не знам.

Почело је то кад сам узела петнаесту. Ишла сам у осми разред, у школу која је била добрих десетак километра од мог села. Пешачила сам до школе сваког дана, заједно са друговима и другарицама. Једног мајског дана случајно сам остала са Жиком насамо и десило се... Испод једне старе букве, на маховини зеленој ко гуја, постала сам жена. Жика је испричао свом пријатељу Милутину и идуће недеље сам, тобож случајно, остала насамо и са њим. После се то расчуло. Долазили су сви. И старији. И млађи. Балавци и ожењени, момци и деца. А сви су били као деца. Скоро су плакали, удварајући се. Велика деца! Нисам их могла одбити. Ја волим децу.

Онда је из Немачке дошао Станко Блажић, доневши неке књиге и нове идеје. Почела сам да читам и да се духовно уздижем, како је то он говорио. И видела сам да пут којим идем не ваља, да је погрешан. Сви су ме презирали. Село је мојим именом уста испирало, жене су ме кћерима као лош пример наводиле, људи су ме својим непослушним синовима за жену обећавали, а деца су на белим зидовима куће мог оца крупним словима исписивали "ДРОЉА". Отац је беснео, мајка је плакала, а Станко ме тешио, говорећи да ће све бити лепо, да ће се село кајати, да ћу постати неко и нешто, цењена личност.

И ето, сад сам у Минхену. Ту до мене са леве стране корача Станко. Он није од оних који жени ласкају само да би се углавили између топлих бедара. Он је другарчина, пуно ми је помогао. А и леп је. Висок, црн. кратко подшишан. И по теме се може закључити да је скроман. Лице му је глатко, кожа танка, затегнута. Није ни дебео, ни мршав. Осредњи је. Сад ми управо објашњава шта ћемо и како за прво време. Каже, има овде, у левом џепу, адресу једног пријатеља из Мачковца и покушаће уз његову помоћ да нађе место за мене, пошто сам ја дошла илегално. Тај његов пријатељ јако је утицајан и моћан. Моћи ће он да среди ствар. Тако говори Станко, а ја шта ћу, но да му верујем.

И корачамо тако занесени, Станко својим плановима, ја Минхеном. Та ја сам дивљакуша, свега сам двапут отишла до Крушевца. И то једном кад сам била болесна и други пут на вашар. А ово је Минхен, град снова. Споро напредујемо. Станко пита пролазнике, пошто зна Немачки за улицу у којој станује његов пријатељ, а ја гледам излоге и не могу жива да се начудим чега све ту има.

"Знаш Миленија", пецну ме Станко, "мислим да би ти могла постати манекенка. Имаш лепо тело, а то је основ. Остало ће, мислим на покрете и понашање, само од себе доћи. Мој познаник нам ту може помоћи, јер из његових писама знам да води једну такву кућу. А и није лош то позив. Прошеташ три пута бином, мрднеш куковима, насмешиш се и готово. Лова је ту".

Шта му би, помислила сам слушајући га. Откуд му то паде на памет. Учинио ми се (ми жене увек предосећамо) да је он тај посао мени наменио још у завичају и све до сад чекао згодан тренутак да ми то саопшти, али само сам климнула главом, претварајући се да сам одушевљена.

"Ја ћу радити као аутомеханичар", наставио је Станко, "у градском сервису и бићемо заједно, што је најважније. Знаш, Миленија, ја тебе волим", снизивши мало глас почео је да цвркуће. "Можда си приметила, можда ниси, али то је тако. Досад сам се бојао, али сад мислим да је време да то знаш".

Шта му је, је ли шенуо или му змије памет попиле, помислила сам у делићу секунде, да бих одмах радосно ускликнула: "Је ли то стварно или се зезаш? А моја прошлост из које си ме истраго? Зар ти нисам одвратна"?

"Ниси, ниси. Напротив, ти си ме опчинила чим сам те угледао. Ја сам без предрасуда. Грешке се сваком догађају. Ти ту ниси крива. Друшто је данас подло, а људи који га чине све грабежљивији. Све желе само за себе. Они су твој живот хтели да упропасте, како би себи пружили који сат љубавног уживања. Ја тебе разумем и ја ти опраштам. Ти си некад морала тако, а сад мораш бити моја и квит. Хајде, реци да пристајеш, реци".

Ја сам запањена слушала, не верујући рођеним ушима. И мене неко воли и брак ми нуди. И мене неко жели, али не за сат, него за вечност. Ушинула сам се за десно уво, а он је и даље стајао ту, на корак од мене, а ја сам већ видела далеко село на ногама, Жики и Милутина на ногама, све остале на ногама, или боље речено под мојим ногама. Клече, моле за милост, а ја као принцеза кажњавам их опроштајем. Они плачу, љубе ми руке, стопе ми лижу и срећни су, срећну што ме виде. "Ох Боже", промуцах, "ако је тако, ако ме стварно желиш, узми ме и ради са мном шта пожелиш. Твоја сам сва". Уосталом ти си ми једини пријатељ, помислила сам и зашто не би припала и теби, кад су сви остали могли да ме имају кад пожелеле, а мису ми би били ништа, чак ни симпатични.

На то ме је он загрлио и ту, усред Минхена, усред гужве и буке, не обазирјући се на пролазнике, страсно пољубио. Онда смо свратили у први хотел, узели собу и ту

преспавали остатак дана и читаву ноћ. Тад сам по први пут уживала у љубави, тонући у блаженство и срећу које она поклања онима које понесе, а које ја никад пре нисам тако осетила.

Ујутру, после заклињања на верност и вечност, Станко је пронашо вилу свог пријатеља, власника огромног бутика за жене. Вила је била заиста величанствена. Тако нешто ни у сну нисам видела, ни пожелела. Све је било сјајно, ново, удобно, елегантно. Сав намештај, сви прозори, врата, све завесе, па чак и лустери и теписи, све је то блистало.

После упознавања, Станков пријатељ Живко Ристовић се насмешио и потапшавши ме по рамену, пошто ме предходно одмерио од главе до пете и зналачки изанализирао моје груди, задњицу, кукове, пошто ме предходно погледом свукао, промрмљао: "Направићемо нешто". Попили смо кафу и виски, попричали о родном крају, а онда сам се ја са Станком вратила у хотел.

Било ми је лепо тих пар дана, а онда је Станко отишао, тобож хитним послом у Бон. Мене је пре одласка поново одвео у вилу код Живка, где сам добила своју собу. На поласку Станко ми је загрлио и рекао да будем послушна и добра и све ће бити у реду, а он ће се вратити за пар дана. Нешто ми ту није било јасно, али шта је, ту је, помислила сам, јер из ове коже у другу се не може.

Није прошло ни десетак минута од Станковог одласка, а на моја врата је неко куцао. Био је то Живко у свечаном оделу. Људина, крупан по природи и уз то дебео и мало ћелав. Не одуговлачећи, скинуо је сако и притуснуо једно скривено дугме у зиду. Пред мојим очима се указао мали, али заиста прекрасан бифе. Потапшавши ме по задњици, упитао ме је: "Шта пијете? Виски, коњак, вотку?"

"Било шта, свеједно ми је", промуцала сам, а он се на то зацерекао и кренуо у напад. Прво се пребацио на моју фотељу и покушао да ме загрли.

Онако ненавикнутој на пиће, почело ми се вртити у глави, али сам још била довољно свесна, да схватим да оно што хоће, мора бити одвратно. Одгурнула сам му прсте бесним покретом и нагло уставши, дрекнула: "Шта Ви себи допуштате човече? Како Вас није стид"?

Он је на то устао и церећи се злобно, пошао за мном. Ја сам одступала, а он је напредовао, корак по корак. Онда сам стала, зауставио ме зид. Опет је покушао да ме привуче. Опалила сам му шамар.

"Пази, пази, мала је постала дивља. Много ти себи допушташ лутко. Станко ми је говорио да си ти слатка, а ти овако. Знаш ли ти да те могу напоље избацити"?

"Па Ви сте подли. Како можете само, па Станко Вам је пријатељ"?

"Пријатељ? Па шта? Он ми доводи младе девојке из Србије. Ти си једна од тих глупача".

На то сам се готово обезнанила и њему није било тешко да ме одвуче до кревета...

Сутрадан сам успела да побегнем из те куће ужаса. Нема освете, нема богатства, размишљала сам, не обазирући се на буку улице. Дроља остаје дроља, одзвањала ми је дубоко у мозгу порука села на поласку. Куда сада, шта сада? Мучила сам се да одлучим, а одлука је била далека, нисам је видела...

А улица дуга, широка, права и пуна људи и буке. Аутомобили јуре, трамваји пиште, а мушкарци, жене и деца, девојке и младићи, старци и бабе, бели, црни, жути, пролазе, играју се и брбљају. Брбљају! Кренула сам низ улицу!

ДРАМАТУРГ

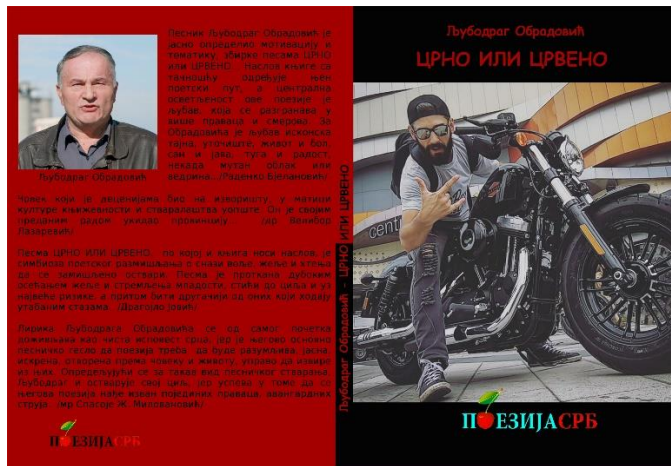
Дошао је у позориште једног уранилог пролећа, када је небо изнад Сарајева највише азурно, Сарајево најлепше, када се чини да се сва светлост васељене спустила на улице овога града, људе чак и на успомене. Дошао је у град спој конфесија, нација, обичаја и много чега невиђеног. Задржао се кратко, тако је чинио где год је стизао. Остајао је онолико колико представа сценски живи, онда би одлазио у неки други већи или мањи град, веровао је да ће тако протећи и живот, јер док има градова и представа, све је у некој колотечини, ритму. А живот преварант пропири као ветар брзином.

Када у неким годинама сачекају ненадано и хитро старост са њом и болест, када се однекуд туга привуче, схватимо колико је човек трошан, па ипак понекад претерано раздраган. Представе су се низале као градови које је остављао. Отмен, наглашено мисаон, умерено жовијалан, не истражен за женски свет, био је неисцрпна тема међу дамама, чекале су у вечерњим сатима испред позоришта да га угледају, тражиле аутограм не би ли га дотакле, виделе тај осмех. Опсесија, нису могле да га се ослободе ни када је отишао, као потреба, као каква овисност, виртуелна игрица коју заволе деца па после не могу да се одвоје. Само он није био виртуелан него потпуно стваран, најлепше могуће истинит.

Није марио за жене што је чудило, имао је говорило се неостварену студентску љубав, остао је веран прошлости, зарекао се да су жене за њега само искуствена истина, али њој се враћао не као искуству, него као скривеној тајни, враћао у својим тишинама, када се присећао, када би славио прошлост.

Волео је трагати у послу, драматургија је вечито трагање. После година трагачког по театримa Европе дошао је за Сунцем у Краков, једне сушне јесени без киша, да у њему и остане, можда је све била слутња, можда. Кад је представа ушла у репертоар, када је започела из себе лепотом да се храни означила је крај узвишеном живљењу, племенитом животу, престанак драматуршког рада, човека рођеног да цео свет дарује лепотом јединственог у профаном, пролазном. Све је код њега било чудно од живота до смрти. Умро је на премијери представе у коју је унео као увек целог себе, помно пропратио сваки детаљ, сваки глумачки покрет, сваки глас. Медицинска експертиза је као узрок смрти навела инфаркт миокарда, пронашао га је кукавица на месту његове најтананије љубави, у позоришту, у замаху стваралачке светлости, у четрдесетој години путовања кроз нешто што се борба зове. Кад човек умре увек је млад, подсвесна жеља оних који и даље живе да остану вечни. Међутим он је доиста био млад, млад за губитак трајања. За њега је на несрећу све прерано стало, мисао, време покрет. "Свака смрт је по једна пропаст света".

Никада више он неће путовати временом, никада радити оно што је највише волео и још много тога никада, најсуморније неће бити њега. Није рекао одакле је, ко је у ствари, говорио је француски, певао на Шпанском, љутио се на Талијанском, волео на Руском, није имао народност, није му трбала био је светски и свој. Волео је слободу у свим облицима, неговао радост стварања, све су се врлине у њему среле откривајући се у тајни професије. На нахтасни су пронашли холандски пасош, Пољак пореклом. Необично је да га је смрт стигла у земљи предака, много је необичног у његовом отварању себе, у тихом животу ограђеном лепотом, можда је и ова прича о њему због њега необична, можда?

ЦРНО ИЛИ ЦРВЕНО - Љубодраг Обрадовић

ЦРНО ИЛИ ЦРВЕНО

Јовану Дашићу

Ново је доба,
све се тако брзо мења!
Зашто и ти полетео не би?
Тај рулет, црно или црвено,
окреће се и у теби.

Срце своје, зато осети.
Ту искру за животом новим, запали!
Нек брод са роботима, одлети
у свој виртуелни свет мали.

Погледај у душу,
шта то, ти, стварно желиш?
Да ли вечно лутање у магли,
или да те љубав развесели?

Ошишај се зато на нулу
и зажмури...
Живот ти одавно
у пропаст јури.

Обриј главу,
снове потисни.
Урежи крст на чело
и слободно врисни!

Нек урлик заледи васиону,
нек пукне зора.
Ти ниси још на том броду,
али укрцати се мораш.

Обуј чизме црне,
обуци кожно одело
и кад ти срце утрне,
гас стисни смело.

Harley Davidson Cosmic Starship
нек се пропне,
провалије нек избледе.
Судбину кроте они,
који своје срце следе.

Окрени се око себе:
Са сновима пустим
живот ти у тачку измиче.
Зато смело у будућност крени...
Спокој кад жудиш,
друго те и не дотиче.

Нека ти девојка руке око паса обавије,
додир дојки нек' ти страст пробуди.
Да са њом љубав откријеш,
одјезди у космос, далеко од људи.

Да се осетиш божанствено,
у пустињи нађеш своје зрно...
Црно или црвено,
црвено или црно?

Раденко Бјелановић - О љубави, жени, болу и пролазности*...

*Разуђеност песничког говора о љубави, жени, болу и пролазности Љубодрага Обрадовића

Љубав је вечна. Љубав је сјајна звезда. Љубав је румена јабука, најмоћније човеково оружје. Ко воли, радује се; ко љуби побеђује. Љубав је створила свет. Падала су царства, падале су главе, за љубав се гинуло и рађало.

Благост душе, вечно трајање, жеља, радост, бол, чува љубав. Када овлада љубав светом, престаће све људске патње. За љубав се треба борити, живети и умирати.

За љубав се не учи школа она је божји дар; од Бога долази, у људском бићу станује. Све се ово потврђује у поезији Љубодрага Обрадовића, за кога је љубав звезда водилца, покретачка снага сваке људске делатности и суштина живота.

Песник Љубодраг Обрадовић је јасно определио мотивацију и тематику, збирке песама *ЦРНО* или *ЦРВЕНО*... Наслов књиге са тачношћу одређује њен поетски пут, а централна осветљеност ове поезије је љубав, која се разгранавља у више праваца и смерова.

За Обрадовића је љубав исконска тајна, уточиште, живот и бол, сан и јава, туга и радост, некада мутан облак или ведрина, севање муња, пуцање грома и сјај сунца. Управо, из тих супротности настаје живот и сви његови облици. Расцветана је машта песника Обрадовића, она је снажним емоцијама преточила доживљено у шаролики поетски мирисни Цветник - врт љубави.

Вредност ове поезије је у њеној једноставности, искрености, она је понекад патетична, али до оне критичне границе где је чува уметнички вео и не допушта јој да се претвори у баналност и бесмисленост.

Песнички занат је тежак. У том занату се мора, са више посвећености и смирености, освајати поље језика, ослушкивати музикалност и ритам песме... Мора се учити форма, макар на почетку стваралаштва, све док не изникне оригинално поетско семе. Песму брани језик: треба избегавати општа места, чувати се наравице, понављања симбола, у сличностима се изгуби снага песничког говора, није узалудно цетињски господар, владика, песник, филозоф Раде Томов рекао: *Без муке се сабља не сакова, без муке се пјесма не испоја.*

Али Љубодраг Обрадовић је тај занат саковао, његов таленат је неоспоран. Његова поетика полако израста у зрело песничко дело, које ће опстати и трајати у огромној маси већ остварених песничких подухвата. Љубав је срце света, нада човечанства, која га оплеменењује и даје му крила, Обрадовић је бар једним атомом покретачке снаге духа и својим песничким гласом убрзао његове откуцаје и одредио пут вечног трајања.

Можда је песник неке песме могао да сажме, да буду језгровитије и сликовитије, да поклони више пажње версификацији, да би поезија добила одређену згуснутост и вишезначност, али Обрадовић је одбрао да песме остану управо овакве, на његов начин, оригиналне.

Песма је сања која мора остати чиста и јасна, треба проналазити увек нове и вишеслојне речи, песма је ружа душе, коју треба опрезно подрезати и гајити, да би зрачила космичком лепотом, подсећала на светост вечне љубави. Ова поезија је остварена, а ми говоримо о песничком космополитизму где се песма оличава као универзум трајања и вечног опстајања као верна пратиља живота.

Обрадовић је смело загазио у песничке лирске реке и поверујмо, да ће његова песничка душа вечно сијати и подгревати пламену светлост љубави и песме. Његов лирски ђердан сачињен од светлосних пламенова, угрејаће свачију душу и подржати веру у љубав, на чијим изворима опстаје овај прилично отуђени свет.

Целина књиге *ЦРВЕНО* или *ЦРНО* заснована на дубоким и искреним емоцијама и то је њена врлина и вредност.

*Нека ти девојка руке око паса обавије,
додир дојки нек' ти страст пробуди.
Да са њом љубав откријеш,*

одјезди у космос, далеко од људи.

*Да се осетиш божанствено,
у пустињи нађеш своје зрно...
Црно или црвено,
црвено или црно?*

/ЦРНО или ЦРВЕНО – страна 5./

У овој је песми кулминирала еротика која је покривена естетском копреном, песник овде кликује о љубави без задршке, страствено и смело.

Песме Љубодрага Обрадовића су реминисценције о љубави, о људском болу о пролазности и самоћи, љубавнима пркосима, химна жени и лепоти.

Поред песама које су написане у љубавном заносу, где је у центру песникове пажње жена и њена лепота, песник се присећа и девојке коју је волео и рационално расуђује:

*На клупи,
под кестеном,
плаче девојка
коју сам волео.*

/Скица из парка - страна 51./

Ови стихови говоре о усамљености, о неизвесности. Оно, што је некада било радост и љубав, сада се преточило у тугу и самоћу. Као и наслов књиге све је у контрастима и супротностима. Љубав је омама која никога није поштедела, песник Обрадовић је нашао смисао живљења у љубави и поезији.

Раденко Бјелановић

Драгојло Јовић - О књизи ЦРНО ИЛИ ЦРВЕНО и њеном аутору

Претешка је одговорност писати о поетском стваралаштву Љубодрага Обрадовића, који од младалачких дана пише и ствара, који сада, као и кад је почињао верује да поезијом може променити Свет. Људи таквог кова који на својој идеји истрајавају целог живота, имају неуништиву визију о остварењу својих идеја, па цело своје биће каналишу својим стваралаштвом у том смеру. Човек широке душе и способности да свакоме опрости и кад га неправедно шибају, али и човек који је у свом опусу, без имало сујете и злурадости, спреман да шансу учини свима доступном.

Кроз свој рад на оснивању Удружења песника Србије - Поезија СРБ са седиштем у Крушевцу, Љуба на истински начин улаже целог себе и помаже другима да у својим песмама искажу таленат, одшкрину врата своје душе и коначно кроз писану реч и стих ослободе себе од стега да у једном животу и под једном небеском капом има места за све људе и сваки облик стваралаштва.

Љуба својим примером призива друге да схвате да само оно што иза нас остане, а може бити од користи поколењима која долазе, само смо то били ми. Све друго је проћердано време и улудо утрошена енергија.

Песме Љубодрага Обрадовића у овој, (а и у претходним књигама), су као бистра река међу врбацама и клисурама. Поезија му је саткана од дубоких емотивно доживљених и недоживљених снова, али увек верујући да ништа није недостижно, да су емоције и хтења најјача полуга за остварење сваке животне жеље и снова из свести и подсвести. Својим писањем досеже даље од географских ограничења.

И све напред речено не би имало пуни смисао ако читајући Љубине песме не учиним покушај да његово писање још мало приближим бар себи.

Песма ЦРНО ИЛИ ЦРВЕНО, по којој и књига носи наслов, је симбиоза поетског размишљања о снази воље, жеље и хтења да се замишљено оствари. Песма је проткана дубоким осећањем жеље и стремљења младости, стићи до циља и уз највеће ризике, а притом бити другачији од оних који ходају утабаним стазама. Време је фактор трансформисања. Песничким изражавањем аутор на суптилан начин подржава све жеље које младост иште, од формалног до суштинског.

Наравно, песничка мисија није искључивост, његова песма је до краја отворена у правцу избора сваког бића, ЦРНО ИЛИ ЦРВЕНО, ЦРВЕНО ИЛИ ЦРНО.

Поменућу и песму „ОНО ШТО НИСАМ“ и кључни стих из те песме:

“Оно што нисам
стигао да напишем,
остаће у мирису
којим бескрај дише”.

/Страна 63/

Песмом „ОНО ШТО НИСАМ“ аутор, упркос оптимизму који углавном провејава кроз цело његово стваралаштво, показује и део свог бића које региструје пролазност као неминовност, сазнање да време много брже тече од наших могућности да у том ограниченом земаљском оквиру и трајању, на папиру и ван њега оставимо све што је требало, али...

И то али, значи да је песник сигуран да ће то недоречено остати у мирису којим бескрај дише. Тај мирис ће осетити, а парче бескраја ће дохватити и неке нове поете, те ће Љубино убеђење као човека и песника „да је поезија вечна и да може променити Свет“, живети и после њега и после нас.

*Ова књига је на неки начин посебна и по бесплатном додатку од 50 страна, у коме је Љуба одлучио да читаоце упозна са својим претходним стваралаштвом. У том делу књиге је издвојио по 3 своје песме (текста) из својих до сада објављених 6 књига. Ево шта Љуба о томе каже:

„Данас, кад је тржишна логика, широко присутна и кад је борба за купца (читаоца) сталан тренд, кад је популарно сваком производу (књизи) додати нешто више, неки бесплатни додатак, рецимо 100 грама нечега сасвим бесплатно, и ја сам, као писац и као дипломирани економиста, ево одлучио да читаоцима, поклоним поезију, односно моје прозне записе. Овим поклоном сви добијају:

- читаоци свој додатни број бесплатних страна,
- а ја као писац прилику да представим своје досадашње стваралаштво“.

Из овог дела књиге издвајам песму „ТВОЈЕ ЋУТАЊЕ МИ ГОВОРИ“, а један од разлога је и то, што прва Љубина књига, објављена далеке 1990. године у 1.000 примерака, носи назив управо по овој песми.

„Твоје ћутање ми говори,
док те гледам без твог знања.
Очајни су то погледи,
занесењак може само да сања“.

/Страна 78/

Љуба у многим својим песмама дубоко зарања у душу, тај најосећајнији део људског бића, па и песмом „ТВОЈЕ ЋУТАЊЕ МИ ГОВОРИ“ у центар општења два бића ставља ћутање као снажан облик комуникације која се само погледима може саопштити на најснажнији начин. То ћутање је јаче од сваке изговорене речи, ако је песма написана и упућена ономе ко ћутати зна, а опет каже ти све.

Та игра речи песничке способности, на читаоце ће сигурно оставити печат важности неизговорене речи коју само мислима можемо пренети вољеном бићу.

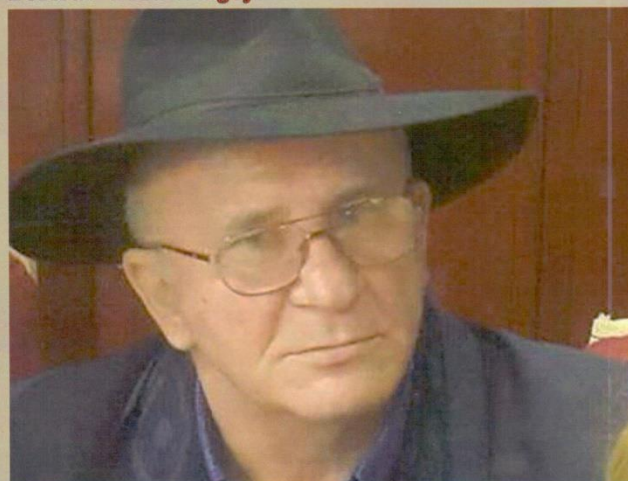
Љубине песме једноставно треба читати полако, до тренутка спознаје да је све оствариво и лако.

Крушевац, март 2019.

Драгојло Јовић

Борисав Бора Благојевић
Borisav Bora Blagojevic

Извод из рецензије:

Поезија се данас све мање чита, а све више живи.

Прави пример за песника који живи своју поезију свакако је Борисав Бора Благојевић, песник из Хумприје, који је својом поезијом освојио Србију, а полако осваја и Европу. Готово да нема места у Србији где постоји књижевна манифестација, било ревијална, било такмичарска, а да ту Бора није говорио своју поезију и освојио аплауз или награду.

Poesie liest sich heute immer weniger, aber immer mehr lebt.

Das wäre Beispiel für Dichter der seine Poesie lebt auf jeder Fall ist Borisav Bora Blagojevic, Dichter aus Cuprija, der durch seine Poesie gewann die Serbien, aber langsam gewinnt auch Europa. Es gibt fast keine Platz in Serbien wo es Literarische Manifestazion gibt, ob Zeitschrift, oder Wettbewerb, dass dort Bora seine Poesie nicht geredet hat und gewann Aplaus oder Belohnung.

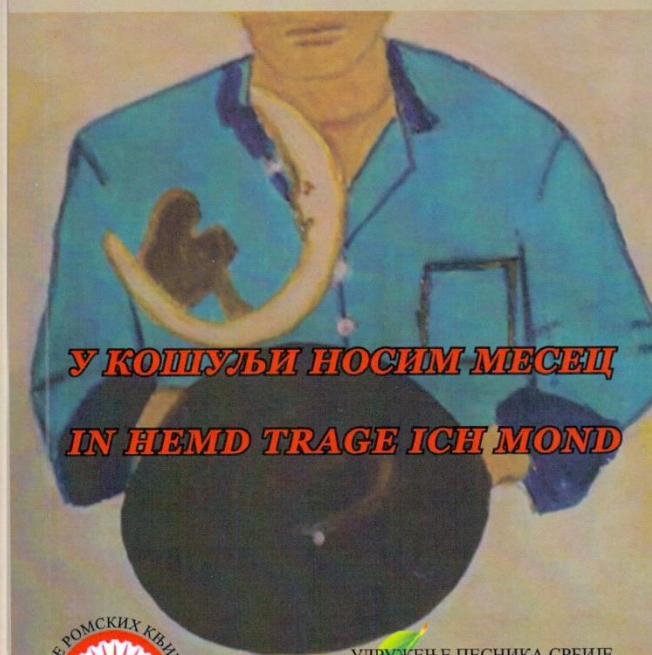
ISBN 866044020-X

Љубодраг Обрадовић

БОРИСАВ БОРА БЛАГОЈЕВИЋ У КОШУЉИ НОСИМ МЕСЕЦ

БОРИСАВ БОРА БЛАГОЈЕВИЋ
BORISAV BORA BLAGOJEVIC

У КОШУЉИ НОСИМ МЕСЕЦ
IN HEMD TRAGE ICH MOND

УДРУЖЕЊЕ ПЕСНИКА СРБИЈЕ

ПОЕЗИЈА СРБ

КРУШЕВАЦ

2019.

У КОШУЉИ НОСИМ МЕСЕЦ / IN HEMD TRAGE ICH MOND – Borisav Bora Blagojevic

У СРЦУ ЗАКЉУЧАНА

Кад се облаци плави издуже наред неба
И њена скрије сенка у крошњи расцвете шљиве
Знам да птице само цвркутом бележе време
И сећања она драга у мени опет оживе

Како у мени љубав букне и у трену жар ме сатре
Језеро очију њених ту ватру у мени гаси
И као да киша пада летља топла и плаха
Знам да за мене брине и хоће да ме спаси

У кошуљи носим месец само да ме на њу сећа
Да се надам да је слутим док звездано небо плави
Па је чекам да ме љуби к'о пролеће да остане
Умом срцу закључана откуцајем да се јави

Да је чувам у ластаре изникле из моје душе
у мирису лепршаве разлистане цветне зове
Ма она је извор воде лет лептира дан је сунчан
Видик светло у тамнини и реч скрива песме ове

Господари мојим срцем још од оног првог дана
Кад јој рекох на раскршћу да разуме и да схвати
Да се љубав увек роди као светлост у свитања
А знам да је само моја да ме као песма прати

IN HERZ GESCHLOSSEN

Wenn sich Wolke blaue verlengen mitte in Himmel
Und seine versteckte Schatten in Ast blühende Pflaume Weiss ich
dass Vogeln nur mit Twitter aufnehmen die Zeit Und Erinnerungen
diese Liebes in mir wieder sind lebendig

Wie in mir die Liebe brennt und in moment Funkt mich sattigt See
Augen seine diese Feuer in mir löschen
Und wie es regnet sommerlich warm und mild
Weiss ich für mich sorgt und will mich retten

In Hemd trage ich Mond nur dass mich an sie erinnert
Dass ich Hoffe ich dass sie Ahne so lange sternende Himmel blauert
So warte ich dass sie mich küsst wie Frühling bleibt
In meinem Herz geschlossen mit Klopfen dass sich meldet

Dass ich sie beware in Jungblätter erwaksen aus meine Selle In
Richen wackelnde ausblätende blühende Holunder
Na sie ist Wasser Quelle Flug Smeterlings Tag ist Sonnnig Aspekt
Licht In dunkelheit und Wort versteckt Liedes dieses

Herrscht meinem Herzen schon seit diese erste Tag
Wenn ich sagte an die Kreuzung dass sie verstehe und begreife
Dass sich Liebe immer geböhrt wie das Licht in Sonnenausgang
Aber weiss ich dass sie nur meine ist dass mich wie Lied begleide

Сродну душу можда сретнем и закључам је у срцу - Љ. Обрадовић

/Борисав Бора Благојевић – У КОШУЉИ НОСИМ МЕСЕЦ - Љубодраг Обрадовић/

Поезија се данас све мање чита, а све више живи.

Прави пример за песника који живи своју поезију свакако је Борисав Бора Благојевић, песник из Ћуприје, који је својом поезијом освојио Србију, а полако осваја и Европу. Готово да нема места у Србији где постоји књижевна манифестација, било ревијална, било такмичарска, а да ту Бора није говорио своју поезију и освојио аплауз или награду.

Јер, ако поезија данас има неко своје место у постојању и опстанку света, онда је Бора несумњиво тај песник, који је прави узор песницима који пристижу и путоказ у ком смеру треба поћи да би се у поетском свету стигло до неба.

Јер, песник који има дар да напише песму СРОДНЕ ДУШЕ, је управо тај најбољи, кога треба следити.

Сродне душе да постоје
Морале би да се нађу
Морале би да се споје
Ко две лађе у безнађу

/СРОДНЕ ДУШЕ/

Јер, као што рече Толстој "Све велике ствари су увек једноставне..." /део цитата/.

Књига поезије, IN HEMD TRAGE ICH MOND – У КОШУЉИ НОСИМ МЕСЕЦ, која је пред нама, двадесета је по реду (ако се нисам забројао), коју Борисав Благојевић објављује и намењена је свим љубитељима који хоће да закораче у свет његове поезије, који хоће да докуче тајну како се "пишу уснуле песме", како се поезија живи. С овом књигом Борова поезија постаје доступна и онима који говоре, читају, мисле и разумеју немачки. Тако се поетска вртешка завртела и све је више оних, којима Бора несебично поклања поетске искре, са жељом да их све, обасја светлост његове поезије.

Књига је добила име по стиху из песме У СРЦУ ЗАКЉУЧАНА, која је љубавна, па нас полако уводи у енигму која је у Борином срцу закључана.

У кошуљи носим месец само да ме на њу сећа
Да се надам да је слутим док звездано небо плави
Па је чекам да ме љуби ко пролеће да остане
У мом срцу закључана откуцајем да се јави

/У СРЦУ ЗАКЉУЧАНА/

Ја у овом приказу (рецензији), нећу анализирати Борова песме, али ћу цитирати стихове из одабраних песама, јер песме саме најбоље и најјасније говоре шта је писац хтео да каже. Ако критичари још нешто исцепркају, добро је, то им је и посао.

Човека можеш упознати дружећи се са њим интензивно цео живот и тада ћеш о њему знати скоро све. А ако је тај човек песник, о њему ћеш знати све, тек кад упознаш његову поезију, макар га као човека никад и не упознао.

Ја сам Бору упознао кроз његове песме, а доста је била само једна, песма МОЈА БРАЋА, па да кажем да о Бори као песнику знам све, да знам довољно за моју тврдњу, да је Бора данас један од најбољих песника Србије.

Али, да та тврдња, не би остала само моја смела изјава, ред је да је поткрепим и доказима. Наравно, о стваралаштву Борисава Боре Благојевића писали су бројни критичари, а ја ћу овде цитирати: Радивоја Пацка Миладиновића из Ћуприје, Драгослава Граочанкића из Београда и Раденка Бјелановића, професора из Крагујевца. Цитираћу их, јер се одлично уклапају у мој концепт приказа ове књиге и поезије Борисава Боре Благојевића. Цитираћу и бројне Борине стихове. И критичари и стихови савршено потврђују моју тезу о квалитету Борине поезије и песништва.

Борисава Бору Благојевића је као човека и песника најбоље упознао и познавао песник Радивоје Пацко Миладиновић, дружећи се са њим у животу, у раду КК Душан Матић из Ћуприје, а највише у својој песничкој колиби на обали Мораве у Ћуприји, (где су многи заљубљеници осим одличне поезије окусили и још бољу рибу чорбу), па је зато и вероватно суштина Бориног стваралаштва у овој његовој дефиницији...

“Бору као песника надахнула је снажна жеља да повеже садашњост и прошлост са будућношћу. Јер, ако сам себе дефинише као последњег романтичара, не оставља ми другу могућност, но да и ја њега и његову поезију дефинишем на исти начин. А када је реч о имагинацији у песниковом стваралачком опусу, који је изузетан за место и време његовог битисања, морам па нагласим да његова поезија зависи не само од звука његових речи, исто и још више од њиховог одјека. Зато је песникова имагинација срећна околност песникове инвенције, да вештим компоновањем мисли и фантазија или њихових варијација, које проистичу из речитости или вештине украшавања и задевања метафоричким изразима јасно видљива у плодотворности и истанчаности у изражавању.” /Радивоје Пацко Миладиновић/

Не гледај ме тако заносно и јако
И не пали ту ватру што тиња у мени
Ти си тако млада теби је све лако
У мојој је коси први дах јесени

/ОПРОСТИ – ИЗВИНИ/

“Благојевићеве песме не мирују у корицама његових бројних збирки. Оне су, за разлику од многих других српских песама (чак и оних антологијских!), непрестано у дејству, изложене су јавности, читаоцима, слушаоцима – и њиховом, и стручном критичком суду: оне неуморно путују Србијом и целим српским језичким простором (али и изван њега), бивају јавно изговаране, најчешће наизуст, разматране и вредноване пред бројним ускомешаним слушаоцима, заљубљеницима поезије, пред провереним жиријима – на неугасивим и вазда новоустројаваним песничким фестивалима, смотрама, свечаностима и надметањима, почев од оних најугледнијих, па све до оних народних песничких сабора што славу поезије, занимање за њу и запућивање њеним стазама распирују понекад више него многи други песнички празници са именима антологијских песника у свом називу... Дакле, Борина поезија увек на нас “делује благотворно, окрепљујуће, мелемно, нарочито у оним тренуцима када изазива закључак да ни када нам измиче љубав, ни када нас изневерава доброта, братољубље (и много друго љубље), чак и нужни услови за трајање, држава, народ, па и његови најчаснији или најпозванији чувари и посвећеници – није све изгубљено”! /Драгослав Граочанкић/

У рам хоћу да је вратим и нека ме опет лаже
Лагала ме и вечерас и варала к’о и онда
Загонетни осмех има и Богиња у њој живи
Нека ми се само смеши из оквира к’о Ђоконда

/ЂОКОНДА/

“Песник Борислав Бора Благојевић је изузетно талентован; ретки су песници да са таквом снагом емоција, сликовито и импресивно, опевају све око себе, као што то чини Благојевић. Поезија Борислава Благојевића је прадедовска благост и шапат душе чистог славјанског искона. Благојевић поезију пише срцем и душом, у центру његове поетске преокупације је жена, па се у љубавној лирици најуспешније и остварио”. /Раденко Бјелановић, професор/

Од кад те немам све ми је празно
Док ветар твоје трагове брише
Корачам напред ал' путева нема
Станем враћам се... немам те више

/ОД КАД ТЕ НЕМАМ/

Додуше, данас постоје бројни критичари, а и песници, који мисле, пишу и говоре да је поезија кренула новим путем, да се више не пишу сонети, да није важно римовање... Данас је поезија постала модерна и савремена је, ако је сведена на пар реченица, које ће само посебно обдарени читалац разумети, схватити и прихватити. И није то тренд само у поезији. Тако је то и у другим уметностима, пре свега сликарству... Јер, све је већ написано, насликано... Дакле треба бити оригиналан и не понављати се. Ресавска школа није циљ. Али ја не мислим да је то све баш тако! Те приче причају они којима је стало да своје писање о поезији и песницима, ставе изнад саме поезије и песника, а тиме и изнад самих читалаца. И песници којима не иде од руке да пишу сонете, десетерац, односно римовану поезију. Ако читате песме Борисава Благојевића, одмах ћете препознати оригиналан и непоновљив стил, одличне риме, добар ритам... Видећете одмах да су јасне, свима разумљиве, да описују живот и све што он доноси, од рађања, љубави, родољубља, описа природе, размишљања, па све до разних растанака, укључујући и саму смрт... Видећете и да су оригиналне.

Да, све Борине песме имају јасне поруке, али опет, ако се пажљивије удубите у оно што у стиховима лебди, у дух који из стихова зрачи, осетићете ту опојну, а скривену суштину света која Вас полако осваја.

Сродну душу можда сретнем
Ко зна када једног дана
Слутим да ме она тражи
Тражимо се годинама

/СРОДНЕ ДУШЕ/

Није важно дух поезије ухватити и затворити га у боцу и ту га држати у остави сећања, само за одабране и обдарене, већ је важно ухвати дух поезије и пустити га у свет да га поправља, надограђује и да га мења. А управо тај дух праве поезије хвата Борисав Благојевић у својим стиховима и поклања га несебично свету читалаца, да их плени, усхићује, уздиже и надограђује.

За песнике обично волим да кажем, да су добри, да су прави песници, ако имају бар једну добру песму.

За Бору то моје правило, напосто не важи и не може се применити ни у ком случају, ни под разном. Бора има безброј одличних песама, а све његове песме су добре. Све имају тему, мелодију, ритам и динамику, све имају оно нешто што их издваја у данашњем океану поезије, што их уздиже на пиједестал, са ког светле и светлеће...

Зато је Борисав Бора Благојевић данас један од најбољих песника Србије!

Ако не и најбољи.

Љубодраг Обрадовић

Verwandte Seele vielleicht treffe ich und verschlüsse in Herz - Lj. Obradovic

N HEMD TRAGE ICH MOND - U KOSULJI NOSIM MESEC - von Borisav Bora Blagojevic

Poesie liest sich heute immer weniger, aber immer mehr lebt.

Das wäre Beispiel für Dichter der seine Poesie lebt auf jeder Fall ist Borisav Bora Blagojevic, Dichter aus Cuprija, der durch seine Poesie gewann die Serbien, aber langsam gewinnt auch Europa. Es gibt fast keine Platz in Serbien wo es Literarische Manifestazion gibt, ob Zeitschrift, oder Wettbewerb, dass dort Bora seine Poesie nicht geredet hat und gewann Aplaus oder Belohnung.

Weil, wenn Poesie heute manche seine Platz hat in Existenz und Welt überlebung, dann ist Bora ohne Zweifel diese Dichter, die echtes Vorbild für Dichter die ankommen und Schtraßenschild in welche Dichtung zu gehen dass es in der poetische Welt den Himmel erreichen wird.

Weil, Dichter der das Talent hat um das Lied zu schreiben VERWANDTE SEELE, ist gerade die beste, der sollte man befolgen

Verwandte Seele wenn es gibt
Müssen sie sich finden
Müssen sie sich verbinden
Wie zwei Schiffe in unfindlichkeit
/ VERWANDTE SEELE/

Weil, wie Der Tolstoj gesagt hat „ Alle große Dinge sand immer einfach“ /teil aus Zitat/.

Poesie Buch, IN HEMD TRAGE ICH MOND -- U KOSULJI NOSIM MESEC, das vor uns ist, zwanzigste ist in die Reiche (wenn ich nicht verzählte), die Borisav Blagojevic veröffentlichte und ist für alle Liebhaber gedacht die möchten in sein Welt Der Poesie hineingehen, die möchten erkennen das Geheimnis wie sich „schreiben verschlafende Lieder“, wie sich Poesie lebt. Mit diese Buch Poesie von Bora erreicht auchjenige die sprechen, lesen, denken und verstehen Deutsch.

So hat sich Poetische drehung getreht und immer mehr sand diejenige, die Bora unegoistisch verschenkt Poetische Funken, Mit den Wünsche dass die alle, erreicht das Licht seine Poesie.

Das Buch bekam die Name durch die Verse aus das Lied IN HERZ GESCHLOSSEN, Ein Liebes Lied, die uns langsam bringt in Rätsel das ins Bora Herz geschlossen ist.

In Hemd trage ich Mond nur dass mich an die erinnert
Dass ich Hoffe dass ich sie Ahne so lange sternende Himmel
blauert So warte ich dass sie mich küsst wie Frühling bleibt
In meinem Herz geschlossen mit Klopfen dass sich meldet
/ IN HERZ GESCHLOSSEN /

Ich in diese Ansehen (Bewertung), werde nicht analisieren Lieder von Bora, aber ich werde zitieren die Verse ausgewelte Lieder, weil die Lieder allein am besten klar erklarren was Der Dichter wollte sagen. Wenn die Kritiker noch etwas finden , es ist gut, das sollen die tun.

Ein Mann kannst du kennen lernen wenn du mit ihm intensiv befreundet bist ein Leben Lang und dann würdest du über him fast alles wiessen. Aber wenn diese Mann Dichter ist, über ihm würdest du alles wiessen, erst wenn du seine Poesie kennen lernst, auch wenn du ihm als Mentsch nie kennen lernst.

Ich habe Bora kennen gelernt durch seine Lieder, und genugt war nur eine, Lied MEINE BRUDER, um zu sagen dass ich über Bora als Dichter Weiss alles, dass ich weiss genugt für meine Bestätigung, dass Bora heute, eine von beste Dichter Serbien ist.

Aber, dass diese Bestätigung, bleibt nicht nur meine mutige Aussage, Reichenfolge ist, dass es durch die Beweise bestätigte. Natürlich, über die Kreativität Borisav Bora Blagojevic, viele Kritiker haben geschrieben, und ich würde hier zitieren: Radivoje Packo Miladinovic aus Cuprija, Dragoslav Graocankic aus Belgrad und Radenko Bjelanovic, Professor aus Kragujevac. Ich würde sie zitieren, weil die perfect passen in meinem Konzept Anzeige dieses Buches und Poesie von Borisav Bora Blagojevic. Ich würde zitieren auch zahlreiche Bora Verse. Kritika und Verse bestätigen meine These über Qualität die Poesie und Dichters von Bora.

Borisav Bora Blagojevic hat wie ein Mann und Dichter am bestens kennengelernt und gekannt Dichter Radivoje Packo Miladinovic, mit ihm befreundet im Leben, im Arbeit K.K. „Dusan Matic“ aus Cuprija, aber am meistens in seine Dichters Hutte an den Küste Morava in Cuprija, (wo viele Liebhaber aoser ausgezeichnete Poesie geschmeckt haben noch bessere Fischsuppe), und darum ist wahrschendlich die Essenz Bora Erstellung in diese seine Definition ...

Bora wie Dichter hat inspiriert starker Wunsch um zu verbinden jetzige Zeit und Vergangenheit mit dem Zukunft. Weil, wenn er sich selber definiziert wie LETZTE ROMANTIKER, lässt mir keine andere möglichkeit, nur dass ich ihm und seine Poesie auf die gleiche weise definiere. Aber wenn es um die Vorstellung über die Imagination in Dichters Kreatives Opus geht, die ausgezeichnet ist für Ort und die Zeit seine kommens, ich muss betonen dass seine Poesie hängt nicht nur von Klang seine Worte, genau so und noch mehr von seinem Echo.

Darum ist Dichters Imagination glückliche Umstand Dichters Erfindung, dass mit dem gekonnte komponieren Gedanken und Fantasien oder seine Variationen, die ergeben sich aus die Grosswörter oder gonnen Verzierung und Überzierung Metaforistische Ausdrücke klar zu sehen in die Fruchbarschaft und Genaukeit in die Reden." / Radivoje Packo Miladinovic/

Schau mich nicht so verführerisch und stark
Und zünde nicht Feuer die funkt in mir
Du bist so Jung dir ist alles leicht
In m einem Haar erste Athem von Herbst
/ VERZEIHE - ENTSCULDIGE /

Blagojevic Lieder stillen nicht in Bezügen seine zahlreiche Samlungen. Die sind in verkleichen mit vielen anderen Serbische Lieder (auch die Antologische) ständig in Kraft, sind öffentlich ausgesetzt die Leser, Anhörer - Und seine - und Experten kritisches Gericht. Unermudlich revisen die durch Serbien und die ganze Serbischen Sprachraum (aber auch auser die), sind öffentlich gesprochen, meistens fluchtlich, betrachten und geschätzt vor zahlreiche gemischte Anhorer, liebhaber Poesie, vor geprüfte Jury - an ungelöschte und ständig neugerichtete Dichters Festivals, Feier, Zeremonie, Wettbewerb, fangen an von die am meistens geachten, bis die Volcksdichtung Fest die faiern Poesie, interessiert für sie und Dichtung seine Wege sprühen manchmal mehr als viele andere Poetische Feiertage mit den Namen Antologische Dichter in seinem Namen ...

Also, Poesie von Bora auf und wirkt immer vorteilhaft, erfrischend, heilend, von allem in die Momente wenn rausfindet Schlussforderung dass auch wenn uns die Liebe entgeht wenn und die Güte verratten, Bruderschaft Liebe (und viele andere Liebe), auch die notwendige Bedingungen für die Dauer, Land, Volck, auch Der Ehrenvollste oder Der Berühmste Aufpasser und Gewidmeter - nicht alles ist verloren"! / Dragoslav Graocankic/

In Rahmen möchte ich sie zurückholen und soll mich wieder lügen
Gelogen hat mich auch heute Nacht und betrogen wie früher
Rätselhaftes Lächeln hat sie und die Göttin in sie lebt
Soll die mir nur lächen aus den Rahmen wie Djokonda

/Djokonda/

Dichter Borisav Bora Blagojevic ist extrem talentiert; selten sand Dichter die mit solche starke Emotion, malerisch und impresiv, versingen alles um sich, wie das Blagojevic macht. Poesie von Borisav Blagojevic ist urgrosfaterich mildes und die Seele flüstern reine Slavjanische Rarität.

Blagojevic Poesie schreibt mit dem Herz und Seele, in die Zentrum seine Poetische Beschäftigung ist Frau, und so hat er sich in Liebes Lirick erfolgreisch erreicht". /Radenko Bjelanovic, Professor/

Seit ich dich nicht habe alles ist mir Leer
So Wind deine Spühre erwischt
Ich gehe vorwerz aber die Straße gibt es nicht
Stehe ich komme zurück ... habe dich nicht mehr
/ SEIT ICH DICH NICHT HABE/

Egendlich, heute gibt es zahlreiche Kritiker, auch Dichter, die denken, schreiben und reden, dass die Poesie geht durch Neue Wege, dass die Sonette schreiben sich nicht mehr, dass Reime nicht mehr Wichita sind ...

Heute ist Poesie modern und Zeitgemäss wenn die auf wenige Sätze reduziert ist, die nur extrem talentiert Leser verstehen kann und überniemt. Und dass ist nicht nur in Poesie. So ist auch in andere Kunst, vor allem in Malerei ...Weil es ist schon alles geschrieben, gemalen. Also, solte man originel sein und sich nicht wiederholen. Resavische Schulle ist nich dass Ziel.Aber ich meine nicht dass das alles so ist ! Diese Story erzehlen die jenige die erwarten dass Eigene schreiben über Poesie und Dichter und admit auch über Lesser.Und Dichter die schaffen nicht zu schreiben Sonett, zenfach, egendlich Poesie mit Reim.

Wenn Sie die Lieder von Borisav Blagojevic lesen, warden Sie sofort erkennen originälen und nicht wiederholte Still, perfekte Reime, gute Takt ... Sie werden sofort sehen dass die klar sind, für jeder verständig, dass die beschreiben das Leben und alles was bringt, von Gebühren, Liebe, Verwandliebe, beschreibung über Natur, Gedanken, und alles bis verschiedenne trenunge, einschliesslich des Todes selbst. Sie werden sehen dass die originäle sind.

Ja, alle Lieder von Bora haben klare Nachricht, aber wieder, wenn Sie sich vorsichtiger hineingeben in das was in die Verse schwebt, in Geist der aus die Verse blickt, die spieren diese betäubte, aber verstärkte Essenz Weld die Euch erobert.

Verwandte Seele vielleicht treffe ich
Wer weiß wann eines Tages
Fühle ich daß sie mich sucht
Wir suchen uns seit Jahres
/ VERWANDTE SEELE/

Nicht ist so wichtig der Geist Poesie zu fangen und ihm zu schließen in die Flasche und da ihm halten in die Abstellkammer Errinerungen, nur für die Extremme und Talentierte, sondern ist wichtig Geist Poesie zu fangen und lassen him in die Welt, dass die Welt verbessert, verbauert und ändert. Und gerade diese Geist richtige Poesie fangt Borisav Blagojevic in seine Verse und schenckt ihm gerne zu Welt die Lesser, dass ihm beutet, begeistert, anhebt und verbauert.

Für die Dichter mag ich offer zu sagen, dass die gut sand, dass die ware Dichter sand, wenn die mindest eine gute Lied haben.

Für Bora diese meine Regel, einfach gilt nicht und kann sich nicht anwenden auf keine Fahl. Bora hat unende Perfekte Lieder und alle seine Lieder sand gut. Alle haben das Thema, die Melodie, Takt und Dynamik, alle haben das gewiesse etwas was sich getrent in heutige Ocean Poesie, was die hoch heben an Piedestal, von wo die blincken und werden leuchten ...

Darum ist Bora Blagojevic heute eine von beste Dichter Serbien!

Wenn nicht auch die Beste!

Ljubodrag Obradovic

ПРИНЦИПИ ОПСТАНКА - Вујадин Јокић

ЗАТО ЈЕ НЕБО НАЈВЕЋА РЕЧИТОСТ - Раденко Бјелановић

ПОЕТИКА ПРОФ. ДР ВУЈАДИНА ЈОКИЋА ОД ЕРОСА ДО КОСМОСА, ЕРОС КАО ОПСТАНАК А КОСМОС КАО ПОСТАНАК

Тражење смисла, свега постојећег и одгонетање људског постојања, настанак света и живота, од ероса до космоса, основ је певања филозофа и песника Вујадина Јокића. Свевременска изгубљеност човека, његов одлазак у непознато, присутни страх од пролазности, који се намеће човеку од рођења смели су кораци песничке преокупације песника Јокића. Тежња да пронађе исходишта, оправданост и могућност опстајања и остајања у свим сферама боравишта бића.

Све се збива у тренутку: тренутак је моћ и немоћ, полет и пад, рађање и умирање, тренутак је крај и почетак, пуноћа и празнина. Тренутак је вечност.

Колико год да су Јокићеве песме обгрљене рефлексивношћу и прожете филозофским идејама, настале су из надахнућа и дубоке искрености, оне су обмрежене сетом, тугом, али оном мушком, стоичком. Такав је песник живео живот. Богато га промишљао и даривао најлепшим плодовима: позијом и филозофијом, смирено, опточен самоћом, закупљен филозофским и поетским мислима и темама, боемски, слободоумано у блажем епикурејском стилу.

Уводна песма у збирци *Принципи опстанка* је *Тренутак* која само по форми припада хаику поезији:

ТРЕНУТАК

УВОДНА

*Ништа
Све
Никад више*

*Празнина
Пуноћа
Никад више*

*Прошлост
Садашњост
Никад више*

*Почетак краја
Крај почетка
Никад више*

*Узбуђење
Екстаза
Никад више*

*Дођосмо
Јесмо
Никад више*

Пре даље анализе Јокићеве поезије позивам се на његов став о уметности и језику који је примењивао у стваралачком чину:

Уметност има највише право, на индивидуалном људском плану да да завршну реч о човеку и за човека(....) Филозофско полазиште је језик, језик као евидентна чињеница, али не само као емпиријска чињеница, јер се филозофски проблеми виде тек у виду у рад језика, како би тај језик постао јаснији(....) Човек припада језику, а не језик човеку.

Поезија Вујадина Јокића се јавља као уметност, као начин егзистирања човека, тражећи у њој смисао живљења.

Ова позија опстаје као животна појава у којој је уплетено вешто филозофско петско размишљање о настанку свега што нас окружује. Јокић је песник временских распона, са загонетном запитаностју и критичким ставом: о животу, космосу, рађању, смрти, љубави, жени, стваралаштву, бићу и небићу. На основу филозофског искуства он је поетизовао и прецизно у својим песмама озваничио филозофију кроз поетске слике и симболе. Препознатљиве су творевине неких филозофа које је узигао у своје поетске светлосне куле, вертикале које су изграђене бираним поетско - филозофским језиком. Песме Вујадина Јокића су оригиналне и он припада кругу песника филозофа који су у својој тежњи успели да поетизују филозофију, чија су начела осмишљавали, боље рећи мислили, јер поезија и филозофија се допуњавају и настају из истог мисаоног гнезда. То је Јокић осведочио и потврдио у књизи *Поезија и филозофија*. Став о истости и поезије и филозофије овако испољава:

Филозофија и поезија су једно, исто, при чему истост не схватам као индетитет у формалној логици, већ као темељност ума човека, његовог логоса и истине - логоса као истине и истине као логоса . Оно,, < и >, тако овде никако није као оно код: филозофија и наука, или: филозофија и историја, и слично.

Збирка песама *Принципи опстанка* Вујадина Јокића се прикључује групи песника филозофа као што су: Кјеркегор, Ниче, Тагора, Хајдегер, Слободан Томовић, Јован Н. Стриковић, Бранко Миљковић, Првослав Релић, Никола Рацковић и други.

Јокићеву позију чине два круга - простора, простор унутрашњег света и простор спољашњег света, простор унутрашњег света је певање о еросу, о жени том моћном бићу, спољашњи простор који опевава космос као извориште сваког људског делања, Јокић из лирског смираја и благиости тишине, прелази у метафизику и громогласно буди на поетски начин космичке звуке музике и његошевском страшћу пева о васиони - космосу. Поетским сликама отвара врата космоса и сопственом душом трепери у космичкој савршеној хармонији. Ево, како је песник услишио *умилну музику* космоса :

КОСМОС

*Какав је то тајнствени инструмент
Какви су то снажни звуци
Каква је то чиста музика
Каква нас то супстанца окружава
Какве су то удаљене мелодије*

Да ли су то крајње границе ума

Да ли су то и моја треперења

*Чујемо опчињени Богове
Тишшина није својство космоса
Концерт је то небеских тела
Звукови су то одређених бројева
Звезде су тонови Космоса
А сфере умилна музика*

Песме Вујадина Јокића су мисаоне волшебнице, руже светлости, натруњене животном благошћу, попут песниковог живљења, ведрине и бескрајне доброте коју је песник носио у себи, поезија се поистовећује са врлинама аутора. Ова поезија у својој језичкој раскошности и певној мелодичности оставља у души читаоца благост и мелемност лечебне топлине. Бескрајну тишину парају звуци песникове спознаје, где је исход јасан, а све ће се претворити у ништавило и прах.

Јокићеве песме су прекривене велом космичке лепоте и болне плавети мастиљавог неба, дарјем и уздарјем вечне човекове загледаности. Испод слојевитог језичког распућа умрежава се исконска лепота потпуно оствареног надахнућа. У Јокићевој поезији је присутна чудесна усхићеност, дивљења и чуђења красотом живота, окићена мудрошћу и најлепшим небеским драгуљима. Поједине песничке одреднице садрже целокупност човековог живљења и постојања, трајања, до нестанка - смрти. Песме Вујадина Јокића су снохватице и опсене далеке истинске прозорљивости, скоро пророчанске визије. По мом уверењу најостваренија песме у овој збирци је песма *Речи*:

РЕЧИ

*Срећна сагласја
Која велики вребају*

*Оно што деца изусте лакоћом
Оно што гради и чува културе*

*Рад речи је рад
Којим дух тка материју*

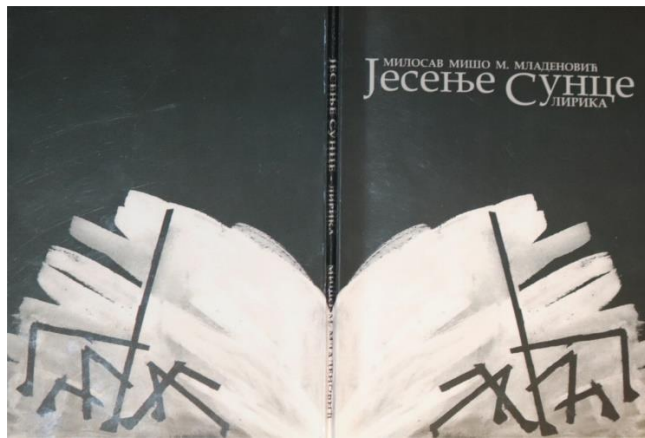
*Зато је небо највећа речитост
Небо казује и дело руку*

*Речи су казивање васељене
Зато је песма највеће весеље речи*

Сматрам, да је збирка песама *Принципи опстанка* потпуно остварено уметничко дело и да ће Вујадин Јокић заузети у свету поезије место које му припада.

Раденко Бјелановић

ЈЕСЕЊЕ СУНЦЕ – Милосав Мишо М. Младеновић

ДВЕ РАДЊЕ

Имао сам цвећарску радњу,
с фирмом-
"Дегени у кубатурама".
Роса није прала њихов свраб,
већ вино са Месеца.
С њима сам спавао, а они су
миловали моју замршену косу.
И ја сам био деген у кубатури.

Имао сам гвожђарску радњу,
с фирмом-
"Миришљаве лале".
Крутост ми њихова, није давала сан,
зато сам плуцкао на њихове
усијане главе
и кресао им лажним оком.
Ја нисам био лала са мирисом.

ШТА ЈА ТУ ТРАЖИМ?

У чврстој тврђави од камена,
у непробојном стаклу куца срце,
у замагљеним облацима пуним кише,
облећем и тражим приступ,
да се некако увучем и сместим,
да бих продужио неки смисао,
да оправдам очекивања моје деце.

Унутар тог каменог здања
има трња, које сам желео,
можда превише наивно,
да претворим у пупољке
или макар, да их отупим.

Цео живот сам потрошио на ту жељу.

Лошу песму написах,
ал' истину рекох.

Милосав Мишо М. Младеновић

Раша Попов

ЈЕДНА ИЗУЗЕТНА КЊИГА – Раша Попов

У рукама нам је песничка књига која се разликује од стотина с претензијом писаних водиља душе. Писао ју је вишеструко обдарени мудрац езотерије. Док читаш ове стихове ум ти се лако пробија кроз њихове скривене смислове. Имаш привидно осећање да је то лака проза. Али све су то овде песме!

Езотерија, од грчке речи езотерикос, унутрашњи, представља књигу пловидбе унутрашњим светом. Зато се у езотеричној песми над душевним небом надноси једно Сунце које не бесни нуклеарним олујама, то је Сунце вечитог мира, извориште кви јетизма и доброте.

Милосав Мишо Младеновић осећа како под површином битисања струји невидљива (унутрашња) река. Силом хришћанског ретора он нас на самом почетку позива да се "спремимо за празник", а одмах открива унутрашњу гадост, куљајућу провалу гамади. Тако пева езотерични песник.

Езотеричан је, згрожен и понесен двоструким смислом. Он није написао ове стихове по моди, него иде трагом највећег езотеричара Дантеа. Захвалан за ову књигу делим му највишу похвалу!

Најлепша песма збирке "Јесење Сунце" је "Тражим чудо". За њега чудо је све! "Ево птице што кљуном подиже/суви лист/и брзо кљуцне све/што нађе испод." Његов списак чуда буди наду. "И цвеће, што се пружа к Сунцу, /свака травка и лист нечујни, /тај звук петла,/откуда у мени? Вода што тече у правцу мора/и ја све то гледам и чујем ... "

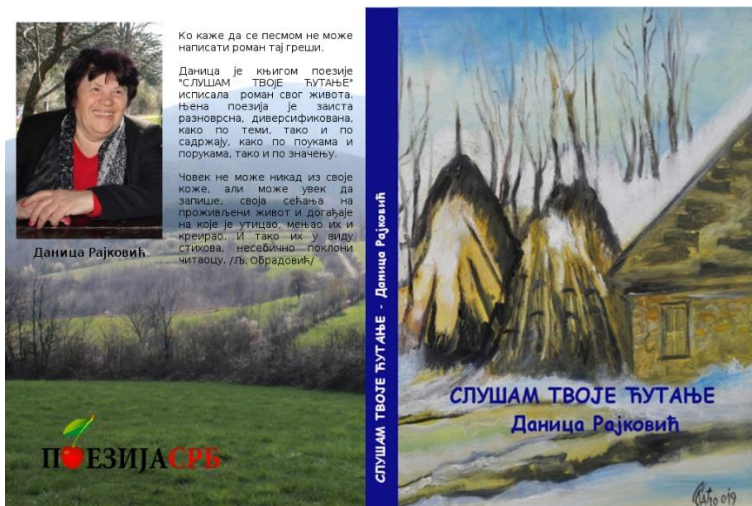
Чудо је што гледаш и чујеш! Чудо је кад гризеш јабуку кожару, ризницу сваколиког еколошког обиља!!!

***

Све време сам се питао, откуд песнику то подрх тавање егзистенције. Не кити се он јарким напетим метафорама. Него као уморни нихилиста јавља да је читаво постојање под силином Сунца скривеног у души, избледело од милиона својих описаних циклуса... Од читавог људског мравињака, Младеновић са највећом љубављу види и грли своју породицу, а надасве свога оца свештеника.

Насупрот синовима који кидају везе са својим оче вима, наш песник почетка двадесет и првог века продужава поруке и мисли, поуке и аманете свог благословеног родитеља.

Ово је друга генерација једне езотеричне умудрености. Понављам, ово је књига друкчијег, ретко достижног стила и начина певања.

СЛУШАМ ТВОЈЕ ЋУТАЊЕ – Даница Рајковић

ЋУТАЊЕ ЈЕ ЗЛАТО - Љубодраг Обрадовић

Приказ књиге СЛУШАМ ТВОЈЕ ЋУТАЊЕ Данице Рајковић

Ко каже да 11 није срећан број, тај греша.

Данас није лако објавити макар једну књигу, а сваки писац који објави 10 књига, може бити сигуран да је на путу да заталаса јавност...

А Даница је, после своје десете књиге поезије *ДА САМ ТВОЈА ЗВЕЗДА МАЛА*, којом је, по мом мишљењу, заслужила све похвале за квалитет поезије и истрајност у објављивању свог обимног стваралаштва, објавила и нову, једанаесту књигу, *СЛУШАМ ТВОЈЕ ЋУТАЊЕ*.

А из ћутања се може доста научити...

“Урезао си се у моје срце,
красио си ми сваки дан,
китио ме слатким сновима,
а био је то тренутни сан.

/Слушам твоје ћутање - страна5/

Књига је добила име по песми *Слушам твоје ћутање* /страна 5/ у којој је Даница на оригиналан начин пише о потреби сваког живог бића да воли и буде вољено. Али на јави многи снови се не остваре...

Разишли се путеви наши,
а ти си постао пламен вулкана,
изгубљен у лавиринтима,
а ћутање моје о сновима сања”.

/Слушам твоје ћутање - страна5/

Зна Даница, добро зна да је свако корачање кроз живот у ствари корачање кроз лавиринт. А односи између свесних бића, су одувек енигма. И кад се чини да су добри, да су чиста срећа, мед и млеко, увек у позадини крчка неки сасвим лични интерес, па је због тога и потребно пажљиво саслушати ћутање. Ћутање понекад каже више од оног што је изговорено.

Живот неумитно и веома брзо пролази... И то Даница зна. Увек наиђе час кад се запитамо шта смо то у животу постигли, кад нам се учини да своје снове нисмо остварили, да је могло боље.

Али Даница добро зна да човек увек жуди за новим, за неоствареним, да увек жуди оно што нема. Зна Даница и увек будна стоји...

*Шта си ми животе дао
и шта од мене тражиш,
душу коју гнев изједа,
а тама у таласима гази.*

*На страници времена,
будна увек стојим,
осећам да дубоко тонем,
очај ме теши, да се не бојим.*

/На страници времена – страна 15/

Зна Даница и добро памти детињство своје у селу Рлица, испод Јастрепца, где јој се за читав живот урезао у свест тај осећај блискости, среће, памти ливаду и крушку, памти своје ближње... Детињство је свима Лепо, најлепше... Ти дани се памте заувек. Касније у животу почињу животни проблеми.

*Била је само наша,
велика крушка и ливада,
отац, мајка са својом децом
на јесен бела стада.*

*Косио је отац мој,
од ране зоре до мрака,
на крају ливаде хладан извор,
дивља ружа светли из мрака.*

/Питомница – страна 19/

Ко каже да се песмом не може написати роман и тај греши.

Даница је књигом поезије СЛУШАМ ТВОЈЕ ЋУТАЊЕ исписала роман свог живота. Њена поезија је заиста разноврсна, диверсификована, како по теми, тако и по садржају, како по поукама и порукама, тако и по значењу.

Човек не може никад из своје коже, али може увек да запише, своја сећања на проживљени живот и догађаје на које је утицао, мењао их и креирао. И тако их у виду стихова, несебично поклони читаоцу.

Ко каже да ћутање није злато, тај греши...

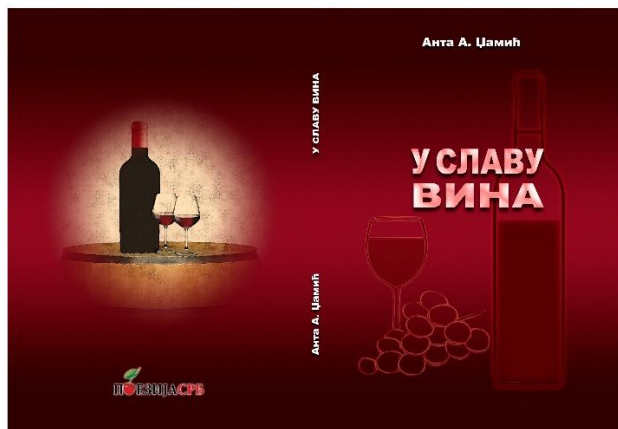
Слушајући туђе и своје ћутање, а и записујући то ћутање, Даница је својим стиховима остварила свој зацртани наум...

То ћутање је јаче од сваке изговорене речи, ако је песма написана и упућена ономе ко ћутати зна, а опет каже ти све. Та игра речи песничке способности, на читаоце ће сигурно оставити печат важности неизговорене речи коју само мислима можемо пренети вољеном бићу./ Д. Јовић/

На крају, мој савет. Прочитајте ову Даничину књигу и бићете и сами на путу да у њеним стиховима, пронађете то ћутање преточено у метафоре, бићете и сами на путу да из Даничиног животног искуства и сами закључите, да греше сви они, који кажу да ћутање није злато.

Јер, ако народ то каже: Ћутање је злато!

Љубодраг Обрадовић

У СЛАВУ ВИНА – Анта А Џамић

У СЛАВУ ВИНА

Један поздрав за резача,
за резача и копача,
за копача и плевача,
за плевача и берача,
и за грожђе што нам роди,
и о вину царској води.

Запевајмо о винару,
Што сачува тајну стару,
што од бога тајну узео,
и што створи винске сузе.

Наздравимо чашом вина,
хвала богу што нас има.
Што волимо вино пити,
и вином поносити.

Домаћину исто хвала,
чаша му је доста мала.
Домаћица сад долива,
и музику тад позива.

Запевајмо громогласно,
па да свима буде јасно,
нема песме ни веселја,
докле вино не запева.

Хвала теби мили боже
виногради сад се множе,
на извору царске воде,
где жупљани коло воде.

СВЕТИ ТРИФУН

Ти то знадеш заштитниче,
да се твоје име слави,
постао си светац ето,
ореол ти сад на глави.

Један светац шест имена,
то је доказ да се слави,
и даље ти блиста круна,
ореол на светој глави.

Исцелитељ ти си био,
и имао многе моћи,
а сви они што те славе,
надају се и радују,
да ће лепо време доћи.

Орезују сад виноград,
а љубав је увек јача,
ту је свећа и колач,
крај везеног покривача.

Пун виноград посматрача,
за вином је жеља јача,
кадионицом сад се кади,
тек предстоји да се ради.

А уз љубав и уз вино,
биће деце, биће фино,
прорадиће жупске роде,
па ће деца да се роде.

ГОДИНЕ ПРОЛАЗЕ

Већ је прошла година
а пос`о нам оста,
није прошла једна,
прошло их је доста.

Сваки живот носи
носи неко бreme,
ал` најбрже прође,
изгубљено време.

Свако мора ипак,
и време да схвати,
чак и један минут,
неће да се врати.

Путујемо брзо,
баш је и то страва,
живот тече даље,
а сат откуцава.

Наука нам граби,
баш су доста
смислили,
сат за изгубљено,
још нису измислили.

Не дозволи сада,
да ти време прође,
да те старост пита,
где ти младост прође.

ВИНО

Иста тема цели век,
да`л је пиће или лек,
у шта иде тај напитака,
за живот нам то ужитак.

Још Хипократ некад давно,
хвалио је пиће славно,
и Јулије славни Цезар,
са војском је вино пио,
и доста је он земаља,
тад са војском освојио.

Луј Пастер је потврдио,
да је вино дивно пиће,
и са добрим вином тада,
прославио то откриће.

Многи тврде сваког дана,
да је вино дивна храна,
и ја волим укус вина,
боје злата ил` рубина.

РАКИЈА КАО ЛЕК

Ко ракију много пије,
кратак му је век.
Ал` њу треба пити,
само, само као лек.

Верујте ми људи,
да то шала није,
савет је лекара,
треба да се пије.

По чашу за оброк,
рек`о доктор Коста,
за ваш организам
то је сасвим доста.

СТИХОВИ СВЕ КАЖУ – Љубодраг Обрадовић

Шта рећи о стваралаштву Анте А. Џамића. Ја спадам у оне песнике који заступају тезу да о аутору најбоље говори његово дело. Сви критичари само праве криву слику описујући шта је то песник хтео да каже. Критичари су у ствари искривљено огледало у коме се Антина поезија огледа, као боем из његових песама, после добре теревенке.

Ја ћу Вам само рећи да ми је посебно драго да је Анта А. Џамић објавио до сада 2 књиге поезије и то „ИСПУЊЕНО ОБЕЋАЊЕ“ и „У СЛАВУ ВИНА“, обе у издању Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ, са седиштем у Крушевцу и тако и себе и удружење уписао у каталог Народне библиотеке Србије, испунивши тако своје снове да његово стваралаштво остане забележено за поколења која долазе.

Књиге, које вечерас промовишемо „ИСПУЊЕНО ОБЕЋАЊЕ“ и „У СЛАВУ ВИНА“, у ствари су Антина ода животу, вину, боемима и вољеној винородној Жупи и у њима је, на најбољи и најједноставнији начин, стиховима, исписана историја живота и у Антиној породици и у самом Александровцу.

Ја сам Анту А. Џамића упознао на бројним песничким сусретањима у Александровцу које је организовао Гвозден Ђолић, бард александровачке културе, а касније смо се дружили и на бројним песничким сусретањима ПоезијеСРБ. Дружили се, пили добро вино и говорили стихове... ЈЕР СТИХОВИ СВЕ КАЖУ...

Са промоције књиге пјесама Анта Џамића, Александровац

Сузе Панонског мора – Вељко Стамболија

Када је, оно давно, последња кап Панонског мора ишчезла и када су утихнули последњи морски таласи, оста циновска кичма динарског масива са српским Олимпом Копаоником, а испод њега благо заталасане котлине да подсјете на панонске валове, са брежуљцима и долинама које Срби у немањичко вријеме назваше – Жупе.

Осташе три Мораве да свједоче о давним временима и да својим водотоковима оплемењују благородне жупске ливаде и долове. Новом изгледу Панонског мора обрадовало се и Сунце које је издашно својим златним стрелама извлачило из плодног земљишта биљни свијет, чудесно лијеп и раскошан.

Између расцвјеталог самониклог биља појави се и једна биљчица којој ни богови нису могли одољети. Чудна нека биљка која на љубав позиваше, а богови је нектром назваше. Напуштајући завичај, Панонско море остави своје сузе и претвори их у рубинско-црвену боју као запис о свом давном постојању.

Појави се и човјек и препозна ту необичну биљку, која му издашно даваше црвене капље бившег мора. Појави се и пјесник који препозна сузу панонског мора и у надахнућу препознаде сву њену очаравајућу љепоту. И пјесме почеше да теку у таласима Панонског мора. Запјенуша се пјена од вина на радост пјесничког народ. Започеше дионизијске винске светковине којима би и богови са Олимпа позавидјели.

Из митологије сазнајемо да се Диониз на тим свечаностима, њему у част, појављивао у јарећој кожи. Па ми, ето, допуњујемо легенду о првобитном називу Александровца, који се називаше Кожетин. Ко зна, можда је у давна времена и сам Диониз посјећивао винородну и благородну Жупу. Није све започињало од Турака и турског вакта. И сам назив Александровац у себи садржи хеленско име. Није ни та веза са Хеладом случајна.

Сунце огрија винову лозу, а пјесници јој удахнуше душу. Баш као што то уради Буца Мирковић и његова жупска сабраћа. Упорни и жалави као и сама винова лоза, слажу своје пјесничке гроздове у част вина и винове лозе, а један од најупорнијих који пише у славу вина и винородне

Жупе је Анта Џамић. Џамићеве пјесме не славе само вино, већ и вриједне руке резача, копача, плевача и берача. Славе домаћина и домаћицу, али нико као Анта Џамић није написао толико пјесма о чашама и флашама, неизбјежним другима рујног вина. Код Џамића веза између Жупе и вина је нераскидива, па се непажљивији читалац може наћи у дилеми – да ли је пјеснику завичај Жупа или виноград? Али, ко се поред винограа роди, тај разлику и не прави. Легенда опет каже да је јабука била *кривац* за Њутнова колосална научна открића, а Џамић тврди да је Луј Пастер открио пенцилин, нашавши надахнуће у вину. Могуће је, зашто не, да је на столу била флаша жупског вина.

Џамићеве пјесме садрже у себи архитипске мотиве из традиционалних народних обичаја и пјесма, навешћемо само један примјер: *Ој дјевојко лепојко/ жива била да си/ али, поред жена,/ вино живот краси./*

И тако, из стиха у стих, из пјесме у пјесму чује се звекет чаша и флаша и клокот рујног вина, на радост љубитеља овој рајског напитка зачињеног специфичним жупским хумором чији је Анто Џамић вјерни сљедбеник и добар познавалац.

ПРЕДГОВОР – Тома Милић

У времену када се наш народ стицајем разних околности, морално, а посебно језички, све више отуђује и однарођује и када нам српски језик све више обилује вулгаризмима и простачким изразима, збирка песама господина Анте Џамића је право духовно освежење и чување од незаборава лепих животних записа која су карактеристична за жупско поднебље.

На себи својствен начин, бираним изразима и са дозом хумора, бави се итекако озбиљним темама које су незаобилазне у животу Жупљана. Његови стихови и строфе ређају се спонтано и непредвидиво баш као што је и живот непредвидив када нас опије лепота и арома вина које за Жупљане представља и утеху и лек и заборав.

Теме и мотиви којима се господин Анта бави су карактеристични за Жупско поднебље, а уједно су део, како прошлости тако и садашњости. Збирка је писана из љубави, и оно што је најлепше, одише и личи на господина Анту.

Тома Милић

ПРИЛОГ ПРЕДГОВОРУ - Миодраг Шароњић

Излогом се дичи, што на њега личи,
експонат не бледи, то је онај СЕДИ.

На духовит начин он купца убеди,
некад црнокоси, а сад онај СЕДИ.

Кад стихове пише и лепо их среди,
имаш утисак – опет онај СЕДИ.

Флашу винску с ногом женском упореди,
ко би други боље, него онај СЕДИ.

Вицеви га красе, никог не увреди,
исприча их лако, онај исти СЕДИ.

Да ли више троши, или можда штеди,
рећи ће нам песама АНТА ЏАМИЋ – СЕДИ.

НА КРАЈУ ЖИВОТНОГ ПУТА

Наборано лице
испод беле косе,
остареле руке
једва и штап носе.

Крај прозора седи
у даљину гледа,
старој седи глави,
нешто мира не да.

Док у ћошку собе
смедеревац греје,
а напољу дува
почиње да веје.

У соби тишина
дође зима дуга.
Отишла је младост
остала је туга.

Гнездо им празно
само је њих двоје.
Отишла су деца
саградила своје.

Отишла су деца
сада живе далеко,
неки су у граду
неки живе преко.

Драгош Павић, Велико Градиште

НА МОЈ РОЂЕНДАН

Тамо где се башкаре балалајка руска,
тамбурица, бас прим и мандолина,
не чује се виолина без жица оронула.
Остала је фрула очева златоуста
која тражи хитрину прстохвата
на своме поносу, дуговрата
где су се Бора и Сава славом уздигли
и наше радости до опоја подигли.

Уз њу се орила многа весења,
док се у срцу рађала ведре зачећа,
вино се точило и пило из бардака
а песма вихорно из грла извијала.

Уз њих се лило и вино и зов,
растао дерт и неспокој у изазов,
донети чашу без просипања
јер вино не воли проливања
јер је нектар дат од богова
са Олимпа послат укусима опоја.

Сада се разлива без спокоја
јер жеђи нема и нема трагова
где је добра песма крила и сузе
у раскоши живота необуздане.

Зато нећу да пијем без вас,
нек само успомене гасе жеђ,
тамо сте изнад ових гора,
дођите на мој рођендан
да згасне унутрашњи прозукли плам,
да попијемо бардак вина
јер не волим да пијем сам.

ТРАЖИЋУ ТЕ!

Сакриј се,
тражићу те.

Немој далеко,
увек могу да те нађем.

Ако те не нађем одмах,
тражићу те целог живота.

Знам да се вешто кријеш,
али себе од мене
не можеш да сакријеш.

Осетим твој мирис,
ћув ветра ће ми донети,

Одаће те шумор лишћа,
трава је на мојој страни.

Ти си је ваљала
заједно са мном.

Можда ће твоје цвеће
мене издати, ти си га љубила.

Мирис ће ми показати где си.
Ливадско цвеће је наш путоказ.

Њега сам љубио
заједно са твојим уснама.

Само се сакриј.
Тражићу те.

Осетићу откуцаје твоје
кроз влати траве

Које смо газили,
трагови увек остају за тобом.

Свици ће осветлити твој траг,
водиће ме до твога скровишта.

Никакав смирај ни дана ни ноћи
неће ме у томе спречити моћи.

Тада ћемо се поново венчати,
ставићу ти венац рузмарина
на главу и волети те за љубав праву.

Обећај да ћеш ме волети
као никад пре, баш као никад пре.

Споменка Денда Хамовић, Нови Београд

АРАБЕСКА

У кочије ватрене небеске
Лепе као шара арабеске
Упрегнуо је сан беле ате
Да украдене нахрани сате.

Копита галоп варнички машти
Из таме билу живота блешти
Звездају искре – срећа и сета –
Милост и бол пољем ноћи цвета.

Цветају искре из поља тавна
Израсло цвеће је тајна давна
Лију дугине ноте из перца
У песму душе за живот срца.

Сањару песма милује лице
У осмех зоре засади свице
Вековна је то опстанка садња
А живота грех, милост и кушња.

ГЛАДНЕ ПТИЦЕ

Сенка сам која те прати
И за твоју љубав живи
Окрени се – обликуј ме
Утисни у мисли

Жудњом ме дотакни
Цвркулт ноћни нек је води
Знаш, она песма птица
Гладних наших

Свиј ми руке око врата
Почни корацима танга
Усне ћу на уво да ти прислоним
Под капцима лед дахом отопим

У жеље ћу медено саће
Цело да ти излијем
Загрли ме тајном тишином
И ћути – само ћути

Предај срце игри
Па у корак валцера утони
И љуби ме, дуго, дуго...
И љубићу те, дуго, дуго...

РУЖА МЕСЕЧЕВА

Из оштрог трња руже месечеве
Расту дугиних боја латице –
Блеште у тами

Цветна се круна на звезди њише
У оку јој свица пламен –
Осветли неспокоја плес

У блеску свица трепере
Плач и осмех, трн и латице –
Плешу загрљени

Цакле се погледи пламени
Желе лепоту убрати –
Далека је ружа месечева.

ВОЛЕХ

Буди ме зора
а олујна ноћ
у мислима лута
док сунце грли дланове
на белини пути –
утиснуте отиске страсне
и сјај ока што пева
о звезданом додиру.

Облачим хаљину чедну
преко отисака ноћних
да скрије победу греха
ал' из уздаха срећног
опојно пијем пиће –
тече ми венама
убрзава ход у сивилу дана
и говор тела пева:
Волах – волах!

МАГЛА ПЕНУШАВА

У браздама чаше кристала
Мисао се пени, застала
У ћилибар се жеље слију
Кад пева бол тешку арију

И магла се у крв спустила
На дно чаше сета се слила
Усамљена, стрепи згуснута
Присећа се, луди, залута

Разлива се по телу пиће
Вијугаво венама тече
Укроти се разумна река
А заоре бразда далека

И у врисак крви потоне
Пенушају, вру слике боне
Немир душе загрли пиће
У повор ум тече, замиче.

БЕЛА ПТИЦА

Тог дана је из ока ти зрака
Распевала мук сивих корака
Стопио нам се из ока блесак
И у времену оста отисак

На плажи су нам тела плесала
Додирима пут страсним клесала
Прхнула птица, сунце је пила
Али киша јој крила стопила

Студено време још не престаје
Сећање на твој загрљај траје
И слике горе, дирају снажне
И сад су очи сетне и влажне.

Насмејаног се сећам сунца
Ужарених на обали зрнца
Крика галеба, страсног ти поја:
Ти си моја...ти си моја...моја...

САМО ДАН

У лептирова крила
Сам се скрила
И сенчим тај сјај
Два црна мора
Да ме погледаш

Да ти лахором
Замрсим косу
И на усне
Бацим чини
Да се смејеш.

У тим рукама од сунца
Хоћу да се огрејем.
Погледај ме и загрли
Знаш да само дан
Живе лептири.

ПРВИ ЛЕТ

Сјај жеље блиста стидљиве
У оку две сенке месечеве
Први им је лет –
Дрхти на грудима цвет

У чедности постеље
Ткају тела жеље
Звезде се смеше –
Нежно цвет убраше

Зора је сунце разлила
У зенице га улила
И будна се тела смело
Стопише у једно врело.

ПЕВАМ О ЉУБАВИ

Када певам о љубави
певам о теби.
Прекинути смо...
Раздвојени...
Расечени...
Неке нити ми не дају
да кренем ка новим очима.
Твој поглед ме мири са тамом
у коју ме бацају слуге самоће.
Певам о свему
али када певам о љубави
певам само о теби
недостижној а обичној
пролазници коју не примећују.
Певам о љубави певам о теби...
Можда ћемо постати два камена
одваљена од стене обичности.
Камен који падне на дно воде
не брине о жеђи.
Када певам о љубави
певам о теби...
Ако постанемо једно
обрисаћемо чаролију неизвесности
приклонити се свакидашњим
наклапањима
што нас гурају у средовечност
и бацају у старост.
Када певам о љубави
певам о теби...
Без љубави
и туга је обезвређена.

ПУТОВАЊЕ

Путујем са својом песмом од севера
према југу
трошећи снове
бацајући наде
јурећи трагове
које сам неповратно поклонио забораву.
Ниједан друм неће назвати по мени
срце ми увек украду погрешне
да би га продале на пијаци робова
уцртавајући се у мој животопис
пун жучи, сиромашан слашћу.
Газим стазе рањене земље
натопљене крвљу, посејане сузама
скачем да пробудим уснуле претке
као што ће мене будити
мени блиски, вечности далеки потомци
који ми неће бити саплеменици.
Шаљем јецај у јуче, данас и сутра
јер све што су градили они пре нас
срушили смо лакомошћу, ситошћу и
глупошћу
остављајући велико ништа
вече без јутра,
торбе за главе,
јаме за кости
рушећи традицију,
гасећи славску свећу
на длану прекидајући линију живота.
Путујем
и остављам своје сапутнике
да умру са грчем на уснама
мислећи да су срећни.

Прота Хаџи Иван Милановић, Јасика

ЗВЕЗДА ДАНИЦА

(мајци)

Када се упале небеска светла,
кад Луна сјани дадне знак
да је за молитву вечерњу време
и време за починак
на Небу поглед ми застане
на звезди што најјаче сја.

Звезда је то моја - Даница.

У памћење се скрио лик њен,
(препознам је међу
мноштвом украса небеских)
звезда која бди нада мном
док се Сунце буди
и док се млада зора рађа.

Сањам је ноћима,
док из ока суза не потече,
и дах праскозорја свежину не понуди.

Звезда је то моја - Даница.

Чујем је, она ми тихо,
нежно, умилно говори,
благослове шаље
из небеских висина.
И једино ја могу чути,
њен најмилији син,
кога је највише волела.

Ах, звездо моја, Данице.

ОНО ВРЕМЕ

Те ноћи би звездано небо
Ведрина ми образе красила
Пожелех да звезде бројим.
Светлуцале су, девојачки чежњиво,
Звезде падалице, остављале су траг.
Урезивале су пут свој у васиони,
Огњеним корацима хитале су некуд.
Некуд или неком.
Бог ће знати.
Расцветана трешња Светониколка
У градини
Што је деда засади давно,
Која беше дечје радовање,
Те ноћи пред свитање
Од јаке студи промрзе
И никада више није цветала.
Деда се представио Творцу,
Трешња се осушила,
Одрастао сам и звезде не бројим више.
У дворишту мога дома
Нема дечје граје као некад
Ништа више није као пре.

ТРАГАЊЕ

Није јој време наудило.
Ко некад на звезде мирише
Под окриљем ноћи тражим је
Осећај је то, лутам до бездана.
Тражим је на међи времена и вечности
Гледам у звездано небо.
А ноћ се већ разноћила
И лагано звезде нестају.
Свећа гори,
Нада ме крепи,
Сетно сећање пада на лелујави
пламичак.
Тражим изгубљено.
Наћи ћу је по мирису,
Јер звезде јој оставише траг у коси.
Тражим ону због које уздишем
Због које сам болан,
Тражим своју стару невољу,
Своју заклетву
И своју мирну луку.

Раденко Бјелановић, Крагујевац

БЈЕЛОГРЛА

Видоборје
Горка тамо
О осамо
Сјеновида
Зеленбрезо
Бјелогрла
У постељи
Линцуровој
Са мјесецом
Српосјеком
Крвав вјетар
Заноћио

ГРОМНА ЗОРА

Љеподолским
Висовима
Промаљају
Зоре громне
На сред неба
Љубичицу
Златни облак
Прстенује

КОЛО ЈЕЛОВИТО

Виситор се
Сјекирицом
Оженио
Игра коло
Јеловито
Зор кошуте
С јеленима
Виторогим
Планиница
Рони сузе
Заручник јој
Вјероломни
Од Мјесеца
Прстен врати

ШАР ПЛАНИНА

До Призрена
Царског града
Душанова
Шарним шаром
Навезена
Шарпланина
Милошева

РОГОКРШ

Рогокршом
Са расвитком
Ровним брдом
Ровокопом
Зоросвитком
Висним висом
Штуком неба
Росопасом

ПОД УТЕК

Видокршом
Вал камењем
Кртопутот
Кртињачом
Врекне јарац
Дивојарац
Муштулуком
Врек по врек
Под утек

СКОК

Неболучним
Шашовцима
Скок по скок
У прескок
Росоводом
Сиједим јутром
Об обадам
У висине
Гуд по гуд
Љути
Поскок

НЕБОСЛОВЉЕ

Небословљем
Вјек вјекује
Брзопрсто
По струнама
Од пастува
Летокрилог
Чудан изум
Горопјевни
Са ранама
Кособојним

РИД ЈЕЗЕРО

По Ђорђију
Ђурђевица
Брезолеси
Брезојевице
Све од мора
По Омора
Плавско Блато
Рид Језеро
Војно Село
Бор виситор
Света Тројица
Ту ти Војин
Столоваше

МАГЛЕНИК

Кршмаглом
Маглеником
Боровњакот
Сузовилим
Црнкапљама
Кршостојем
Присјети се
Људске злобе
Са дувара
Кућевнога
Када писне
Љута змија
Као злојек
Нероткиње

МУЊОБОРЈЕ

Муњоборја
Мјесечари
Коло воде
Са вилама
Златокрилим
Стругом неба
Одмор вазда
На Камену
Староњинот

ШТРБ ПО ШТРБ

Наметима
Ресрибизла
Утрзима
Вршним вршом
Зимчетином
Омориком
Рик по рик
Малмаликом
Кршевитим
Платијама
Голврликом
Малињаком

БЈЕШЕ ИНА

Шир ширина
Вис висина
Сачувана
Од Турака
Орловита
Бјеше ина
Себи име
Нађенула

ПРОКЛЕТИЈЕ

У њедрима
Крш ђевојка
По имену
Проклетија
Без прстена
Рукодарног
Јечменпоље
Златокласо
Иванпоље
Златопловно
Везновезо
Миље

ГОР ДО НАГОР

Дивостој
Козостој
Вагангором
Пријемором
Ал од ала
Дивојарци
Царевали
Оздољ озгор
Чохинијем
Горовалом
Гор
До нагор

ЧАКОР

Листрвиним
Стрвојаром
Стравојавом
Стрновитим
Дивојаром
Брзоноге
Дивокосе
Грлоказом
Букве г
Изнитвљена
Ријеч Чакор
Чак Гор
Словјанскога
Словосклопа
Словоказа

МЕТОХИЈА

Са сестрицом
Ваганицом
Анђибулом
Планиницом
Дичном диком
Мокром Гором
Шароликом
Брат јој родни
Равни Дио
Обје руке
Раширио
Десни Метох
Лијеви Метох
Ох ох
Ој љепото
Метохијо

ВЕЛИКА

Ко ти времно
Мјесто пази
Те висока
Те широка
Смртосадна
И дубока
Величајна
Слободајна
С небом
Слита

**Борислав Бора Чејовић -
Крагујевац**

/ПРИ КРАЈУ ПУТОВАЊА/

БАРКА – ВАРКА

У реду, можда сам рекао
да је овај свет чудесна варка
и да нас је, у погрешном
правцу,
одвела она права барка
којом је пловио онај први.

Но, то је било у неком трену,
Када сам био превише бесан,
Или превише миран,
Збијен у неки сокак тесан
из кога није било излаза.

А о барци и Ноју, ни речи,
Свако своју барку и своју
пловидбу има,
Само, зашто се увек враћа
она иста, непролазна зима
у свему што је око мене?

Ето, то је све
што сам хтео да кажем
о барци и о пловидби.

(И немојте ми, молим вас,
причати како је живот само
варка,
И да нас је у погрешном
правцу
одвела она барка
са почетка песме).

БЕЗ ТРАГА

Ето, ја тако напустим себе
па ми се опет вратим.
Било би баш прозаично
рећи да се нити радујем,
нити патим.

Али се, начисто,
пађем у безнађу
како сам себе питам
да ли то стварно одлазим
некуд, или, тек онако,
беспризорно скитам,
Оронуо и
поприлично, јадан.

Скоро да се жалим
сам себи,
Али, није тако,
Кунем се својом, прохујалом,
чашћу и снагом.
То може да открије
свако
и врло лако,
ако се мало упути
за мојим трагом.

СМИСАО

После снегова,
прођоше кише,
За сећање више
нико не хаје,
Једино, тренутак неки,
редак и постао млак,
овом пролажењу
неки смисао даје

У давно прохујалом добу,
У случајном пролазу,
Затрепереном оку,
У тој обузданој радости,
већ пресахлом водоскоку.

Само помисао на љубав,
И помисао на смрт
никад нас
не напуштају.
Светле и мрачне
оно мало снаге
остале у дугом уздисају.

Само, помисао на смрт,
и помисао на љубав,
Никад се не заборављају,
Све до оног, пресудног, часа
Засталог у последњем
издисају

РАЈСКА ПТИЦА

Са зида ме
некако чудесно
посматра Рајска птица.

Као да је у недоумици:
да ли се то
смирај скрива
иза мога лица,
или немир
прикривам
њеном лепотом?

Да разрешим дилему
Рајске птице:
отишо сам
у песнике и луталице
да нађем онај мир
који из њеног ока
зрачи,

У нади да ће она,
својом лепотом
мој немир
да растумачи.

ГЛУМАЦ

У ствари, ја сам целог живота
жудио да будем глумац,
уверен да у мени постоји
ограмна снага
да незаборавно одиграм
Дон Жуана,
Или, бар,
доктора Живага.

Покушавао сам толико пута,
Да ту своју жудњу преточим
у неко незаборавно дело
Све остало тек у покушају
веома устрептало,
по мало невесело.

И свака улога коју сам
одиграо,
И дана, непрестано,
У неку узалудну тежњу
води,
Уместо главне роле,
Све се заврши на епизоди.

На крају ми се, изгледа,
ипунила давнашња жеља,
Да на узбурканој сцени
живота,
Изиграм са упечатљивом
снагом
главну улогу – Идиота.

Маестрално.

Стојан Жупљанин, Република Српска

ПИШЕМ РЕДОВЕ ОВЕ

За све оне који не стигоше вољети пишем редове ове
За њих који не досађаше своје дјечачке, најљепше снове
За оне који не доживјеше да сазнају шта љубав значи
Који је не осјетише, и моћ којом љубав зрачи.

За оне пред којима се распршише младалачке наде
Што медом љубави не доживјеше да се насладе
Који се не нагледаше сунца нити улознаше мјесечину жуту
За оне на чијем се злотвори нађоше путу.

За оне који своју драгу не узеше за руку
Нити је привише на груди у којима срце лудо бије
За оне који умјесто љубави доживјеше страдање, муку
За све оне које је и данас сунце требало да грије.

За оне које не стигоше ни прољетне кише да мију
Чије слике и данас мајке у грудима крију
За оне који не осјетише мирис цвијета рана
И који неће угледати свјетло сутрашњег дана.

За све оне који не стигоше да заиграју са оном коју воле
За оне који никада неће моћи да се преболе
И који бројних пољубаца чари не осјетише
За оне који међу нису, и којих неће бити више!!!

16. април 2013. године

А СИРЕНЕ СУ И ДАЉЕ ТУЖНО ЗАВИЈАЛЕ

Сјећам се оца кад се враћао из рудника
Из утробе хладне и мрачне земље
Дочекивали смо га без ријечи, раширених руку
Срећни што нам се вратио.

Сјећам се и ноћи када се није враћао на вријеме
Када су тужно завијале рудничке сирене
А ја и мајка смо се гледали нијеми
И добро разумјели једно друго без изговорене ријечи.

Гледао сам страх док се учртаво у њено лице
И осјећао како јој кољена клецају
Како јој је језик задебљао
И не може да изговори ни ријечи.

Гледао сам те драге очи препуне страха
И пратио мисли које су се ројиле у њеној глави
Сјећао се планова које је заједно са оцем ковала
И осјећао како се земља пролама под њом.

А сирене су и даље тужно завијале
Најављујући несрећу која се догодила, или која слиједи
И за коју ће се убрзо сазнати
А ја сам гледао мајку како дрхти, како блиједи !!!

21. фебруар 2013. године

ИЗ ЊЕГА НАС СУНЦЕ ГРЕЈЕ

Са високог неба плава
Гледа Србе Свети Сава
И за њих се Богу моли
Своју браћу много воли.

Дал' је будан или спава
Уз Србе је свети Сава
О Србима пјесме поје
Бескрајно воли он Србе своје!

За српска се бори права
Наш светитељ свети Сава
И за Србе глас подиже
Уз Господа он је ближе.

Гдје с' улива ријека Драва
Ноге пере свети Сава
Ноге пере, пјесме поје
Много воли Србе своје!

Не погази знај ни мрава
Наш светитељ свети Сава
Над Србима увијек бдије
Из њега нас сунце грије!!!

23. април 2018. године

ДА ЛИ СИ ЗНАО СТЕФАНЕ СВЕТИ

Да ли си знао Стефане свети
Да ћеш сред Хиландара умријети
Да ће ти анђели душу што блиста
Однијети право пред Исуса Христа?

Да ли си знао ти Христов свече
Да од вјере ништа нема прече
Да ће ти бити доста власти
Да ћеш пред Богомајком на кољена пасти?

Да ли си знао родоначелниче рода
Како је златна и скупа слобода
И вјера наша православна, чиста
Која у нама вјекovima блиста?

Да ли си знао оче светог Саве
Да међ' Србима ће се рађати главе
Умне, по којима ће свијет Србе знати
И много тога свијету ће дати.

Да ли си знао ктитору Хиландара
Колико Срби имају дара
И чисту душу космосом што блиста
Колико воле свог Исуса Христа?!!

16. август 2015. године

Напомена: Све песме Стојанина Жупљанина за часопис
ПоезијаСРБ послао је песник Сава Мијодраг Радивојевић из
Трстеника

Сава Мијодраг Радивојевић, Трстеник

ЧОВЕК И ПЧЕЛА

Пчело дародавко
Спасоносна помоћнице
Чистом радошћу
Зујиш ми у срцу
И смоластим миром
Миришеш у души
У глади
Незнању
Страдању
И болести
Ти пчело божанска
Све чиниш
Из чисте љубави
Како су величанствена
Како благородна
Како срцу
И души мила
Дела твоја
Сладоносна
Када бих кадар
Ко ти био
с небеса бих бдио
И штитио те анђеоски –
Да се посраме
Надмени
И хвалоумни...
Пред чудесима твојим
Медоноснице
(Која све радом
И вештином Постижеш -
По ИНСТИКТУ)
Па ко те такву
Не би волео
И ко би други
Под капом небеском
Ускликнуо Словенски -
САМО ЧОВЕК И ПЧЕЛА
УМИРУ!

ПОЈАВА БЕЛИХ ПЧЕЛА - ПРЕДЗНАК СУ КРАЈА

Да се не изгубимо у туђој култури
Да сачувамо своје животне Изворе
Побожно нам зука пчела поручује -
То с цветних ливада, Божја химна бруји.

Тај "отров пчелињи", та ВАКЦИНА ЛЕКОВИТА
Коју Творац подари пчелињем роду –
Нестаје с пчелом са земног шара -
Људи отроваше: Ваздух, земљу, воду...

Док Истом припадамо Слову
Кроз мирисе древних, свесловенских липа –
МЕДОМ и МЛЕКОМ, ми смо задојени –
И сва снага животнога Смисла
Извире из песме ПЧЕЛЕ и ЧОВЕКА –
Окренута Богу!

МЕД и ВОСАК, док побожанштује
Раја земаљског нема без пчела!
Шта је Профит, спрам даљег Потомства –
О, још се не изројила - ТИ, ПЧЕЛО БЕЛА!

СВЕТОВИДИ

Свест ми Јаства као жижак тиња
Шта о себи то могу да кажем:
Зар сам луча окружена тамом -
Пут тражећи: Мистерија себи самом?!

Божје искре - вечна загонетка,
Ивмеђу светла и таме, земље и неба
Онај што пада, и поново диже,
Што разумском моћју, себе казат треба!

Авантуром жеља за оним непознатим,
Ветар духа струји - изнова нас ствара.
Чинећи чудо, спознајом и слутњом -
"Оно што Јесмо" - Видимо да вара!

Непознат је човек свом сопственом бићу,
У космичкој мисији, тражећ' што је био?!
По кружном путу, у неизвесности и кризи –
У Оностраном Тајну Спасења је скрио.

Између Бога и .ђавола, бића и небића
Добро у њему, против зла се бори.
(Човек је тајна, непрочитана књига –
Записом у ДНК, БОГ ГА СЕБИ СТВОРИ)

За виши смисао људског постојања,
СВЕТОВИДА ЈАВА - ВЕРОМ ЕГО БУДИ!
Унутрашњег гласа, слушам "будилицу" –
ТЕК ОЧИМА ДУШЕ, ПРОГЛЕДАЋЕ ЉУДИ!

Миле Лисица, Бања Лука - Република Српска

ГРАМОФОН СВИРА

Њене су очи два радознала лептира
 Рођена у свитање
 Испод боја пужеве кућице
 Испод лишћа маште песника

Када ме гледа
 Дишем опрезно својим очима
 И дуго, дуго роним на дах
 Хиљаду снова дубоко

Њене су очи дах духова љубави
 Музика светлости
 Унутрашња страна жеље цвета
 Кап слободе

Када ме гледа
 Дишем опрезно

Тренутно
 Роним

Грамофон свира

МАЈКА

(1999)

Опет бомбардују град
 Трчим под кревет и грлим пса
 И он се боји
 Скупио се и чека, чека да прође

Дан за даном исто
 А онда прође дан без скривања под
 кревет
 И још један, и још један
 Помислих готово је
 И жућко је веселији
 Град мало оживи

Упекло мајско сунце
 Мирис зрелих вишања шири се
 двориштем
 Жућко легао у хлад испод старе крушке и
 дрема
 Мајка и бака у кухињи праве сок од
 вишања
 Ја им помажем

Одједном ниоткуд звук авиона
 Из руке ми испаде флаша
 Бака врисну
 Трчим из кухиње у двориште
 Тражим жућку
 Није под крушком
 Нема га у кућици
 Излазим на улицу
 У даљини видим дим
 Чујем мајку како ме дозива по дворишту

Окрећем се

Небо се замрачи
 Уши се напунише буке

Паде граната

Вук Тодоровић, Београд

ПОЛОВИ

Ломе ме таласи
И не могу дуго баш дуго заспати
Стојим на палуби
Док делфини чувају
Мој брод од ајкула
Тишина је морнарски чвор
Која везује за кормило
Сам и сама је ноћ
Кад се мио лик на месецу дојмио

Ми смо као орлови увек нешто ловимо
Ми смо као бродови увек негде пловимо
Кад нас време понесе
Песак на очи нанесе
Далеки смо али видљиви
На радару су наша срца
Полови

На трен сам зграбио
Слику што сам давно добио
И због мириса и због сећања
У дубок сан уронио
Сањао сам да ме чувају
Њене руке од падова
Очи да пазе водени пут
Спас од ледених брегова

ПОГЛЕД У ПРАЗНО

Добро је знам са великог одмора,
брисала је нос о рукаве!
Док сам на терену јурио за флашом,
ужином је хранила голубове.

Када ме види данас окрене главу,
из супротног правца кад долазим.
Пређе улицу на другу страну,
моли Бога да се не јавим.

Добро је знам са великог одмора,
смејала се мојим глупостима.
Волела је да седи самном,
када јој није ту другарица.

Нанео јој зло нисам никад,
штавише били смо увек супер.
Плакала је на крају основне ко'никад,
као да се растаје од душе.

Старији сад смо ал'неки...
ето тако ко да су други.
Слика се ту прошлости губи,
и уз тај поглед у празно
хеј ја сам онај... можда бих и реко...
да се не види... да је касно.

ПАМТИ МЕ ПАМТИ

Баш уз тај свети наклон кроз књигу.
У једну заповест сам стао.
Уз кафански дим на њеном прагу
још једну зору дочекао.
Проживео сам још једну причу,
по обичају све лоше извукао.
Свирали су ми ону исту,
којом сам себе претукао.

Када се помрачи ум, срце пукне у тај мах.
Не ће се ни чути бум, нити ударац бити плах.
Чека се страшни суд, без грча и стрепње.
Топао је знам Божији студ, не веје већ греје.

Поповска се душа на то смеје.
Заруменело ми се румом срце.
Увис подигох ведје,
откуд ти дјаволе из медје?

У моје коморе шећеш,
па мојим ходом крећеш.
У биртији ме не ћеш?

На коленима ти ме видиш,
нудиш капи за које вапим.
Тек он ће мени,
ево вина да те сравни.
Јеси сила света овог
ал'ретко чија дика.
Ја и без песме и вина
имам врлина.

Терај ме, ја не ћу ићи,
тамо где си, никад не ћу стићи

Њега са златним крстом, шаљеш да ме једи!
Мој помрачен ум те слади.
Прича набеђеног верника ме гади.
Грешке понавља вољом слободном се вади.

Мислиш да имаш ме у шаци.
Колико ме не знаш Анђеле мали!
Ја од Вожије љубави пламтим!
Ти осећаји с'тобом нису пали?

Можда замном вапиш.
Јер светло с'невам, на јави те чекам
Можда зато претиш, да ћеш да се вратиш.
Понизно кажем, памти ме памти.

Анђелија Н. Петровић, Бијељина

ИЗ ХОМОЉСКЕ АВЛИЈЕ

Топло време, хладовина,
мирише на дане среће.
Зује пчеле медоносне,
у мислима лутам сама.
Близу степеница ружа,
једина уз пољско цвеће
миљеница, која чами,
усамљена годинама.

Јабукe се поломиле,
више рода него листа.
Бунар уз њих сав окићен,
милина га погледати,
Из њега је некад вода,
била слатка и тако чиста-
а сад тужном у сокаку,
нико жив да наврати.

Два три пања и сточић један,
сачекују, испраћају.
Ко све није од рођених,
ту у хладу ћућорио!
Данас, ретко ко да сврати
а слике се те враћају

да набрајам немогуће,
ко се већ све, одморио!
Ту где седим, сузе капљу,
као сестре, близнакиње;
беше неко дивно време,
оне моје сиротиње!

РАСТАНЦИ

Оде пуно дивних људи, пријатеља, рођени брат-
оде реком без повратка, негована приврженост,
узалуд подижем главу и протежем негде врат
нигде руке да ми махне, да осетим ону присност!

У нотесу пар бројева, значило ми за цели свет.
При руци ми увек били, да не мрднем нигде ногом.
Испуњеност ме држала, исто птици крила за лет,
а сад где пронаћи снагу, да би свему рек'о збогом!

Кажу живот иде даље, кажу али није лако
уступити место туги где је љубав боравила,
мада смо сви у пролазу нико не размишља тако

па ни ја као до јуче, своме брату сеја мила-
а растанци свима следе, само што та тужна тема
у старости се гомила, да јој нигде места нема!

ЗНАМ ДА КУНЕМ САМУ СЕБЕ

Трошим живот натенане,
као крчмар без кафане,
никад сама к'о да јесам,
међу светом све ме мање.
Снове давно изгубила,
ноћи замениле дане
људи кад на пос'о крећу,
и ја тада на спавање.

По годишту треће доба,
скида обавезе многе.
Да објасним нез нам којим,
путем мисли излаз нађу.
Претрнулој од седења,
аларм дају болне ноге
песме моје многе тако,
завршише у безнађу.

Дефинисати је тешко,
ово посве крхко стање.
Живот цури кад се тргнем,
пред датумом шокирана,
жељна чистога ваздуха,
драгог сунца пред свитање

знам да кунем, саму себе,
кад процвета трешња рана
па невидом се искраде,
што од кише, што од птица-
да се жалим немам коме,
испала би кукавица!

ПОТОП

Киша лије кад јој време није
Сунца има ал' се од нас крије
грешни смо, о злу нам се пева
лето дошло па нам се подсмева.

Грми силно, нема Илиндана
муљ опрао крв од Видовдана
свету смо земљу душману продали
Обилића заувек издали.

Град убио српска суза свака
испразни се Шаранова рака
сиромашни од Јудиног новца
опростисмо жртве Јасеновца.

Образ бриди још због Сребренице
лицемерје дошло до врхунца
не постоји или су ситнице
дечји плач и лелек из Братунца.

Изроди су коначно стасали
мостове добра спаљујемо
а онима што су нам бомбе бацали
клањамо се и захваљујемо.

ДА ЈЕ ДЕДА ИМАО МЛАЂЕГ БРАТА

Да је деда имао млађег брата
не би остао таоц земље
хлеб би му давала туђа њива
не би легао са првим мраком
већ би га сунчала светла велеграда.

Да је деда имао млађег брата
не би испраћао возове у даљине које
неће видети
чекале би раширене руке оца
загрљај сина освајача града
чекао би га стисак руке брата
власника преста плодне земље
и круне домаћина.

Да је деда имао млађег брата
учио би децу да остану деца
јурио са њима за лоптом и звездама
свакоме давао део своје душе
и остало би је још много
за бољи део света.

Да је деда имао млађег брата
можда не бих кренуо стазом његових
снова.

НЕПОКОРЕНА ЗЕМЉА

Хтели су да нас обезглаве
не знајући да Србинова глава
познаје мач витеза и секиру целата
али не познаје климање и сагињање.

Изазвали су нас на двобој...

На нашој страни браниоци искона
на њиховој страни
врховни антихрист

дванаест сатанских апостола
и четири јахача апокалипсе.

Седамнаест против једног!

Равноправно, зар не?

Бомбама нам нисте убили наду
избрисали у срцу записано
уплашили васкрсле самртнике.

Намећете нам заборав...

НЕ МОЖЕ!

Не заборављамо опустошену земљу
отету кору хлеба
реке без мостова.

Убеђујете нас да смо опростили...

НИСМО И НЕЋЕМО!

Лелек убијене деце и данас слушамо
као песму опомене
сузе мајки, сестара и удовица перу ваше
позиве

да будемо овце за клање вашег стада
буди нас плач нерођене деце
чије сте житије прекинули крвавим
милосрђем.

Нећемо нестати колико год се трудите.

Немате довољно косача
колико божура може изнићи.

Душан Комазец, Станишић

КИША БИСЕРА

Запловио је месец, пара тишину ноћну.
Љуби уснуле скуте мајчице своје снене.
Расипа светлост благу што има силу моћну
да прошлост на трен врати, разигра успомене.

Као врли векови прохујало је време.
Дуго ме није било па тихим ходом стајем
на завичајну земљу и опет исто бreme,
јер су немирне очи засјале старим сјајем.

Све је к'о некад исто, сан летње ноћи руди,
само јутарњу песму заборавили петли.
Залуд, јер звезде гасну, сунце из сна све буди,
милује траву росну, разгони таму, светли.

Опијен мирисом поља, тугом старих честара
што као људи вену, чујем безгласне крике
кошуте која пати болом што душу пара,
јер нема више силне њеног јелена рике.

Некада ти си била лане очију нежних,
лепота ноћи којој месец заискри косу.
Северно ме је вукла даљина гора снежних.
Због твоје туге тада облак бисерје просу.

На старом месту опет странац у селу родном,
презрен од људи тражим најлепше очи снене.
Са дахом ветра нежног и душом благородном
нестала си у ноћи, ја тражим успомене.

Киша бисера сјајних прави завесу моћну
између мене и других. Све чешће седим сам,
мамим птице да јутра што таму густу ноћну
лепотом дана гуше, не буду самоће плам.

ГАЛЕБ

Са дивних плажа и сребрних гора
маестрал тиху песму заподева.
Док ћарлија нежно уз обалу мора
већ уморно сунце спрема се да снева.

Пробуђени месец урања у море
док несташни галеб својим дугим криком
пркоси поносно таму што до зоре
огледало воде не допушта ником.

Усамљена птица суну у висине
веслајући храбро кроз облака пруже,
ал' охолост њена не хтеде да мине,
узлете још више, право у беспуже.

Пламен нове зоре прекрива обалу
на коју је болна чемерност се свила.
Сам у хладу палми на пешчаном жалу
лежи рањен галеб поломљених крила.

ЖУБОР

Као одјек туге зајецаше звона
док у оку сетном трептај сузе једне
к'о сироче саме би једина спона
између прошлости и вечности ледне.

Зарудише звуци несталом осмеху
и дубоку стазу засекоше с криком
лицу што запрети раздраганом плеху
да опело такво никад више ником.

Вапај хумне земље болу није раван
звери што у мени риком зору руди,
па уплатних покров неспокоја чаман
ходочашћем снима да дан не разбудим.

Замуче за навек дах животне моћи
тренутком кад бисер непребола кану.
У извор се твори што ври у самоћи
па с жубором хрли сваком новом дану.

Милан Марковић, Горњи Милановац

МИСЛИО САМ

Мислио сам да ми се учинило,
Када сам први пут чуо глас твој
и видео очи твоје.
Мислио сам да ми се учинило,
Да су те очи погледале моје.
Мислио сам да сањам,
Када су се први пут спојиле
усне твоје и усне моје.
Мислио сам да ми се учинило,
Да су прсти моји дотакли косе твоје.
Мислио сам да сањам,
Да седимо сами негде само нас двоје.
У тренутку схватим да је мој сан јава,
Да је у загрљају на моје раме
наслоњена твоја глава,
Да коса твоја мирише као мај,
И да је сваки тренутак са тобом
за мене рај. . .

ТЕБИ

Радује ме сусрет са тобом,
Радује ме сваки наш нови дан.
Радује ме осмех твој,
Због тебе сам и ја насмејан.

Срећним ме чини лепота твоја,
Срећним ме чини саа тобом сваки трен.
Срећним ме чине та два ока твоја,
Због њих сам у тебе заљубљен.

Мисли ми лете свакога дана,
Тамо где си ми ти.
И ноћ касна и зора рана,
Све мисли моје то си ти.

ФАЛИШ МИ

Фалиш ми ти,
За сваки секунд
Који без тебе пролази,
И сваки нови
Који без тебе долази.
За свако јутро
Које без тебе сване,
И за празне ми
Без тебе дане,
Фалиш ми. . .

Фалиш ми ти,
Да ти прстима
Косу дирам,
Да ти пољупцима
Лице скривам.
Да ти руком
Образе мазим,
Да само на тебе
Ја пазим,
Фалиш ми. . .

Фалиш ми ти,
У сумраку
Када се смири дан,
И свакој ноћи
Када на очи ми неће сан.
И сада ти пишем
Док на јастуку лежим сам,
Да мој си цео свет
И мој најлепши сан.

Душан Марковић, Куршумлија

ОКО ПЛАВО

Под плавим небом
Испод сунчевих зрака
На пољима мирисним
Од узрелих шљива
И румених јабука
Рођено си ти око плаво
Рођено! И живело са нама.
Ведро небо и плаво море
Раскошје свако и лепоту сву
Упоредио сам...
Упоредио сам са тобом
Око плаво.
Неуморно и брзо
Планине и ливаде
Воћњаке и шуме
Села, градове
Сокаке и калдрме
Крчме, биртије
Обишло си око.
Обишло ! Ти то све.
Пратило си све,
Покрете, жеље и мисли моје
Читало си ти
Око плаво
Зраке си зрачило
Сузе си ронило
А твоја ћутања
И твоја суза
Рекоше ми све.
О око где си сада?
Завирујеш ли игде
Разуме ли те ико
Зрачиш ли топлину
Пушташ ли сузе
Јесу ли модре као око плаво.

ИСПОД ШАРЕ НА БИСТРИЦИ

Данас сам ти, на Косову био,
где црвени божури се вију
дал сам био, или сам уснио
и угледах нашу Метохију.

Нека вила сватове спустила,
крај Бистрице, усред Метохије
свадебни је барјак раширила,
раширила, да се опет вије.

Испод Шаре, усред бела дана
у Призрену, Душановом граду,
венчају се Чеда и Слађана,
немој Срби, да губимо наду.

Има нешто, што људи не знају
ма колко времена да прође,
где се крсте, ту се и венчају
родној кући мора да се дође.

Док младенци хладну пију воду
са чувене Шадрванске чесме
сватови су на каменом мосту
крај хармонике а уз српске песме.

Светог Ђорђа храм обиђоше,
затим цркву Светог Спаса
Призренском калдрмом сиђоше
и гледају како Бистрица таласа.

Под каменим мостом,
Бистрица тече,
Не из Пећи, не из Дечана
већ из града цара Душана.

ПРОГНАНИ

Одосте ви, Голубови бели
Одлетесте, знам да нисте хтели,
Побегли, оставили нејаке синове,
У гнездима вашим да их звери лове.

А у оној зеленој и проклетој гори,
Остависте самог, једног да се бори,
Јастребови га терају, а чекају вуци,
Још увек се бори, на тешкој је муци.

Отрезни се једном, еј голубе мали,
Погледај мало, гнездо ти се пали,
Уз песму те Славуј, са гране посматра,
Испод ногу теби, сада гори ватра.

Прати те под наредбом и лукава лија,
Кукавица ено је, над гнездом ти се увија,
Док пилиће једе, из заседе осматра,
Криллати Јастреб, како гори ватра.

Изломи ће ти крила, ставити на муку,
Бацити на земљу да те Вуци вуку,
Саградио си много, имао си заната,
Од створеног неће остати ни врата.

Напуштај огњиште мој Голубе бели,
Отрезни се једном, за јатом се сели,
Скупи мало снаге па у неба плава,
Нека једном голубица, мирно се наспава.

Тихомир Јанићијевић, Куршумлија

МЕСЕЧЕВИ ПОЉУПЦИ У ВИНУ

Спрема се југовина јечи јаз
Букнуле баште плавом перуником
Накитисмо се искричавом румеником
У срцу ко некад расцвета се мраз.

Исцаклило се небо испод сунчевог сача
Замириса зора од јечменке слађе
Златом јагличја осу се ливађе
Јабучари ко у црепуљи погача.

Месечеви пољупци у вино се топе
Измаглица с брда сипи нам на стопе
Спрема се југовина јечи јаз.

Укртелу крушку те ноћи смо медили
Гррејаном лед у срцу смо одледили
Ал негде у души остао је мраз.

НОЋ ПУНОГ МЕСЕЦА А ЈА КОД КАЗАНА

Ноћ пуног месеца а ја код казана
Чаркам ватру жељан два минута сна
Деда испија једну ко огањ до дна
Ја трезан ал душа гори од рана.

Прелећу Кукувије северац пирка
Сипам један крушков препек и оцу
Па узмем рабош и мерим пуну боцу
Негде у мраку далеко нека свирка.

Чаша и туђа жена маме у тами
Обе волимо кад смо тужни и сами
И у чаши и на усни и ватра и лед.

И ноћас сањам ал тај сан боли
Само се у детињству искрено воли
Месечева чаша из које капље мед.

ДЕДА СА НАМА У СНЕГУ СЕ СЛИКА

Опет прошли вратили се дани
Олистали стари дедини кошири
Мирис јабука у души се шири
И сваке ноћи од суза ме брани.

Сањам стару мајку и њену кудељу
И ружино трње у срце ме бode
До зоре жуборе малаксале воде
Пролазе дани и ноћи у весељу.

Отац опет дене у крстине снопље
Мајка у мочилу кисели конопље
И по мраку бере базве и медунце.

Деда са нама у снегу се слика
Баба пије слатку воду из ибрика
Мене греје плаво из детињства сунце.

ПРАЗНЕ ЧАШЕ ДУШУ НЕ ЛЕЧЕ

Кад омали сунце крену ладне кише
Орошене обронке сакрије тмина
Ноћ замирише на дуње и вина
У осоју душе снова је све више.

Јесен је стигла у кишно свануће
И њу зелене месечине маме
Миришу из таме шарунке из сламе
Плачу попићи у зиду старе куће.

У животу је много чаша без дна
Али само једна се наискап пије
Само у једној лек се крије.

До зоре пијемо јесен, месец и ја
Док тражим праву, празне у души звече
Празне чаше душу не лече.

ВЕЧЕРЊА

Разголитити душу
Остати потпуно наг
Пред светом
Отворити врата срца свога
И све слабости своје
Открити туге
И немире
Страхове завијене
Постати мали
Мајушан
Никакав и
Кукаван
Ето то је највећа снага
И моћ
Пред којом се и
Свемир клања

ДЕВОЈЧИЦЕ НЕКЕ

У телима крхким
Која полако врменски год
нарушава
и све мање су савршена
живи живахни дух
малих девојчица
Њихов свет од магије
У скривеној тишини
танане чипке снова везе
Једнога дана
као лептир из њега ће излетети
и високо, високо се винути
Из тих висина никад
се вратити више неће
Али кише ће њихове
бајке причати
и у дуги ће шареној
становати...

ДУША

Скривена иза дуге
Подрхтава

Осмесима
И очима топлим
Греје се

Љубављу
Вољеног
Храни се

Од мене
Анђела без крила
У трену
Претвори

И својом снагом
У небеско
Плаветнило
Затвори

СРЕЋА

Лет галеба савијен под мишком
Уловљен сунчев зрак под језиком
Скривам

Очима дуге упијам свежину јутра
Крошња гиздава
Хаљина ми најмилија

Твоју близину под ноктом чувам
Поветарцем топлим јутарњим
Лице умивам

Образи ми медом врелим горе
Срећа међу прстима лепљива
Капље

Љубав...

Душан Дојчиновић, Лесковац

ПРОБУДИ СЕ СРБИЈО

Пробуди се Србијо
ко у рану, мајску зору
сањива краљице,
буди крепост белим робовима,
господарице!!!

Пробуди се Србијо
песму нек чују
ко песму твоју не чује
налик је уморном славују...

Нек ти се братска Црна Гора
натраг у наручје врати...
Баш тамо до Требиња и мора
твоју ће песму засвирати!!?
Пробуди се Србијо
пробуди се мати!!
Твоју песму чуће и Европа,
С њом ћеш је запевати

ЉУБАВ

Закрили машту, ко луду главу,
Палмин хлад
Кад дође време, ил' умрем млад
Нека те љубав, закрили мила,
И буди нежна, и мила ко свила,
Ти ни зашта ниси крива
Крива је мржња,
Којом убисмо је.
Љубав је ћутање,
Љубав је жал,
Љубав је сутон
Љубав је вал,
Љубав смо ја
Љубав си ти
Љубав су гле
И очи поспане.

СРБИЈА ЈЕ НАША МАТИ

Србија је мила ,Мила земља,
мила земља, мили род
Србија је наш народ...

Дијаспора с тобом пати
добро време, да се врати
добро време, добри људи
Србијо, поносна, буди!

Србија је у сред бура
измеђ, сила и оркана
Србија је срце моје,
Једна земља, сред' Балкана!

Србија, је наша мати
с њом ћу довед, ја дисати
И певати, и писати
Србија, је наша, мати!!!

СУТРА

Сутра ћеш доћи уплакана
доћи ћеш у нашу јазбину
доћи ћеш и тражити топлину
зрачак наде што ти други даде
даде, и ти с њим остаде

А ја,
љубићу сенке
тамо крај реке
где гаврани пролазе
а клошари, ко ја долазе.

СИРОМАШАК

Љубављу,
оденут
сиромашак...
Одени, хаљине те
љуби ме, љуби ме,
љуби ме,
љуби!

Драгана Миљковић, Лесковац

КАПЉИЦЕ ОТРОВА

Незвани госте у ситне сате,
на прагу болног уздаха.
Зашто си дошао, шта ти треба?
Одлази из мојих мисли,
иди из мог сећања.
Свака је мисао на тебе,
горка капљица отрова
што душу моју тихо трује...
Не, нисам савршена.
Искрено желим, али бол ме победи.
Не опраштам ти ни једну жену
са којом си себе слепо варао
да због ње више вредиш.
Одлази. Брише те из свог крвотока,
из зенице свога ока.
Из свих пукотина и својих вена.
Чупа коров из корена,
ова жена са срцем од меда,
сада тврдим попут камена.
Кусур твоје љубави јој не треба.

УПОРНОСТ

Уморни слуга туђих интереса,
у години искривљених огледала
упорно покушава да препозна свој лик.
Кржавих стопала од сломљених илузија
корача даље, док се све гласније чује
из дубине душе болни крик.

Извуци мач из корица анђеле,
посеци невидљиве, рђаве окове.
Врати ми снагу, лепоту и слободу,
да не будем више сам на броду,
који плови у мутни заборав.

Створен сам за боље ствари.
А душу ми на сламку пију.
К'о од сопствене сенке
не могу да се избавим,
док плави хоризонти и даљине
моје кораке победе исчекују.

НЕ ОСТВАРЕНЕ ЧЕЖЊЕ

У вечитој сенци својих страхова
жељна раног сунца да ми лице огреје.
Стојим на врховима прстију,
ширим руке да дохватим
неостварене чежње.

Остављам илузије о љубави и срећи.
Храбро их на далеки пут шаљем.
Права срећа ми не може доћи,
док од њих коначно не одустанем.

Зар постоји мушкарац који би ме волео
више од себе саме?

Питам се.

Живот к'о и љубав,
игра је светлости и таме.
Моја ће срећа бити у мојим рукама.
Мој је живот и моји су избори.
Слобода је луксуз и скуп поклон.
Шватиш то тек кад је изгубиш.
Не жури, опусти се.
Возови судбине никад не касне.

ЗА ВЕЧНОСТ СКРОЈЕНА

Ти би моје усне да испијаш жедно,
отимаш и узимаш, све што пожелиш
док ти не постане свеједно.
Сав поносан беседиш да
живиш само за тренутак.

Руке к себи, стани.
Моје снове чувају стражари.
Олако су ти спале,
сва та лажна одликовања и медаље.
И без метка, поражен остаде...

Душа је моја као храм свети.
Ако се поново сетиш мене,
обавезно се и тога сети.
Венчаница бела до самог вела
од бисерних суза исткана, извезена
није за тренутак, већ за саму
вечност скројена.
Кад' у звезданој ноћи
најлепши снови постају стварност.

Никола Вушковић, Лесковац

КОЛИЈЕВКА

Као што свако сунце мора бити звезда,
тако и свака птица полијеће из свога гнезда.
А човек сваки увек памти довијека,
место где је њему била родна колијевка.
Своје родно место нико не може да заборави,
нити може њему, неко замену да направи.

А народ који дуго на једном месту живот води,
њего памти као колијевку у којој се он роди.
Када се живи на једном месту, то зна свако,
увек би своја добра стицао, а никад њих није растак'o.
Многе цркве, задужбине, као и манастири стари,
све су дела руку, оних што су у народу били неимари.
Камен на камену сваки мајстор вешто клеће,
бројне руке, чврсту колијевку, да саграде успеће.

Њу да растури више нико моћи неће,
ма колико сви упињали силе своје највеће.
А никада то није ни било дело правог (доброг) човека,
да се руши и гази оно што се гради да траје довека.
Само нечовек може на туђе, као на своје да дође,
па да то присваја као свој темељ, од којег жели да пође.
Такви мисле да у туђој колијевци могу љуљати своје чедо,
али живе истине и правде, такав се никад не би наглед'o.
А све док ногом гази и стаје тамо где је туђа кућа,
њима свако јутро, почетак је само тамног сванућа.

Тамно је и оно место на којем своју светињу граде,
јер туђе слуге на дањем светлу, не примају награде.
Таквима све подле заслуге, леже у најгорој тами,
а са господарима тим силним, остаћете свуда сами.
Као коров на колијевку, сви сте ви љуто насрнули,
као коров ову питому земљу, у дивљу сте обрнули.

Сада по земљи питомој, свуда расту коров и најгора трава,
сада у колијевци својој, наше мило чедо, не може да спава.
Најурише њих питоме, из колијевке негде много даље,
надају се да ће посвуда избрисати њихово постојање.
Али та колијевка из срца и сећања, никада се лако не брише,
јер она у свима нама остаје, вечно и трајно да се запише.
Зато свуда у свету, увек ће да се рађају нова покољења,
у којима се никада неће заборавити колијевка вољена.

КАЈАЊЕ

На истоку Сунце сваки дан мора да излази,
но свој пут међу добре људе, једва оно налази.
На овом свету грозних путева свуда доста је,
али најбољи јесте онај, који у срцу за стално остаје.
Такав пут никада не може бити пут онај криви,
јер само један је такав, са којим се искрено живи.

Ипак искрени свакоме нису увек били путеви сви,
док у мраку тумарају, многима су тешки кораци сиви.
Тешки су они кораци, свакоме ко у срцу носи злобу,
јер са њом, као да је закорачио једном ногом у гробу.
Ако било која мука, може људе на злобу да натера,
то никога не оправда, у коме је постојала таква намера.

А после сваког недела, кајати се са успехом,
свако може, само ако кајање,
од казне постане много строже.
Зато оно искрено по-кајање, многима је тешко пало,
јер подигнути се са дна, ником се није олако дало.
У дубоком и болном кајању,
свако мораће дуго да пута,
ако се једном скрене, са оног доброг и правог пута.

МИЛКА

У оном нашем малом атару,
сви су се дивили једном ратару.
У томе не баш малом селу,
дешавало се чудо велико на делу.
Имао је ратар једну добру краву,
која је само јела зелену или суву траву.
Понекад је он њој додавао и мало зоби,
да јој уз толику траву добро надrobi.

Од тога крава је стално давала млека,
као да тече поток или мања река.
За то и околна села свуда добро знају,
а ратар и крава познати су свима у крају.
Давала је она млеко ујутру и увече,
било је то као да испод ње река тече.

Због тога име Милка тој крави су дали,
да њен поток буде велики, а никад мали.
Али ратар од 'стручњака' савет доби,
да њој даје концентрат уместо зоби.
Од тада изгледала је крава јако сита,
све док не поста по други пут бременита.
У том стању није стигла она ни да се отели,
а за њих све, наступише тренуци невесели.

Од нове хране Милка грчеве јаке доби,
али нико се не сети, да њој опет даје зоби.
Тако од кад је била у бременитом стању,
она је морала да буде и на боловању.
Али њене муке то стање не спречи,
нити се за њу, нађе прави лек да је излечи.
Због све муке њене, да побаци мораде,
и од тада млеко више она не даде.

Кука ратар како га то стручњаци уче,
па од тада он и Милка мораше да се муче.
А за њом тугује и жали пола села,
што је њено млеко у сласт стално јела.
Али од када млеко она не даје,
за њу више нико не мари и не хаје.

Јадна Милка отегла је своји големи краци,
када је своје друго теле морала да побаци.
Од тада са тугом ратар (годинама) се присећа,
да је 'научен' Милку да храни са гомилом смећа.
Због тога њему памет више није била иста,
сада зна да са саветима 'стручњака',
рачуница никад неће бити добра и чиста.

Секулић Драгомир – Драган, Лепосавић

О ВОЉЕНА МОЈА

О вољена моја
и даље мислим
на та два плава ока твоја.
Зора свиће, дан се буди
око мене срећни људи.

А ја, ја тугујем
болан лежим.
Мокар јастук испод моје главе,
а очи, очи натекле од суза.

Зашто је морало то да се догоди
да одеш без поздрава,
да се моје мисли растурају по свету
и да оплакујем ја судбину клету.

Па јави се, то није тешко
пошаљи макар један поздрав,
можда се моје срце смири,
можда суза престане да тече.

Почиње јутарњи поветарац
пошаљи поздрав преко њега.
Буде се птице, почиње јутарња песма
природа блиста
само ја, само ја сам тужан.

Иза брега сунце се осмехује
почиње нови дан,
а за мене нова туга.
О сунце драго, помози ми, избави ме,
од бола и туге.

ОЈ, КОСОВО ГРУДО МОЈА

Ој, Косово грудно моја
у теби сам од повоја,
растао сам и учио
радовао се и љубио.

У младости тешки дани
треба хлебом да се
храни,
хвала оцу, хвала мајци
што радише ко јунаци.

Чекали смо боље време
и учили школске теме,
на Косову увек мука
још од турског
хаџилука.

Па и сада тешко време
на леђима увек бремене!
Кад се вече приближава
и кад треба да се спава
обузму те црни мисли
док се зора не
приближи.

Много наших је
страдало
исто тако и нестало,
па и даље теку сузе
за нестале наше душе.

Нема правде на видику
само тужно гледаш
слику
и надаш се неком дану,
боље вести да освану.

Да бар знају за
гробницу,
за страдалу своју децу
у туги би лакше било
где нестале тело мило.

Нестадоше куће, штале,
отимају и имање
не смеш своме дому
доћи,
ни по дану, ни по ноћи.

Како неком да докажеш
ту истину да не лажеш,
неки неће ни да чују
још нам тужно поручују.

Да будемо само добри
пут ће ићи ка Европи,
да дигнемо своје руке
и од земље и од куће.

Неће моћи то баш тако
да се узме туђе лако,
да л` се боје они Бога
стиће клетва њиховог
рода.

Преорана гробља јече
од зулума и несреће
ко је јунак то да оре
српске кости им говоре.

Неће јести кору хлеба
неће живет како треба
стиће њега тешке муке
доживеће он јауке.

Манастири, цркве наше
што их неки разараше,
што рушише и палише
и што душу огрешише.

Њих ће стићи страшна
клетва
празна биће им
колевка,
проливане наше сузе
обузеће њихове душе.

Жута кућа табу тема
још истине за њу нема
па ће стићи једног дана
та истина оплакана.

Ми чекамо боље време
да нормално живот
крене
да нормално деца расту
и чекају с југа ласту.

Еј, велике светске силе
помозите људе чиле
да остану на огњишта
не тражи вам нико
ништа.

Татјана Ђурић, Крушевац

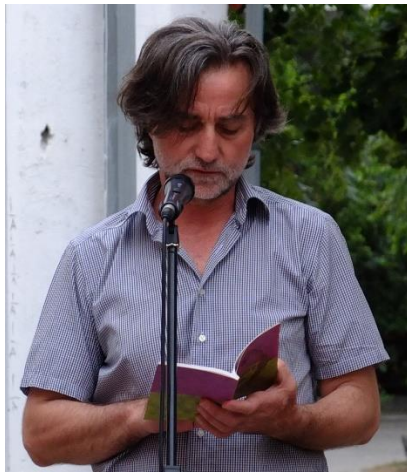
РУКЕ

Као две жиле уморне шљиве
у старом шљивару
Огољене, суве и жедне
ведрога неба
Жедне свега
А терају воду навише
Терају
Црпу задњим
испуцалим ноктом
све што црна земља
стиска и не да
и стиска и отима
А она вуче и вуче
И виче – Пуст
Пуста не остала!
Као две жиле уморне шљиве
у старом шљивару
Огољене, суве и жедне
ведрога неба
леже јој мирно у крилу
Тек кад црно платно
прекрије разјапљена окна
оне се смире
уплетене у клупко
надања и ишчекивања
Моја баба. Руке њене.
Оно сунце што њу ми је опекло
а мени пут обасјало,
у свакој сенци ми ослика
танку гранчицу модре шљиве
Не превија се лако
Није то врбов прут
Но, њише се, њише на ветру
Песмом ме снену буди

СПОКОЈ И МИР

(Посвећено Добрици Ерићу)

У моме родном крају
Бео је сваки дан
Не, бео – празан папир
Но, као рајски длан
Високи наноси снежни
Када успавају село
Крај топлог шпорета, мислим
-Лепо је ово бело!
А ту не мислим на снежак
Признајем, нећу да лажем
Док сланиницу белу
На сир домаћи слажем...
С пролећа шљива забели.
Дахом Груже зањихана
Окити ћермиду стару
Свака несташна грана
А лето када обасја
Истара овце на пашу
А оне опет забеле
Целу Шумадију нашу
И док пландују овце
Још белог измами сунце
С јесени кад младе мајке
Прошетају своје младунце
Петли и кокошке беле
У шетњу свој пород воде
Јагањци зрели маслчак
Дахом ка небу воде
А ја, у кошуљи белој
Откосе слажем, к'о папир
И у родној ми Гружи
Налазим спокој и мир.

Зоран Ђурић, Крушевац

САМО ДА НЕ ОДЕ

(Николасу Талебу)

Хлебом и сољу су га дочекали
Врућу постељу му дали
И кревет гвозден насред собе
Само да не оде
Само да не оде

Бајке старе су му причали
И после га љуљушкали
Да спава и сања лепе сне
Само да не оде
Само да не оде

Затим су ноћ и сан дозволили
А кад су у тихости својој заспали
Он је устао и побио их све
Само да не оде
Само да не оде

ДУНАВ ГУТА СВЕ

Откад знам за себе Знам за Мораву
Морава је вода воденичар
воденица хлеб меденица
Десна и лева обала
лептир оносветни врачар – лекар
Котрља носи јури ваља
огромна стабла храстова
и успут с гранама у потаји
нешто чаврља
шапуће Где
иде Морава где

Морава Морава Ведри облачи храни
Кога је одхранила може и да сахрани
Почесто бесна бујица
А некад мирна нежна блага
топла вијугава љуби обале
преплиће таласима
одлази иде Где
иде Морава где

Има је у Чешкој Моравској
Моравској Србији Данској
Понела је прах Ћирила
И пепео Методија
и Јана Хуса гвоздену руку
Фортинбраса носи
носи људе обичаје културе преваре
издаје Где
носи Морава где

У Дунав
јер Дунав гута све

Градимиr Карајовић, Крушевац

МОРАВО ЛЕПОТИЦЕ

Био сам са тобом на обалама твојим
воде твоје када су кренуле
и излиле се преко двеју обала

Тада си се отела са немирним уздрхталом,
разиграним, и устала па, дошла к' себи
у патњама и несрећама да би
остала успрвна и победила

У румена праскозорја стигли смо
до твојих обала
до висова наших хтења
Мораво, ти реко, лепотице моје Србије

Дароваће ти неко, верујем,
лирску оркестрацију речи
и звучну слику кантате

Који се силници нису
над водама твојим наносили?
Дебеле коње појили,
Покоре и поморе са собом
оставили теби на обали

На љубичастим мерајама
са одалискама
док су сулуде војсковође
оргијали и букове ти сурвавали

Варничиле би жиле искусног гнева
када си са година твог живота
откидала карице и к'о мртве грлице
бацала у дивље матице
Стој, немој бити међа
чак ни племенита,
Проточна да си, не у хировима
изрони, стани
Буди ми лепотица златокрила

ПЕСНИКОВА СМРТ

Срба Ђорђевић је пустио да оде,
душу којој се прохтело слободе,
а шетао је улицом
нашег прелепог царског града
са друштвом, старим и новим,
говорио о животу, љубави и смрти,
како у јесен лист пожутели дрхти,
а било му је, где је и сам пао,
сваког на свету и драго и жао.

Срба је учио да прашта
свету тврдоћу зла и сиромаштва,
он је без хлеба, али по вишом мером
живео са Рембоом, Бодлером, Васком
Попом...

Срба је говорио нама, пошлим у стопу
за њим улицама
да је стање у свету жалосно,
да је овај живот што га живимо
у овој ситуацији са сиромаштвом
бесмислен.

Да се међ' нама кваран ваздух дише,
да се не може издржати више,
да је међу огрезлим душама, његова
чиста, помније слушала.
И није хтео да гледа живот људи
са патњом и немаштином.

Најзад је наш друг дочекао јутро
у коме се сваки траг те патње утврди,
тамо не бију и не секу струје,
пензије су без умањења,
тамо се стиже под грмом славују
и за насушни хлебац нема прошње
само висина недосежне крошње.
Песници млади с' музом на узглављу
памтите Србу Ђорђевића с' љубављу,
у сваком вашем озлаћеном стиху
за потомство и за вечност
нашег покојног песника.

Милка Ижогин, Ђуприја

ЖИВОТ

Што волим кад сам
Пијана од живота,
Од љубави,
Од данашњег дана...

Шта рећи времену,
Шта питати живот,
Шта и куда ићи,
Како се понашати?

Сад сам срећна,
А после тужна,
Здрава сам била,
А сад се питам како даље?

О животе, шта?
О животе, како?
Шта – иди даље
Како –само напред!

ПОЈ

Кад бих била птица
долетела бих ти на раме,
и шапутала тихо:
љубим те ДРАГИ!

Кад бих била птица,
тражила бих од тебе
топле и благе речи:
ЉУБИМ ТЕ ДРАГА!

Кад бих била птица,
повела бих те у гај
да се, птићу мој
ЗАЈЕДНО ЖИВОТУ РАДУЈЕМО!

ЗА РОЂЕНДАН

Никодију Спасићу

Погледам на сат
склопљене казаљке беху
Питам се
да ли на Тебе мислим Ја
или на Мене мислиш Ти
или Обоје исте мисли имамо
И спојени великом љубави Смо?
Ако сматраш да је глупо волети сад
Сети се народне пословице
"За љубав никад није касно"
Зато се насмеши и прихвати
или смеј се и одбаци све
али једнострано
А Ја те душом волим и телом желим.
Ако те желим то није грех
За све ти си крив...
Срела сам те
Кад обоје тужни смо били
Ја хтедох а ти ми даде
Звездани пут љубави
Нежне руке твоје ме миловаше
Слађане усне ме љубише
Мили глас ме опи
а тело топлоту живота подари.
Мили, за рођендан шта се дарује
Поклона прегршт мисле.
То је мало. Искреност ти дарујем
Парама се купит не може,
Садим цвеће по стазама којим ходиш
Обасјавам свој мрачни кутак живота твог
И љубим тебе и твоја дела
И желим да те не изгубим.

ВИНО У ЉУБАВИ И ЉУБАВ У ВИНУ

пијем вино а слика се ствара
у винограду огрнута чаршавом жеља

видим гроздове зрелеи чокот бујни
извијено стабло на постељи живота

одсјај живота груди
плавих белих љубичастих.
капље млеко љубави
деца дају вино

спој природо жену и вино
живот и наслеђе
опојност и стварност

вино вино вино о
опојности животе
љубави у загрљај дођи

Звездана Милосављевић, Ђуприја

ПЉАЧКАШИ СНОВА

Ко нам је украо небо,
из очију, где нарциси су цвали
и ону росу са усана,
што су нам анђели слали?

Реци ми! Ко је похарао,
са пропланка небеског звезде,
ко нам је стазе нетрагом замео,
да кочије наше не језде???

И реци ми.... реци ми... Знаш ли?
Ко нам је однео луку,
где су нас једра уснуле носила,
као сањаре сједињених руку?

И ко нам је из недара украо,
гугутавих голубица венац,
да сада пустињом лутамо,
тражећи, воде живота зденац?

А капи живота клизе,
у гнездо где хладноћа цвета,
Зар је сва наша пролећа жива
однела лопова чета?

Зар смо се залуд у времену срили?
На путу истом комете две?
Или смо можда превише хтели?
Те су нам зато однели све?

Сад моје речи ветар траже,
до твојих зора да стигну,
да нађемо наших снова пљачкаше,
пре но што оду и једра дигну...

ПОНОЋ КАД СЕ ПРОСУЛА

Када си ми онда шапутао тихо,
просула се поноћ као класје зрело,
и само је чежња ромињала зовом,
а Месец кроз тмину корачао смело.

И као да сам до тад
под туђим небом била,
усахле ми снове
облак жала мио.
Па се питам сада
"Ко сам ја у ствари!"
И где си се досад,
ти од мене крио?

И све ми је туђе, сећање, порекло,
праскозорја, хтења, у пролазу људи
Сад у зрну истине, јава, постојање твоје
беживотну мене, васкрсава, буди.

Када си ми онда шапутао тихо,
просуле се звезде да кроз поноћ зре,
И цео је космос, свемир, Васељена
осећао, знао, да бићеш ми,
ДА БИЋЕШ МИ СВЕ.

КАД ПОГЛЕДАШ ЗВЕЗДЕ

Једном
Погледаћеш звезде,
препознаћеш ме...
И знаћеш реч...
реч, која зауставља време,
Планету... Свемир у бескрају.
Једном...
Погледаћеш звезде,
препознаћеш ме...
Пожелећу... пожељећу...
Да досегнеш сазвежђе.
Да ме у бојама ноћи,
загриш чврсто.
Да покупиш,
расуте делове мене...
Мене која сам била
само отисак душе...
У последњем стиху
твоје риме.

САОБРАЋАЈ

Љиљана Андрић

Док на часу седим
мирно, како мора,
осећам се као
испред семафора.

Кад црвено светли,
ја тада покушам
да пристојно седим
и пажљиво слушам.

Питање кад крене,
ја не стварам буку,
жуто светло значи
да подижем руку.

Код зелене боје
осмех креће сам,
засветлела лампа
одговор да дам.

Успешно, без гужве
учитељ, да знаш
регулише увек
саобраћај наш.

Љиљана Андрић, Трстеник

ПОМОЋ АЗБУЦИ

Нашу је азбуку
срамота од себе
кад јој неправилно
слова употребе.

Циљ себи зададох,
одлучно и јасно,
нетачне гласове
исправљаћу гласно.

Од шока кад сечу
или печу нешто,
језик се развезе,
дам одговор вешто.

Слова су погрешна,
јер се дрва секу,
док се у шпорету
колачићи пеку.

Кад тучу ил` вучу
у стресно ме стање
у трену доведу,
одмах дам на знање:

Другари се прави
никада не туку,
нити се свађају,
нит за уши вуку.

Свима пример дају,
док се лепо друже,
културом говора
да се увек служе.

ПАХУЉЕ

Пожуриле пахуље,
право земљи ходе,
решиле да децу
мало разоноде.

Унакрсно играју
у свом колу спретно,
грациозно падају
кроз коло окретно.

Деца им се радују,
свуд весела граја,
санкају се, скијају,
срећни до бескраја.

САОБРАЋАЈ

Док на часу седим
мирно, како мора,
осећам се као
испред семафора.

Кад црвено светли
ја тада покушам
да пристојан будем
и пажљиво слушам.

Кад питање крене,
ја не стварам буку,
жуто светло значи
да подижем руку.

Код зелене боје
осмех креће сам,
засветлела лампа
одговор да дам.

Успешно, без гужве,
учитељ, да знаш,
регулише увек
саобраћај наш.

ГОДИШЊА ДОБА

Наша Земља не мирује,
већ се стално креће,
око Сунца она кружи,
да престане неће.

Замишљена оса њена
кроз полове гази,
па и крај ње планета нам
стално обилази.

Та оса је укошена,
истина је права,
неједнаком светлошћу нас
Сунце обасјава.

А путању другу Земља
неће ни да проба,
због ње су нам различита
и годишња доба.

БУДИ ОНАЈ КОЈИ ВОЛИ

Кад су свуда боје сиве,
кад те тишти, кад те боли,
безусловно себе даруј,
буди онај који воли.

Кад је дан од мука скројен,
бориш се за живот голи,
не штеди се, већ уз осмех
буди онај који воли.

И кад тугу сумрак плете,
милостињу просјак моли,
пружи руку, љубав пружи,
буди онај који воли.

НЕЋУ ДА ОДРАСТЕМ

За уши ме стално вуку,
због тога се врло дурим,
кажу да сам мали растом,
међ одрасле да пожурим.

На живце ми све то иде,
где год кренем ето вике,
мама, тата, бака, дека,
исти су ми, без разлике.

Не бих да сам к`о и они,
нек ме пусте, знам ја где ћу,
зато јавни проглас дајем-
да одрастем, е баш нећу!

Оливера Цветић, Трстеник

ЗНАМЕН

Граду Крушевцу

Лепи граде престонице
српског рода узданицо
у теби је кула древна
Лазарица хвалоспевна

Имаш свога светог цара
и Милицу пуну дара
српско семе што сачува
да га ветар не одува

Што нас чува што нас воли
вековима Бога моли
да подсећа заборавни
српски народ православни

Љубостињу темељ-камен
нашем српству живи знамен
Јефимију и похвалу
Светом кнезу Цар Лазару

ПЕСМО МОЈА

Песмо моја како да се вратим
из света амбиса и таме
ти једина светлуцаш у мраку
снохватом својим са мном уз раме

Суноврат ока за руку ме води
измичу стопе беспућем гоне
песмо душу ми ослободи
да раслабљена не потоне

НОЋ

Ноћ корача кроз маглину
одбрављене мисли клижу
непресушно слике множе
из нигдине подсвест стижу

Ноћ протиче а дан чека
недоречја да раздане
сновидице да се раде
страховања да сахране

ЈОШ НИЈЕ ВРЕМЕ

мојој Нади

Усне твоје ћуте
не гледају твоје очи
само глас ти
неми бисер точи

Са душом ти броди
искрености бремене
застани осмехни се
још није време

22.06.2013. О Задушницама

ЈЕФИМИЈА

Испраћаш векове тихујеш
миришу липе тишина тиња
трепет воштанице мирис мира
то светли калем-Љубостиња

У крилу таме стихове ткаш
слова жива на небеском своду
везеш похвалу нитима душе
цару Лазару и своме роду.

Златастим везом истина тече
док песмом љубимо ти скуте
сачувај православља вео
благословом покажи путе

Ходочасна деспотице
монахињо узданице
песникињо Јефимија
молитва ти светом сија

Зорица Матицки, Трстеник

ВЕТАР

Шта ли ветар мисли док пољима шета,
док савија лишће зрелог сунцокрета,
док увија фишек од лишћа са грана,
нешто затрепери дубоко у нама.

Да ли ветар мисли док пупољке кида,
сише нектар сласни док латица рида
са старог тавана паучину скида.
А ми једно друго губимо из вида.

Пчелице се збуне од његове силе
док им кида булке са оближње њиве.
Затрепери душа ко на ветру грана,
нешто се дубоко сакрила у нама.

УСНЕ

Прислоних усне на' твоје чело
бора до боре ,к'о лишће зрело,
гледам то лице ,гледам и своје
лагано старима о' мило моје.

Задрхти срце ,задрхте прсти
а' осећаји још увек чврсти.
Од узбуђења задрхти тело
баш смо ко оно лишће зрело.

А' сваким даном нова бора
и 'ако свиће рујна зора,
прислони усне на моје чело
заједно старима ко лишће зрело!

ДОСТОЈАНСТВО

Охрабри себе узданицом духа,
охрабри себе док други немају слуха.
Гази жустро ко војник у строју,
покажи достојанство и снагу своју.

Умом и мудрошћу надмене победи,
не дозволи никад да твој лик избледи.
Понеки мисле да су више вредни,
можда и јесу, али су у души бедни.

Немају слуха, за оне који им значе,
не понизи се и ако ти се плаче.
Окрени главу, окрени леђа,
па нек се замисле шта те то вређа.

ПРОГОВОРИ

Зар да заћутим,
и затворим очи,
и сопствени вид,
у маглу претворим,
док ми кроје капу,
по мери моћника,
да прћутим немо,
да не проговорим,
о да ли сам нема,
пред моћником злости,
док из душе моје,
грумен замље носи,
а ја немо ћутим,
без да вам саопштим.

Моћника је више,
него црних врана
спустили се близу,
са оближњих грана,
док ја гледам оштро,
црнога гаврана.

Али моје очи
прогледаше боље,
у невољи својој,
понизит се нећу,
изустих истину,
па нека ме боли,
и слепац за правду,
зна да проговори;
проговори и ти,
не посматрај немо,
пут који нас прати,
и куда идемо
док нам капу кроје
неки мудро стоје.

Александра Соколовић, Ђуприја

ОСУЂЕНА

Осусјена на пропаст и самоћу
узалуд се смејем и желим,
узалуд хоћу
ништа од тога десити се неће.

Узалуд се борим са самом собом
гребем зидове,
и ка врху хитам
бунар је мој превише дубоко
узалуд неке знакове читам.

У тунелу ходам мрачном
прагове бројим у недоглед,
зурим ка светлу
које се не појављује.

Осуђена на овом свету,
издржавам казну клету.
На плећима грехе носим
ходам право, уздигнуте главе
као да се поносим.

А срце празно
кроз душу промаја дува.
На овом свету сама сам
мене нема ко да чува.

За љубав молим,
само мрвицу тражим
дајте ми комадић неба
да сету своју ублажим.

Осуђена на пропаст и самоћу
сама са собом се борим,
и нема везе што сам сама
главу не сагињем
нећу и не желим да се покорим.

СЛУТЊА

Слутим да негде из прикрајка
твој ме поглед прати
у сваком кутку моје душе
и кад га скренеш
желим да се брзо врати.

Слутим негде далеко
пламен љубави у теби гори
немирно дочекујеш зоре
недостајем ти, то тебе мори.

Слутим, а слутња немир ми ствара
умишљама на моме врату
твој дах поруке шара.

А кад падне ноћ
слутња је још већа
да ли спаваш, ил си будан
да ли машташ да сам твоја срећа.

Слутим, а пут ка теби води ме
"најлепше су оне љубави
које деле километри,
а спајају године".

ДА ЛИ БИ ХТЕО

Да ли би хтео
да угрејеш ми руке
длановима својим,
да на моје образе
пољупцима пламенове створиш
да ли би хтео
загрљајем својим
да ме покријеш
и да са мном
небројене зоре бројиш.

Да ли би хтео
у душу моју да завириш,
по моме срцу
љубавне ноте да свириш
да ли би хтео са мном
љубавне ватре да распириш.

Да ли би хтео
да на киши
са мном три минута стојиш
да ли би хтео
љубав своју да ми поклониш.

Милан Анђелковић - Кучево

ТИ

Да сам песник из неког бара
Саткао бих песму од Божијег дара.

Али песник нисам, није нека тајна
Па је песма ова од мог срца ткани.

Од срца мога, од мајке ми дано,
Љубављу само теби одано.

Дошла си у мој живот тихо
И постала неодвојиви део, психо.

Без тебе не могу да замислим дан
Са тобом сам много више сигуран.

Са тобом сам љубави упознао срећу,
Са тобом сам решио моју несаницу.

Остани уз мене, животе мој,
Бићу највећи понос твој.

Јована Марковић, Љубава

МОСТ

Колико су корака направили људи
На овоме мосту који мирно стоји,
На највећој дици и симболу краја
Који сталожено своје дане броји?

Колико је суза овде проливено
На састанку среће, на расстанку туге,
Где још увек мати свога сина чека
Где прошли су дани и године дуге?

Колико ће прича настати о мосту
Који је помирио завађене стране?
Колико ће песма певати о чуду
Како беспрекоран не садржи мане?

ХОЋУ ВЕЧНО БИТИ ДЕТЕ

Хоћу вечно бити дете !
Чујеш ли ме ти зли свете
Што ме тераш да
Одрастем , да порастем ?

Хоћу вечно дете бити
Најлепше ћу снове снити!
Хоћу зиме , хоћу лета
За играње целог света !

Вечно дете бити хоћу
Да не знам за бол, самоћу,
Да заувек ипак растем ,
Али никад не одрастем!

КОЈА БОЈА БЕШЕ?

Која боја беше,
ока пажњу моју што одузе,
што посеја трачак наде
и у мах ме сву обузе?

Да л' небеска ил' земаљска,
Да л' паклена или рајска,
Да ли жара и топлине
Да ли воде и долине?

Постоји ли таква боја
која разум често мути? Да!
Да је волим да ли слути?

Јелена Вељковић, Ниш

ЧУВАРИ (КОСОВО 1)

Видиш, сине, како изнад нас
 круже туђински авиони
 изнад нашег малог грумена земље
 изнад нашег Косова које је срце планете
 А ми смо чувари тога срца
 Чувар се постаје рођењем-
 и пре рођења- оног трена
 када је твоје малено срце
 закуцало под мојим-
 када су била два срца у једном телу
 Такво је и Косово- једно тело
 са пуно срца са пуно чувара
 онолико колико туђини
 не могу никада да изброје
 Јер не престаје се бити чувар
 ни након пресељења, ни након смрти, ни
 након заборавља
 Љубављу смо везани за своје за наше
 Па зато Косово никад неће бити туђе
 и изаћи ће с њега свако ко на силу уђе!

ГНЕЗДА СМРТИ (КОСОВО 2)

Чујеш, сине,
 изнад лете туђински авиони-
 летећа гнезда смрти
 Донели су смртно пролеће
 и пролећну смрт
 на својим металним крилима
 Растерали ласте
 тек придошле с дугог пута
 Растерали оно питомо пролеће
 које се редовно гнезди
 по нашим двориштима на равнодневицу
 Од плавог неба направили пакао
 Ал ми смо под земљом
 направили рај својом љубављу
 Не, неће моћи тако
 - ово је само накратко!
 Опет ће бити наше све
 што се српским именом звало!
 Чујеш ли, сине,
 чак и кад мене не буде било
 биће тебе и твога семена за сва времена!
 Дабогда се све српско
 заувек у вашим главама снило

ЈАЈА СМРТИ (КОСОВО 3)

Видиш, сине, какве су њихове
 челичне птице- сносе своја челична
 кукавичја јаја смрти у гнезда наших
 огњишта у време пролећне сетве
 Сеју смрт на страним језицима-
 ничу гробови на нашем језику
 Твоја је душа стара
 - са својим прецима разговара!
 Они су ту- у тлу, у води, у ветру,
 у трави – у твојој глави!
 Позови их само, па срцем нацртај птицу,
 огромног орла, плавог,
 да распон крила му буде
 од сна до јаве, од живота до смрти,
 од мене до тебе, да распон крила му буде
 од једне до друге границе
 да кружи над српском земљом
 На сваком перу да пише
 име сваког српског ратника
 Не страхом, већ љубављу, храброшћу
 ћемо хранити сви ми
 тог једног довољног орла
 Нацртај га, сине,
 кроз простор кроз време
 да очува српско семе!

Бранко Ћировић Ћиро, Ћићевац

ОЈ КОСОВО

Ој Косово љута рано
Која болиш вјековима
Вишњем Богу захвалимо
Што још тамо Срба има.

Ој вјековна српска рано
На те але зијевају
Да ли знају ништарије
Да нијеси на продају.

Колевка си српског рода
То требају але знати
Без обзира на притиске
Ми ћемо те сачувати.

Колијевко главу горе
Доћи ће ти бољи дани
Кад са сцене оду лашци
Ништарије и погани.

Ти крвариш вјековима
За истину ти се бориш
Без обзира што у огњу
Света земљо често гориш.

Остаде нам у аманет
Од предака што гинуше
То је за нас Свето Писмо
Прече ништа нема више.

ПИСМО МАЈЦИ

Ја сам жељан завичаја
Старе мајке и огњишта
Да их није не знам шта бих
Живот би ми био ништа.

Стара мајко роде родни
Ти у моме срцу стојиш
Чуваш кућу и огњиште
Ја сам срећан што постојиш.

Како вријеме брзо лети
Слушај мене мајко мила
Сада идеш са два штапа
А била си као вила.

И мене су седе косе
Побјегло је срећно врјема
Ал смо живи хвала богу
Ја се враћам завичају
Долазим ти чекај мене.

Да те видим заглим те
И осјетим сву топлину
Да пољубим твоју руку
А ти лице своме сину.

Пјесма посвећена мојом мајци Миљи за С Т О Т И рођендан,
На Ђурђевдан, 6. 5.2019. године

А ЉУБАВ ЈЕ ЊЕНО ИМЕ

Један гај један прозор
Један сунчев зрак
Једно јутро са истока
Даје добар знак
Једна пјесма једна рима
Један лијеп стих
Волиш ли ме волим волим
Одговараш
А глас ти је тих
Кад ме дирну твоје усне
Одлазим у рај
Зора свиће нема везе
Срећи није крај
Једно јутро једна зора
Повјетарац тих
Букет ружа на прозору
На уснама стих
Пољупци су наша пјесма
Загрљају наше риме
Идила је прелијепа
А љубав је њено име.

Мирослав Кркић, Ћићевац

Сад сам сигуран да сам свога оца син

Дошао сам у дрва,
ту где су их вековима секли моји преци.
Сео сам да се одморим,
испод старог храста у сенци.

Шуме крошње, поточић жубори...
Све је мирно, живе душе нема...
У души мир ми уноси.

Сигурност нека из ових брда извире...
Осетих како, душу ми облива
И у тело навире.

Лик мога оца ми затитра, ту нада мноме...
И чух његове речи звоне
Осећаш ли како ти кроз душу струји
Осећај свога на своме.

Опрости тата, сад осећам,
али нисам тад, кад си ти то говорио.
Ја сам био млад и цела је Југославија,
била моја авлија.

Тад смо ми млади, јако желели нешто...
Желели смо Југославију,
да уздигнемо међу звезде.
Тамо јој је било место.

Занешени радом да своју испунимо жељу
Нисмо видели да је неки руше у темељу.

Ти си ми тад говорио, да то што градим
није моје, али шта ћу?
То је, што је! Срушено је.
Тек сад знам шта је моје.

Небо од нас многе тајне крије

Небо од нас многе тајне крије...
Шта ће бити, а шта било није.

Ником неће рећи до кад ће воде тећи
И докад ћемо ми на Моравама бити.

Стари наши причали су нама,
да су наши корени у моравским водама.

Сваки живот један другом сличи
То мора да се схвати: Све што живи,
дише, храни се, ужива и пати.

Многи то све не могу на истом месту
Није им тако речено
Могу да се крећу
И да траже ускраћено
Ал не смеју да не знају
Да тела која са корењем нису у вези
Пате, вену, суше се и нестају.

Небо од нас многе тајне крије...
Шта ће бити, а шта било није.

Запис

Кад кренеш, окрени се...
То што видиш, чувај и носи.
И кад не знаш ко си,
Тај запис погледај,
то што видиш, то си.

И кад не знаш, где си дошо,
њег гледај!
Рећи ће ти, одакле си пошо.

И кад ти се чини:
Ниси више онај стари,
само ти он може помоћи,
да те то не превари.

И кад ти се чини: Ништа ниси прошо,
њег гледај знаћеш одакле си пошо.

И кад ти се чини: Живот ти је
залуд прошо, њег гледај знаћеш
одакле си пошо.

И кад "Земан дође ваља путовати"...
Њег гледај снаге ће ти дати
И ка прецима пут показати.

Данијела Јевремовић, Крушевац

ДА ЛИ ДА ОДЕМ?

Да ли да одем или останем
као сенка нестанем
и да чезнем престанем?
Којим путем да побегнем,
страх ме да не поклекнем,
кога ли ћу тад да сретнем
да л' ћу срећу да пресретнем?

Да ли лево или десно
свуд ми поста тесно
узбрдо ил' низбрдо
у души ми штошта туробно,
у ципелама неудобно?

Шта је криво, а шта право
зна ли одговор неко?
Ако се отиснем у свет
негде далеко
хоћу ли рећи себи браво?

Или ми кајање предстоји
и сузе да око броји
кад од себе не могу побећи
и прошлости збогом рећи?

Можда је срећа ипак ту у нама
и чека нас негде сама
да је откријемо
и надом покријемо,
иза ћошка,
ту на углу,
у дну срца,
где се с тугом копрца
и за превласт вечно грца.

ЛЕПШИ ДАНИ

О, када ће лепши дани
па да запловим морима
и сунчаним перонима,
да удахнем ваздух,
изоштрим слух
и заледим дах
од лепоте и дивоте,
од те милионске своте
лепих села, мутних врела,
где год би ми душа хтела?
До зелених гора
и чаробних зора,
чудних шума
и вилинског друма,
скривених места
где су маштања честа,
где је месечина сјајна
и љубав трајна,
где је небо плавље
негде далеко, што даље?!

НЕ БОЈ СЕ

Не плаши се кад је тешко
и кад завлада тама,
то рука судбине вешто
све решава сама.

Кад се затворе врата
отворе се нова,
казаљке сата
доносе прегршт
нових радости и снова.

Не брини, не тражи, не лудуј,
само се помоли
Боже, ти ми се смилуј,
неко за тебе дише,
неко те воли.

Небо увек зна све,
оно испуњава
и оне највеће сне,
негде је горе записан план
за сваког, па и за твој сан!

Храбро корачај даље,
живот ти путоказ шаље,
пред тобом баца
ловоров венац, изазов нов,
из мајчаних груди
молитве пој
да будеш још јачи,
још више свој!

НЕ ТРАЖИ МЕ

Не тражи ме, не зови ме,
не пиши ми, не моли ме,
нисам више она иста,
не би ме такла
ни твоја суза чиста.

Ако ти се учини да негде
видиш мој лик
то је нека друга жена
мени налик.
Не би ме такву хтео,
чак и када би ме
данас смео.

Можда ме има
у крошњама дрвећа,
можда су ми усне
у боји цвећа,
или у лелујавој трави
где се назиру
пупољци плави.

Можда ми чујеш глас
у ветру који ти
речи шапуће
да је за мене био спас
што си ме оставио
у пролеће.

Можда ми се душа вије
негде међ' птицама
ластавицама,
или псима луталицама,
убогим бескућницима.

Међ' рекама и морима,
модрим зорама,
дубоким водама
и нечујним рибама.

И када би ме срео,
ухватио, у мрежу бацио
не би такву више хтео
чак и кад би ме
данас смео.

ПИТАЊЕ

Да ли је ово време
када је живот постао
претешко бreme
за оне који се
поштењем диче
и на усамљене
витезове нам лице,
што у борби за правду
истрајавају,
не мољакају и не својатају,
поносно стоје и битке броје,
кичме праве, усправне главе?

Да ли је човек
човеку постао вук
И из душе се чује језиви мук?
Да ли смо једни другима
постали странци,
обични пролазници,
незнанци,
сопствене несреће сејачи?
Да ли је презрена част
и битни су само
новац и власт,
док доброта негде чами
сакривена
чекајући боља времена?

Да ли смо за своју несрећу
сами криви
или је довољно
само што смо живи?
Да ли је за срећу потребно и
више и боље,
дати од себе оно најбоље,
око своје куће почистити,
мисли разбистрити,
не мрзети и не завидети,
надати се и веровати
у боље сутра, у нова јутра,
у човека и пријатељство
до века,
у срца хтења
и људска поштења?

И да ли се добро
негде броји и пише
и све недоумице брише,
када срце мирно спава
и коса на јастуку плава,
ником крива, ником дужна,
само љубав снови
у ноћи када се савест буди и
бива?

ШТА БИ БИО ОВАЈ СВЕТ?

Шта би био овај свет
без птица
што својом песмом
веселе дан
као ружичасти сан,
без лептира лет
на мирисни цвет
и пчела рој,
зујања пој ?

Шта би био овај свет
без маслачка у трави
што жуту круну
носи на глави,
без Месеца и Сунца,
без река и мора
где поглед на плаво пуца,
без звезда на небу
и љубави у срцу
ко насушном хлебу?

Шта би био овај свет
да није тебе да са мном
кроз живот ходаш
и мало плавог у сиво додаш,
да заједно гледамо свет
кроз дугине боје
исте као што су очи твоје?

Шта би био овај свет
да није песме ове
и њене мелодије
мога срца најлепше арије,
моје душе риме најтананије?

ПОВЕДИ МЕ

Моја душа иште мало воде
са планинског
извора доброте,
жубор реке, песму птица,
жеље неке од мене сада
тако далеке.

Поведи ме за руку
видиш да се бојим
и да дрхтим
док крај тебе нема стојим
и по неку сузу
у оку ти бројим.

Поведи ме тамо
где сунце сија,
где ми дашак ветра
на лицу баш прија,
где су ливаде пуне
мразовца најлепшег,
дар лепоте свевишњег.

Поведи ме тамо
где су људи бољи,
где је све у Божјој вољи,
где ми се очи смеше
и доброте теше.

Тамо где могу
опет да снивам,
да она иста бивам
и ране са срца откивам.
Да се радујем зори
и ономе што нови дан доноси
да се вратим својој суштини,
медној чаши
насупротив горчини.

СЛОБОДНА

Остаћу своја и слободна
помало твоја,
помало ничија,
ал' никад свачија.
Нећу да молим,
понижена цвилим,
гмижем и милим.

Нису за мене
та лажна ордења
и копије знамења,
фарсе разне,
приче празне,
покварене лажи,
на том месту ме не тражи.

Мени су блиски
истинољубци,
правдољубци
и књигољубци,
у послу зналци,
у животу поштењаци.
И они што за слободу
и истину гину,
а љубав шире и
у облаке вину,
себе дају
и с муком опстају
у овом свету
где се таквима
крила секу у лету.

Е, ту ме тражи,
међу њима
јер остаћу своја
и слободна
и по цену живота,
пишући песме и кличући:
"Живела љубав и доброта "!

Дејан Петровић Кенац, Крушевац

ВЕЧНОСТ ТИ И ЈА

По навици некој ти си мој тренутак
Изливена биста од чежње и среће
Бесконечно време које неће стати
Моја дивна муза што ме верно прати.

По навици ето године су прошле
И ти стојиш јака као светионик
Обасјаваш путе броду док нас вози
Кроз немирно море у ту мирну луку.

Сад навика није већ искрена љубав
Што у мени букти за тебе о мила,
Само сад ми буди узвишен тренутак
Тај последњи уздах док те срећан снивам.

Сва времена прођу и увреле страсти
И очи ће некад кроз сузе да зборе
Једино у нама остаће тренутак
И две руке старе што се још те воле.

ЗЛАТОКОСА

Златокоса дива са очима плавим
Из дубина морских уткане су боје
У прелепе очи што гледају кришом
Разбуктале страсти у мени се роје.

Распуштена коса на рамена пала
Ко у пољу жито док се Богу моли,
Анђели су страсти ставиле у власи
А златна прашина по мени се проли.

Ништа не разумем а схватит би хтео
Где то срећа може са тугом да спава
И како да миран останем у себи
Кад ме само мами њена коса плава.

Сам са собом причам и тренутак чекам
Да увреле буду сједињене страсти
Златне власи мрсим и чежљиво љубим
Те медене усне нектарових сласти.

ЉУБАВ НА ПРВИ ПОГЛЕД

Ни слутио нисам да ће моја бити
А дошла је тако нежно као песма
У тренутку једном погледу се срели
Као стих и рима у љубавној песми,

Шаптала је речи ко да славуј пева
Велике и умне што их не разумем
Занесен лепотом док крај мене стоји
„Мора бити моја или ћу да умрем“...

И гледах је тако усхићен и срећан
О љубави нисам ни реч смео рећи
Довољно ми било само да је гледам
Од лепоте њене нестале су речи.

Не кривим ја речи што осташе неме
Одбрану је она имала од свега
Рекла ми је тихо,, залуд губиш време“
Док ја нисам могао престат да је гледам.

Десило се нешто што слутио нисам
Изгубљен у њеним очима сам био
Одлазећи рекох ма све је у реду
„Бићеш моја макар последње ми било“.

СТРАСТ

Стишао сам своје страсти
Дубоко у мени се роје јаче
Волећи тебе забраних оку
Да пушта сузу и да плаче.

Кроз моје вене твоја крв тече
И срце бије кораком твојим
Можда ми време тугу донесе
Зато ме пусти да те волим.

Ти ниси жена већ рајска ружа
Миришно опојна, раскошно лепа,
Моја си љубав, моја пожуда
Јутарње сунце што срећу пружа.

Нек букте страсти у недрима моји,
И усне неме нека те љубе
Теби поклањам своје песме
Нека те воле када ме не буде.

Драган Ђирковић, Ломница

1968...

Понекад прођем зором
Крај твоје пусте куће
Јер знам да си се Ти у њу враћала
Увек у свануће

Кад би те некако опет срео
Кад би чуо Твој дирљив глас
Кад би бар још једном
Загрлио твој витки стас

Понекад ми се учини да те видим
Знам да је то Теби свеједно
Како бих хтео да те загрлим
Да плачемо заједно

Тиха нежна романтична
Будила си снове у нама
Део тебе и сад стоји
По свим кафанама

Поклањала си љубав свима
Љубио Те ко је хтео
Ником ниси рекла не
А ја сам Те волео

ЧЕДНОЈ ЉИЉАНИ

Хтео сам да ти напишем песму
Али не умет не знам како
Пишем па бришем и све тако
Опет испочетка

Хтео сам да напишем песму
О Теби и себи и свима нама
Што горимо као слама
Кад се љубав деси

О томе како се светови руше
Како се тад разум губи
Како се безгрешни љуби
Читава васиона и миш у жити

Како се велика царства руше
Хиљаде хиљада људи гине
У све човекове врлине
Изгубе своју вредност

Како се тад непријатељу зло прашта
Како се тад пријатељ заувек губи
Због девице која се љуби
И родитељ се заборавља

Али шта кад се та љубав изгуби
Тад читав свет постане тама
Душа плаче срце се слама
А бездан постаје васиона

Зато ја не могу да напишем песму
Не умет не знам како
Па пишем бришем и све тако
Опет испочетка

НАСМЕЈАНИ

Рођен си срећан да живиш
Не знајући за тугу и бол
Рођен си свему да се дивиш
Не знајући за мржњу и фол

Али брзо ти прође то време
Време детињства и сна
Људи око тебе учинише
Да живот ти постане пустиња

Друг најбољи ти рече
Дај ми кинту за хлеба
А одмах иза твојих леђа
Са својим сплеткама те вреба

Али и ти си такав
Видим ти на лицу то
И сви ви остали сте исти
Луцуфер вас однео

Хеј ти насмејани
Коме сад сплетку спремаш
Покажи ми своје право лице
И реци ми шта смераш

Богдан Јевтић, Крушевац

ЧАРОБНИ ЗРАЦИ

Сурова хладноћа
у зимској ноћи,
у мислима теби ћу поћи.

Ноћни ветар подиже
пахуље снега,
ковитла их око дрвореда.

Пун месец посматра
високо са неба
на прозору кристале леда.

Зрацима чаробним бистри месече
испиши драгој моје поруке
на залеђене прозоре.

Када се пробуди ујутру,
примакне се прозору
знаће ко је ноћас био ту.

ПОСВЕЋЕНО ТЕБИ

Пријатан дрхтај
таласа све дамаре у мени,
мисли не мирују,
стихове посвећујем теби!

Речи лепршаве
из душе говоре,
према теби плове,
поклањам ти срце своје.

У сваком слову
изливам љубав моју.
Дан ми није завршен
када нисмо заједно
макар на трен.

Не мерим време
по пешчаном сату,
ни по сунчевом ходу,
ако те не видим
живети не могу.

СЈАЈ

Наша барка
није варка.

И у мирној луци,
и на пучини
нема буке,
милују се
наше руке.

Мисли моје
у пријатној тишини
у срцу се роје,
за нас двоје.

Будиш ми
у очима сјај,
лепотом мамиш
уздисај.

У потпуној љубави
осећам благостање,
у вечност
претварам све дане.

ВЕЧНОСТ У ВРЕМЕНУ

Успаване улице
буде сећање
на наше дуге
вечерње шетње.

На рана,
ведра пролећа,
када свака звезда
за нас је сјала.

И сунце, и месец,
сведоче истину,
јасно видљиву
на нашем лицу.

Таласи задовољства
уздижу нас до неба,
разум слуша
оно што осећа душа.

Све може да нестане,
чак и у трену,
ти остајеш моја
вечност
у непролазном
времену.

ПОКЛАЊАМ ТИ ЗВЕЗДЕ

Несаница мења сан,
постајеш моја слатка мора,
не заспах
већ се смеши зора.

Безграничне просторе
стављам у џепове,
освајам сазвежђе
да поклањам ти звезде.

Кад заискри сјај
у нашим очима,
твојом лепотом испуни се зеница,
то је одговор на сва питања.

Саздана љубав
од искрених осећања,
постојана је и сјајна,
у календару вечности записана.

Сања Лукић, Љубава

САМО САМ ЊЕГА ВОЛЕЛА ЈАКО

Седим сама у тишини,
док низ лице сливају се капи кише.
Само њега сам волела јак,
њега и никог више.

Прошли су брзо дани,
у срцу остале боли.
Сад молим срце своје да не жали
за њим јер није знао да воли.

Он не зна како је када се срце ломи,
кад сузе не могу стати.
Он не зна како је то,
и никад неће знати.

Отићи ће једном он,
немирне ноћи однеће кише.
Али као што сам волела њега
никог нећу волети више.

СУДБОНОСНИ СУСРЕТ

Седела сам тужна болом скрхана у тами
јер звук једне песме моје срце рани.
Око мене тама и непознати људи
који су играли у галами.

Одједном си крај мене створио се ти,
упитах себе:
„О да ли ово моје срце лудо
чак и на јави сни?"

Ал тај твој поглед беше стваран
и додир руке ко свила нежан:
„О дал' ми судба с тобом
преписа овај сусрет неизбежан? "

Разум ми рече: „Мало успори",
а срце врисну „Воли га, воли."

Усне твоје намамише моје
да се у ватри с' твојима споје.
И у том трену нешто чаробно беше
кад се твоје руке у мојој коси нежно уплеше.

Као да одједном несташе сви,
у том тренутку били смо важни само ја и ти
и тај од жеља осећај саткан
што се у нама странцима зби.

Опчињена бих од твог дугог,
ко стрела правог погледа.
Твоја се искрена душа
у мојим очима поче да огледа.

Ко птица рањена у своје гнездо
у твој загрљај падох ја.
Ко да моја душа твоју препозна,
у тим снажним а нежним рукама
тако се сигурно осетих ја.

Пожелех само да време стане,
да тако с тобом останем вечно.
Одједном срце моје полети некуд,
ко из кавеза, бескрајно срећно.

Негде далеко утекоше,
све моје до тада велике боли.
Остаде срцу да с тобом снови
и да те лудо и тихо воли.

Даница Рајковић, Крушевац

АКО ТИ ЖЕЛИШ

Не знам којим речима
Да ти узвратим
Да си ми потребан
А ти си човек
Који воли самоћу
Ја не желим
Да патиш
Да будеш сам
И зато хоћу
Да будем уз тебе
И ако треба
Научићу да одустанем
И гледам себе
Ако ти тако желиш

ЛАКО ТЕ ЈЕ ВОЛЕТИ

Отвори срце
Да чујем твој звук
Долазиш и одлазиш
За нас је исто
Лето и зима
Лако те је волети
То је истина
Увек чујем
Твој глас
И када изгубим пут
Тражим тебе
Ти си мој водич
И спас
Ти си увек ту
Да исправиш
И поправиш,
Понекад и не верујем јави
Као да летим у сну

НЕ ОСТАВЉАЈ МЕ САМУ

Не остављај ме саму
У венама ми се крв леди,
Слушам звук тишине,
У самоћи тужан живот следи.

Најлепше је наше сунце
И звезде када се мимоилазе,
Не остављај ме у самоћи,
Не затварај расцветале стазе.

Не куцај на непозната врата,
На туђој ливади не коси сено,
Чувај корене своје,
Свој завичај и своје село.

Не остављај ме саму,
Самоћа је горак хлеба,
Држимо се за руке заједно,
То је љубав, то нам треба.

ПОКАЖИ МИ

Покажи ми пут до планине моје,
Тамо стене спавају,
Покажи ми пут до извора реке,
Тамо ловци за вуковима трагају.

Покажи ми дрво, високо и право,
На њему пише моје име,
Тамо је тор мога стада,
Тамо су велике и хладне зиме.

Покажи ми пут до бучја,
Да пронађем моју њиву,
Воћњак окићен плавим шљивама
И по неку дивљу свињу.

Тамо тепих зелени расте,
А по њему лисичаре и вргањи,
Јастребови лете с гране на грану,
Тамо су извори бистри и хладни.

ТРЕНУТАК ЗА ПАМЋЕЊЕ

Ако мало постоји светлост
У мојој души,
Ти си та светлост,
Сија и певуши.
Борим се са свим таласима,
За живот,
За срећне дане.
Живот је као дах,
Узимам га за тебе и мене,
Да нам пролеће сване.
Тишина певуши
И пише тренутак за памћење,
Ти си моја светлост,
Ти си мој дах,
Наша љубав се не руши.

Данијела Булатовић, Крушевац

ЈЕСЕЊА БАЛАДА

Јесен је тако створена за љубав
за дуге шетње по лишћу палом
уз песму првог прохладног ветра
све је тако лепо у нашем свету малом.

Не смета ми што хладан ветар дува
тако ми је топло крај тебе
загрљај твој од хладноће чува
а у руци твојој ни рука не зебе.

Пред очима нашим рапсодија боја
све су наше шуме чежњом осликане
уме тако јесен да дочара љубав
да срећом обоји осунчане дане

Опет ћу ти рећи да те лудо волим
док кестење испред наших ногу пада
задох те једног оваквог октобра
ти си моја јесења балада.

ТИ СИ МЕНИ

Ти си мени и жеља и стварност
први осмех када јутро свиће
ти си мени утеха и радост
онај што ми каже, да све добро биће.

Ти си мени онај зрачак сунца
што све моје немире угреје
ти си мени најтоплије место
док олује бесне, док мећава веје.
Ти си мени најсјајнија звезда
што ми тихо шапуће пред снове
„лепо спавај, волим те највише“
док облаци тамни у неповрат плове.

Ти си мени најсрећнија песма
што тонове нежне расипа по души
ти си мени најлепша музика
што акорде тужне пољупцем угуши.

Ти си мени мирисно пролеће
што најлепше боје расипа по цвету
ти си моја магија и бајка
Ти си мени све на овом свету!

НЕМИР

Гледам реку, мирно тече
ал' ми душа не мирује
Куд ме тако силно вуче
стално нешто ишчекује
У ком смеру живот плови
куда тако журно хрли
Богати су моји снови
ал' их немир често грли
Зашто чежњу ми доноси
то што волим бићем целим
Зашто ми се не оствари
све што тако силно желим
Жив је човек све док сања
чула сам да је рекао неко
Увек ће срце желети више
срећа је увек негде далеко

ПРОЦВЕТАЛА ЉУБАВ

Са пролећем раним и жеље се буде
душа просто блиста од неке милине
гледам око себе насмејане људе
али сва устрептим од твоје близине

Поветарац милује својим топлим дахом
латице росне првих љубичица
гледаш ме нежно, грлиш ме јако
а из цветне крошње зачула се птица

Испружена рука први цвет ми даје
радост на мом лицу награда је твоја
знам да и ти желиш да то вечно траје
још увек ме зовеш „Љубичице моја“

Пољупцем ти причам колико сам срећна
док пупољци млади грле гране голе
тако је баш увек након зимских снова
буде се и срца и све јаче воле

У наручју твоме гледам прве ласте
волим ја са тобом јесен, зиме, лета
ал' рећи ћу свима нашу малу тајну
са пролећем драгим и љубав процвета

ЛАКО ЈЕ ТЕБИ КАД ТЕ ПЕСНИК ВОЛИ

Ходаш полако кроз песме моје
удакнеш љубав свакој од њих
Да те нема никад писала не бих
празан би био сваки мој стих

Хвала теби што такав постојиш
срећом си ми озарио лице
Благо мени кад ме тако волиш
што ме зовеш моја љубичице

Шеташ лагано кроз мисли моје
нежност твоју ко ваздух дишем
Лако је теби кад те песник воли
лако је мени срећној да пишем

Мирослава Мира Смиљанић, Град Сталаћ

ВРБА НАД МОРАВОМ

Над Моравом, врба се надвила.
Под том врбом, први пут сам
драгог пољубила.

Пољубила, па се покајала.
Шта сам урадила?
Да ли сам се преварила?
Покајала сам се, али било је касно.

Много сам млада била...
Шта је љубав, нисам ни слутила.
Урадих шта урадих, повратка ми нема.
Када се љубав догоди,
олуја се тек спрема!

ЉУБАВНА БОЛЕСТ

Болест од љубави,
најтежа је бољка.
Од те болести болују
сви заљубљени,
сваки момак и девојка.

За ову болест нема лека!
Нема помоћи месецима,
то је неизлечива болест
која само заљубљене чека.

Срце само,
ту дијагнозу одређује!
Ко се воли,
на раздвајање
нека се не осуђује.

ШЕТАЛА САМ КРАЈ ЈУЖНЕ МОРАВЕ

Јутрос рано пођем у шетњу
Поред Јужне Мораве
Па се сетих мога драгог
Где сам некада
Љубила његове очи плаве.

Приђох ближе великом камену
Да се сетим на
Стару успомену.
Где имена наша стоје,
Ту успомену неизбрисиву из срца
На нас двоје.

Камен стоји, зубу времену
Тужно одолева.
Нема више младих као
Што смо ми били.

Код камена љубав водили,
Седели, љубили се и мазили
И на камену имена оставили.

ПАТИЋЕ МИ ДУША

Патиће ми душа,
патиће ми тело,
што се огреших и
оставих човека
који ме волео.

Оставила сам га у јесење дане.
То сам урадила
због моје маме.
Моја мама је
његовог тату много волела,
све док се није
умешала комшиница Вера.

Моја мама је патила,
као и он тада,
кад су удају и женидбу
одређивали тата и мама.

Тако је било тада,
родитељи су се
слушали, ако се
у живо бласто пропада.

Сада испаштам...
Моја савест ме гризе,
што оставих
момка права.

Стефан Кнежевић, Крушевац

ЖЕЉА

Жељан сам тебе дуго нисам већ
Љубио ти усне и проговорио реч
Жељан сам тебе попут хладне зиме
Па ти у сну често дозивам име

Усне су моје жељне врелине
Још увек нас деле проклете даљине
Па се залуд будим у ноћима дугим
Кад место тебе љубим сену коју губим

Жељан сам тебе као дете неко
Да те волим ипак ја сам Богу рек'о
Жељан сам тебе како да ти кажем
Када срцем веруј не умен да лажем

И све моје чека само твоје руке
Жар ми букти испод ове туге
Па са чежњом сада на мосту стојим
Док дрхтећи још твојих се корака бојим.

И тражим само да ти сену спознам
Да са тобом све тајне среће дознам
И тражим те сада моје залутало јање
К'о пастир са фрулом крећем у трагање

И већ ја неом стрепњом горим
Поноћ одзвања а тмине се бојим
Па послушкујем све налик твоме гласу
Јер желим додире у овоме часу

И спознасмо се тада у оној тами
Пољубац сваки већу жељу мами
Па сам сретан што постадох човек
Што ће твоју лепоту волети довед.

ЈОВАНА

У моју душу од чежње ковану
Уселих тихо једну милу Јовану
Па је чувам као анђео цувар
Да је зло никад не прибије уз дувар

Прелепа је заиста то сада не спорим
Док је љубим мене пролази језа
И шта ми преостаје осим да се борим
Да што дуже траје ова наша веза

А како ме гледа заносно и страсно
Погледом једним говори без речи
Па морам признати да ми је красно
И да са њом само маштам о срећи

И тако заљубљен ја ходим кроз време
Осећам је често к'о риму у души
Па ме тада води до оне звезде сретне
Где љубав нико не може да нам сруши

ДУГО САМ САЊАО

Дуго сам сањао о твојој коси
Што се весело тако на ветру њише
Па ми чини тада као да пркоси
Што од мојих прстију бежи све више

Дуго се сањао о очима твојим
Како се затворе док мене љубе
И како се тада баш ничег не бојим
Док ми ноге тло под собом губе

Дуго сам сањао да тебе имам
Жудио тако кроз хладне ноћи
и био тада бесан и киван
Јер нисам знао да ли ћеш доћи

Дуго је тако пролазило време
Док се нисмо коначно срили
Сретнијег тада не беше од мене
Јер заволах осмех бисерно бели.

Мр. Душка Ерић, Крушевац

АМАНЕТ

Из Крушева царске престонице,
поручујем свету да нисмо кукавице!

Аманет нам Лазар оставио
да светињу српску ми бранимо.

То чинимо сваког божјег дана,
па и овог светог Видовдана.

Кукавице добро нека знају
да светиње не могу да нам отимају!
Западњачка бандо ма колика била,
никад имат' нећеш што Србија има!

НИТ ШТО НАС СПАЈА

У страној земљи у свету далеком,
ја и даље живим своју причу неку.
А та земља страна, хладна и бездушна,
свега има у њој али душа пуста.
Детињство ми украде, љубав родитеља,
сада су ми као странци,
не два пријатеља.

Љубави ту има, да се разумемо,
али отац као странац даје савет сину.

Тајне с` мајком не могу да делим
иако то желим својим бићем целим.
Негде се изгубила та нит што нас спаја,
одавно су отишли из роднога краја.
Да зараде, саграде и нас обезбеде,
ал' раздвојеност и бол
ни данас не бледе.

Елена Ерић, Велуће

ЛАЗАРЕВА КРУНА

Крушевац је најлепши у јуну,
Кад славимо Лазареву круну.

Нема лепшег и светијег дана
од данашњег нама Видовдана.
Лазарица пуним сјајем блиста
и у порти Лазарева биста.

Око куле престонице старе
све одзвања од дечије граје.

III разред ОШ „Јован Јовановић Змај“

Црква Лазарица – Илустрација Елена Ерић

Мишко Плочић, Треботин

ПИТАШ МЕ ДРУЖЕ

Питаш ме, друже, како сам,
а шта хоћеш да ти кажем?
Да сам добро и да сам срећан?
Видео би и сам да те лажем...

Кажеш, друже, да је заборавим,
да не мислим на жену ту...
Како, друже, кад не могу?
Како, кад све ме подсећа на њу?

Кажеш да постоје
на овом свету жене друге...
Али, ја, друже, њу волим,
срце ми је пуно туге...

Хоћеш да са тобом пођем,
да се провеселимо нас двоје,
а не видиш моју бол,
што раздире срце моје.

Видиш друже ову сузу
што низ моје лице тече.
Она мени друштво прави
друже мој, свако вече...

Нема, друже, више мог осмеха,
однела је она све са собом!
Пусти мене да плачем у тами,
нећу моћи ја са тобом.

Нестала је друже сва моја срећа,
нестало је све са том женом.
Остале су само туга и бол
и моје очи да плачу за њом.

РОДНА ГРУДА

Ходам лагано, добро познатим путем,
путем младости своје.
Ходам лагано, а суза ми из ока креће,
то је пут родне груде моје...

Ходам лагано тим путем
и гледам њиве око њега.
Сад само старо растине и врзине,
а некад је на њима било свега...

Сузе ми саме из очију крећу,
док се полако приближавам старој кући.
Успомене надлазе све више и више...
Сећам се срећних дана,
прашњавим путем идући...

Сваким кораком сећања су јача
и неки се чудан осећај у мени јавља...
Сећам се како смо ту срећни били.
Родна грудa се никад не заборавља.

Гледам старе тополе, суше се полако...
У оронулом бунару још воде има,
у дворишту су порасли трава и пасламци,
а ајат је постао склониште псима.

Страх ме да уђем у кућу...
Лагано кључем отварам врата.
Улазим сузних очију,
али ме ко некада,
не чекају сестра, мама и тата...

Кућа полако пропада,
време лагано чини своје.
У њој одавно нико не живи,
само успомене и детињство моје...

И моја су деца рођена овде,
али њихов је живот одавде далеко.
Били су мали, кад смо отишли из куће...
Из куће у којој сам и ја потеко.

Кућа је сада напуштена,
на њој су одавно закључана врата!
Од кад је преминуо мој отац, а ми отишли,
на њеном зиду, стале су чак и казаљке сата...

И све око ње је стало...
Остале су само успомене,
на један део живота и једну малу кућу,
која ће заувек остати део мене.

Горан Минић, Брус

РАСПРОДАЈА ОСМЕХА

Не жури душо моја
Магла се и онако неће брзо подићи
Чекајући зору
Да се дан отвори сунцу

У ноћи кад месец
Заустави свој лагани ход
Још увек чујем дрхтаво дисање

Напољу ветар подиже гране
Лице ми мокро од топле кише
Док ноћ се свађа
Са далеким звездама

Отишле су толике године
Не питај ме ништа
Душо моја
У празном оку још има снова

Боли ме свака слика сећања
И време пролажења
Не додирујем више звезде
Само осмехе распродајем.

БОЈА ОЧИЈУ

Кад се зора буди
Очи имају боју живота

Кад се на верност заклињу
Очи имају боју брата

Кад се храброст буду
Очи имају боју оца

Кад се гине
Очи имају боју мајке.

ПЕСМА ЗА ЊУ

Ако икад будем волео њу
Волећу жену
Која има сунце у коси
Очи боје смарагда
И прамичак који светлуца

Волећу ход газеле
Са нежним срцем срне
Усне дозреле вишње
И реку пољубаца

Ако икад будем волео њу
Волећу кораке мокре
Од топле кише
И беле руке загрљаја
Волећу шапат сањалице
И ветар што звезде пали

Волећу кад ноћ вара дан
Ругалицу сакривену испод длана
И месец који намигује
Бежећи од зоре

Ако икад будем волео њу
Сешћу у кочије хитре
Да одем бескрајно далеко
Где суза не може да боли
И где се чује само њихање сенки.

МИРИС НОЋИ

Ноћ мирише
На нове траве
Звезде падалице
Изводе свој плес
На небеском колоплету

Кад се Јесењин
Убио због самоће
Ноћ је мирисала
На тебе

Песник је дигао руку
Да црни уклони круг
А ноћ је мирисала на љубав
Док је лишће поскакивало
Протерано ветровима.

Мр. Ратко Тодосијевић Баћо, Крушевац

САН БЕЗ СНА

Навикао на пут
Као коњ на самар
Још овог јутра
Морам поћи и понети
Рањено срце крадљивца
Овог јутра док она спава
И сања о повратку дана...
Пукло румено праскозорје
Дукат јутра
Пукао видик без дна
Равница моравска
Отворено срце лопова
Мојим телом трачнице
Уместо вена без сна
Игра стара
Радост детињства
Још овог јутра отићи бићем
У сунчана рађања
Сну њеном и повратку сну
Без сна.
Сан без сна!

СНОВИ

Ноћас ме не буди
хоћу још да сањам
У мом сну облаци
модри што слободно плове
недодиром плаветнила
И не кради ми снове
од магле саткане што
Што сам их ноћас у души
од тебе сакрио
Данас ме не зови
хоћу да сам сам
Сутра сутра ме заборави
И никада ме се не сети
Јер шта су за тебе снови
Од од магле саткани
са чашом црног вина
теби намењени
Снови

У ВИНУ СПАС

Из нектара твог
Процвета реч
У сласти и бојама
Љубави
На уснама твојим навиру
Сећања и песме
Уз звуке виолине
Прекланог гудала
Дим кафане ме покреће
Крстарим временом са тобом
Као светионик.
Пред оком
Покретне слике
Беспућа у процепу
Измђу прошлог
И садашњег
Између сутра и јуче
И шта нам сва искуства
значе
Када тумарајући
У самоћи и тишини
Тражимо спас
Питам вазда себе
Да ли је човек
Тако мали
Да у чаши вина
За срећу и тугу
Тражи спас
Желим да питам дугу
Верујући да на њеном
Крају и чаши вина
Заиста постоји спас
Гости полако одлазе
Док их ја крадомице
Са чашом
Неиспијеног вина
Испраћам молитвом
За опроштај који и
Нису тражили

ТИ И ЈА

У додиру
са свитањем
престаје време сна
Завеса распуклог
прозора
почиње плаво буђење
огољен прозор сна
Јутро добија боју
модре несанице
Над сеоском идилом сна
све је кристално
јасно
Јутарњи поветарац
попут првих
капи росе
у нашој башти
поприма
мирис боје акварела
сна
небеског плаветнила
А колико до јуче
отпловише
у своју луку бескраја
остадо смо
Ти и Ја

ПИТАЊА БЕЗ ОДГОВОРА

Ако си облак
са неба снова
Пожури да ухватиш
кише суза из
наших очију

Ако си талас
са Мораве
дошуми до мене
Препознаћеш ме
по искри у оку

Видећеш мозаике
и све прилике и неприлике
У животној тишини
која царује звуцима
музике

Ако си сунчев зрак
засијај пуним сјајем
И отопи све санте
леда између нас

Ако нам је то
суђено сретћемо
се негде на обали душе
Питања без одговора

Драгојло Јовић, Крушевац

КАД ПОСЛЕДЊА СУЗА КАНЕ

Лишће је по земљи, мразеви све ближе,
Ходам полако као мрав да гмиже,
Још једна година измиче лагано,
За собом оставља трагове утабано.

И сваким даном том крају смо ближе,
Уз невољу једну, друга, трећа стиже,
Па нам живот мали као лист са гране,
Жути и нестаје, на друге ће стране.

Пријатељства бледе, одлазе другари,
Друмови све бржи, нама корак краћи,
Само седе власи у све већем броју,
Подсећају да близу смо, још старачком
боју.

Снегови ће опет прекрити све стазе,
Ту где ходали смо, други ће да газе,
И свако ће трагове оставити у снегу,
Поплочаном стазом или смрзнутом брегу.

Наша суза нека склизнуће низ лице,
Да смрзнута, ледна, као крајпуташ стоји,
Пролазника само да сети на време,
Кад носисмо своје, али и туђе бreme.

Свака суза ледна сведочанство пише,
А последња кане и кад се издише,
На том путу задњем за животом жали,
Баш смо много хтели, а бејасмо мали.

СЛУШАМ ОПЕТ ТИШИНУ У НОЋИ

Слушам опет тишину у ноћи,
Ружне снове ја у бездан бацам,
Све мислећи да и ових дана,
Ластар жеља души биће храна.

И све жеље по ноћи се јаве,
Бродоломи тад освеже ране,
Па свитање као спас ми дође,
С тихом сетом на време што прође.

А кад сунце огреје видике,
И дан тмину на комаде цепа,
Опет негде из дубине душе,
Тражим своје младости ћувике.

Та потрага дана из младости,
Вечно траје баш у сваком бићу,
Некад сунцу у небо се вине,
Али често потоне у пићу.

У поноре није тешко пасти,
Из понора не може се к ласти,
Ако стално тражећи лакоћу,
Не можеш да згазиш јаде и самоћу.

Главу горе и нек поглед блиста,
Један живот живиш од Бога и Христа,
Заповести Божје нек ти живот воде,
Нек до мирне луке бродови ти броде.

ЛИПА

Ноћи крадем преводим у дане,
Зора руди ал никад да сване,
Мирис липе сећања ми буди,
Кад смо били ни деца ни људи.

С успомена скидам паучину,
Истине се сад у лице смејем,
И не патим што је пропаћено,
Нити тражим што је проћердано.

Сад рацио господар је хтењу,
Маштања су с годинама прошла,
Па корачам ко господар прави,
Свог живота, на рамену глави.

Само опет пред свитања рана,
Мисли крадом у младост ми оду,
Тад ми липа помилује лице,
Изгужвано лице, сетом сањалице.

Зоран Јовановић, Лесковац

ЧОВЕК ВУК

Рођен сам једног новембра
у ноћи пуног месеца
када су се са неба,
сливале реке крвавих суза.
Небо је плакало
док су се јецаји моје мајке
губили у грмљавини
која је пратила кишу.
У истој ноћи,
вучица је, арлаучући,
обавештавала шуму
о рођењу вука самотњака.

Два грома спојила су нас на рођењу.
У себи носим ватру
громова близанаца
сакривену у врелом срцу
и храброст вучице, мајке.
Човек сам вучје ћуди
и вук сам у телу човека,
самотњак међу људима
усамљеник међу чопорима.
У ноћи пуног месеца
мој брат, самотњак, и ја
арлаучемо на месец.
Шаљемо поруку псима.
Бојте се, керови,
долази вучје време!

ЖИВИ

Од оних сам
што свој живот мере
од јуче до сутра, а живе данас.
Пуним плућима!
Дишем дубоко, да што више
од живота захватим.
Своје дане мерим од отварања
до затварања кафане.
Уживам у првом, јутарњем
Са црном, слатком и врућом
и коцком ратлука.
Улепшам је домаћом љутом
и кад падне вече
дан завршим црвеним вином.
Црвено, слуги на радост.
Ја своје ноћи не мерим сновима
и спавањем.
Џаба снови, ако се бојиш
да се пробудиш.
Спавање је, пак, само одмор
за неку нову несаницу.
Мера мојих ноћи је друштво
уз које остајем будан.
До отварања прве кафане
ил' неког новог јутра
у ком се пробудим
крај непознате жене.
Удахнем онда, дубоко и кренем.
Седмице, у животу
мерим од понедељка до петка.
И увек, али баш увек
нађем себе у суботу.
Нерадан дан, и тада сам
потпуно свој, па увек, гласно,
викнем "еј, келнер, плати!"
Своје месеце мерим
од плате до плате.
И увек, буде кратко, или дугачко,
зависи из чијег угла
гледамо на моје мере.
(Тесно ми га скроји, нане
а и шио ми га Ђура, ваљда.)
Године, више не мерим
а престао сам и да их бројим
кад ми је баба, док сам се дивео
сребру у коси, рекла:
"Остаре, синко, памет не набра"
Од злата у грудима,
остали су ми тек трагови прашине
а челик из панталона
све више подсећа на неку
оловну легуру.
Устанем, погледам се у огледало
Лупим по челу и кажем: Данас!
Јер сутра је већ касно!

Саша Милетић, Крушевац

НЕСТАЈЕМ

Кад се свело лишће изуби
Пожути одлети и нестане
К'о пропланци
испод белог покривача
К'о исцеђене шљиве
испод комине
Нестајем...

К'о семе на пољу одлепршало
У бескрају залутало
у неке равнице
К'о латице на цвећу увенулом
К'о на небу звезде падалице
Нестајем...

Нестајем к'о лањски снег
окопнио
Залепљени лептир
на светиљци
Времешна врба што се суши
К'о изубљени у магли свици
Нестајем...

Нестајем к'о њене тамне очи
К'о дуги кораци
у траговима залуталим
У сновима где расту
зелени макови
У путницима далеко
отпутовалим
Нестајем...

КРУГ

С пролећа си жубор
У лето капетан брода
У јесен дрхтиш од стрепње

Зими сањариш
На мом паперју

УМИВАЊЕ ЛЕПТИРИМА – ХАИКУ ПОЕЗИЈА

Пијани месец
Замиче у кривину
Курјаци реже

*

Бистри извори
К'о твоје плаве очи
Уми се лептир

*

Стари капут
Поједен у ормару
Дебели мољци

*

У тамној соби
Рукописи без светла
Сврачије ноге

*

Земља је сува
Жаба верује Богу
Кишу дозива

*

Лељи пас хлапће
Гунђа мачки док једе
Сланина се бели

*

Посред локвања
Две жабе очи ваде
Мува побеже

*

Јак ветар дува
Кида гранчицу зове
Пчелица плаче

*

Црно – бели свет
Слике фарбају јаву
Зебра их гледа

*

Весела деца
За уши шерпе вуку
Вожња пужева.

КАПУТ У ВРЕМЕНУ

Тек рођен
Стојиш на лутки
Радознале очи на теби

Из блештавог излога
Мени се смешиш
Купујем те без речи

Красиш ме у шетњама
К'о заљубљени партнер
У поноћним сатима

Моје руке
Штитиш џеповима
Док крупне пахуље веју

Водам те
По стазама белим
Снаге нам копне

Долазе пролећни дани
Ми као хајдуци
Растајемо се

Опада лишће
На старом месту
Срећемо се

Прошле су године
Куца старост
Истрошен си од зима

Мољци прорезали
Пут за промају
Миришеш на поља

Препустио си место
Лепшима и млађима
Одлазиш без повратка

Сад си на страшилиу
Опет на лутки
На последњем задатку

Чујем тужна звона
Бацили су те на
сметлиште
Хладно ми је без тебе

Дарко Колар, Шид

ВЕТРЕЊАЧА

Моја браћо пробуђена,
како се пишу уснуле песме?
Једна прича на левој страни снова,
бића сазидана од ветра,
ако једном пробуде се немири шапутања.

Буди песник у увалама огледала.
Нема те, само сенке срца мог.
Твоја песма једна сасвим свакодневна.
Зокалица у срцу док свемир шапуће тишину,
орао лети, излази сунце,
тајно причам ти причу.

Човек по оцу, поета по мајци,
кад једном нестанем у зимској ноћи,
дан касније у време сунцокрета.
Да ли сањам; затворићу очи,
пева се "небеска муња"
поема о цвркуту дрозда.

Не будите ме ноћас, туга је у мени.
Боли ли то кад једном нестанем?
Нудим последњи дан док сунце залази.
Живот је истина сећања о болу,
унапред недоречено гробље, тама, чама...

То је све по обичају споменик метаморфозе.
Не слажем се, без речи само глупости неке,
од глагола бити, недоречен шта да вам кажем?
Размишљања једног лица из новина,
остаћу сам газећи туђе парлоге.

Над врбаком месец опијен срећом,
тамо негде крај бескраја склопи очи.
Буђење над светом водом, успомена.
И осећај за покошеним сеном.
Звоните звона следи разговор са тагом.

Неми јаук анђеле мој самоће,
твоја Марија, плеше, ћерка ноћи.
Хоћу да будем песма осмеха.
Изгубљено-нађено, колективна срећа,
једна нова прича, једно зрно снова.

Не питај, не дају ми навике и жеље.
Да није песме најлепши осмех од имена.
Дневник једне истине, у улици 100 година.
Ако сам само мислио кап песме у облак,
анђео пролећа, сјај песка времена.

Одјек молитве поред црног трна,
ватрена жеђ где сунце отопи лед са листа.
Срећнија будућност
на броду од упора, спасење.
Зашто пишем на крају света на месту рођења,
с пролећем једној звезди на небу, искушење.

Новембар се вуче под твојом јелеком,
боли ме љубав више но што бих хтео.
Спознаја рајске одаје на звезданој пучини.
Безимени дани теку у погледе,
месец на папиру зајездио кроз празнину.

Још само једна песма к'о заљубљена булка,
између потока два у пламену ветра,
а сјај у ветру на крају сизифовог пута.
Сећам се те слике тек да се зна, живота зов
и пролећна трешњина рапсодија.

Требаш ли рећи или слутити
да је одбегла песма?
Отпутоваћу у љубав као ветрењача,
још један круг и више се ништа чуло није.
Формула среће, питалице и цвеће,
моја је слабост кроз исповест
пресахнулог ћерма.

Зашто увек започињем са ја?
Нисам ја песник.
Тек да се зна, ја сам незавршена песма.
Шеварово шапутање, реч је моја мач.
Остати свој верујем немам времена,
одлети све к'о пад милосрдног анђела.

Црвено изнад дуге, љубав, вера и нада,
о будућем граду певам
у друштву смарагдине музе.
Песма песнику вајари векова, нисам сам.
Дрво живота, сан у бездан,
сети се боје залазећег сунца.

ЕПИТАФ Благоју Ј.

Распите се стихови моји,
путујте у небо, са срећом и ветром.
Молите Господа, за живот бољи,
јер овај свет није, престао да постоји.

Можда њега никада није ни било,
ко још може своју, судбину да скроји.
Живот се живи, молитвом милост,
јер овај свет није, престао да постоји.

Можда су постојале само сенке,
сенке Анђела које нас прате.
Сакрићу сузе, што не могу да лажу,
и њихове игре по неком застирачу"

Драган Тодосијевић, Треботин

СЛОВО ПО СЛОВО

Слово по слово,
саставих реч.
Реч по реч,
саставих стих.
Стих по стих,
саставих песму.

Песму која ће
вечно да живи у мени,
у мом срцу.
Песму која ће
да говори о мени,
о мојој прошлости,
о мом завичају...
Слово по слово...
Реч по реч...

ВИДОВДАН

О сви Српски мученици свети,
дал се нама и Бог сада свети,
дал се нисмо довољно молили,
или смо се од Бога одродили?

Кажите ми мученици моји,
шта над главом свих нас Срба стоји,
да ли смо се камењем на Бога бацали
или су нам путеви од себе закрчени?

Патњи овој крај се не види,
сад се и свој свога стиди.
Хоћемо ли кренути ливадама цветним,
или уским стазама трновитим?

О сви српски мученици свети,
којим ћемо путем кренути?
Историја да се не понавља,
следимо пут Светосавља.

ТАМНИ ОБЛАК

О, пакосниче завичаја мог,
ти бедни зулмћару,
што луташ по свету белом.
О било ти плаветнило,
а не та тамна боја,
од које задрхти,
сваки човек мог завичаја.

Ти тамни облаче,
за ког не постоји,
ни равница ни брег,
страх у кости,
натерао си невиним људима,
завичаја мог.

О тамни облаче,
клони се мог завичаја,
у њему нађи топлину и дом.

РАЗОЧАРАН У ЖИВОТ

Разочаран у живот,
у свет, у себе...
Разочаран у људе,
који се
једни на друге једе,
омиришем цвет...

Разочаран у све
што неспокоји...
Једини спас,
да бол однесу
стихови моји и твоји.

Стихови нека полете...
Да инспирише их
свако дете,
сваки грм,
сваки трн,
сваки шум...

Кад разочаран си у живот,
песму утехе напиши,
оживи по коју прошлост,
и тако тугу
на тренутак избриши.

Латинка Ђорђевић, Цирих – Крушевац

ЦВЕТ

Душу ми је испунио
девојачком радошћу,
насмејао махнито,
као да сам се родила
на облаку,
осењена месечином.

Опојног је мириса,
хвата ме пијанство,
светлост која прати
анђела...
Сунце што пржи обале,
злати лишће, обара
погледе.

Сад се смејем дрвећу,
са кривим гранама,
крововима боје меда,
дебелушкастим
цивцанима...

Један цвет,
птица у гнезду,
вреже успомене
огњеног одблеска,
слатке милости
неизрицивог заноса
у грудима,
неда да живот преплави
боја времена.

ПОТРАЖИ МЕ

Потражи ме,
у пролеће,
у првом стидљивом
зрачку сунца,
иза белих,
паперјастих облака.
Послат ћу ти осмех.

Потражи ме.
Са неба што греје,
из тог плаветнила,
смешиће се очи моје,
плаво зелене,
што те са висана
гледају,
цвету поред тебе,
живот дарују,
а твој улепшавају.

Потражи ме,
на реверу капута.
Красит ћу ти груди,
гранчицом
рузмарина миришљавог,
за најсрећније дане
живота твог, закићеног.

Потражи ме,
у пролеће,
кад се све буди,
буја и цвета,
кад радост,
ко вихор струји жилама
овога света.
Бићу ту,
где се смеје,
весели и радује,
Само потражи,
потражи ме...

СВЕТЛУЦАВИ КАПУТ

Осмех купа незнанца на стази.
Светлуцави капут
Орошен сузама неба,
краде лишће паркова,
брижно жање пуполке,
тихо осмехом руже распричује.

Снена зора
модром четком душу шара,
Краљ илузија
Удише шум сребрних крила,
Презирући опсене
Недостижног сањарења.

Цело биће изгара у ћуд облака.
Стрпљива милост
Природном веселошћу уљуљкава
Охолост пуну јогунства
Светлуцавог капута,
Бледи чело Амора
Од стакла.

ТАКО ЈЕДНОМ...

Светиљка полако тиња,
ветар виолину свира.
На столу дрхти чаша рујног вина,
од сећања што не да мира.

Душом песма тумара
бол у чашу сабија,
Незаборавом дишу
прохујали дани
уз песму виолине
развејани.

Ускомеша се крв,
грлато песма запева,
Почађавела таваница
засветли од успомена,
гарава цезва гргољи
задњу кафу спрема.

Кроз маглу ошамућености
поглед кроз прозор језди,
ковитла се у ноћ сенка,
лишћа и месечине.
Сузе се у диму ваљају,
чекајући зору,
док разум помно разабире,
да ли је на столу
флаша рујног вина,
ил` ибрик ракије.

Тако једном,
у углу прђије...

Светлана Ђурђевић, Крушевац

ДУША

Кажеш чудна сам, нестварна нестална,
а опет има ме. И стварно мислиш да знам да
звезде сијају само за мене и да свемир дише због
мог постојања ... а ја прихватам и твоје слабости
и твоје склоности, јер људска је душа чудно
начињена. Завириш у њу ништа не сазнаш,
а опет другачијим очима гледаш свет.
Остани свој, а ја... Ја сам само пуста стена
окрњених црних суза нечијих

РАЗОЧАРАЊЕ

Немој ми само рећи да мислиш, да ми је лако!
Да ли си уопште свестан вакуума у мени
који ме прогони и нагони на понижења.
Види, понекад осећам да се губим, распадам се
под гломазним теретом ништавила, безосећања.
Не реци да је мени лако!
Како да спутам векове
који надолазе и окивају ме?...
Како да останем прибрана и мирна, када ме
одвлачи вртлог сивих униформисаних ликова,
изобличених у својој себичности!
Зар не осећаш време и време
које плута између нас омеђено
храпавим туђим уснама?
Молим те, не реци то: да ми је лако.
Прогоне ме оне давно
изгубљене илузије
и умртвљују ме својом белином;
сене убијених и опустошених живих људи,
телеса која битишу без душе.
Шибашу ме немилосрдно бесмисленим
речима без завршетака.
Газе ме и ломе машине смрти свести,
а ипак се не дам!
Постојим и даље. Није ми лако.
Понекад покушам да се отргнем из хаоса
умирања, тражим раме спаса...
А све дубље тоном.
Али се не дам!
Повлачим са собом сво трње које
се на ме накупило и вриштим на сав глас.
Дозивам те! - Тебе,
једино спасење, једини идеал који
још битише у мојој залеђеној мисли!
И зато ми никад више не реци
да мислиш, да је мени лако.

НЕМИРИ

Ноћ је. Хладна, тмурна, претпролећна ноћ.
У њој, бескрајно мртвило несна. Моје спокојство
Ремети једино она тиха бол која рије у мени
Суморна и тесна, копка ме и боде. Наслућује
Неизвесност која прети.

И туга и љубав излишне су ове ноћи.
Сама сам. Спокојна. Непрозирност таме
Пробија једино реалност да ће и то проћи,
Да ће остати само моје изгубљене мисли
Које плутају и развејавају се, сасвим саме.
А душу и мозак су ми стисли
Неки опори, туђи људи, а опет, све пролази...

И остаје ноћ. Ноћ као и све друге. А мене одвлаче
Некуд у маглину прозрчане нечије руке дуге
И ја не осећам више животну плиму, Сопствену.

Не могу да се изборим са тим лудим ветром снова
Који ме односи у пустош... И онда, увек сама,
Изнава покушавам да из себе избацити раскош,
Дозивам мртвило да ме прикује, зароби и заувек
Остави овој ноћи. Само овој, једној јединој ноћи!
Али прозрочна рука ветра блудно ме милује и
Односи даље.

А ноћ је тако мила, црна. Опија ме својом
Чистотом и дише;
Омамљује смирајем и заборавом.
Али јутро, јутро обећава неке друге кише,
Води ме ка новом понору, плавом, и стравичном,
До нове ноћи.

Ноћ је. Лепота пустињске степе у мени.
А ноћ је као и свака друга - тамна и пуста.
У некој удаљеној, замагљеној и заборављеној
сени очекују ме нова, а ипак добро позната,
Нестална - нечија, топла и сигурна Моја места.

ИЗНОВА

Бејаш сам. У неком изгубљеном тренутку
мадригала. Уморан од стена безнађа
сурваних у маховину дозивах узалуд светињу
изгубљену, а шала, где, зар је све то шала
избачена у празну тмину?...
Назваше ме - живот. Ако неко, у било ком
тренутку вечности имађаше макар један трен
чврсте воље, остадох то. У самоћи загубљеног
трена осетих задњи траг сласти.
Бејаш изгубљен. Ту мрачну силу
преврелога идиотизма не могах спречити.
Васкрснула је давно уснула правда.
И онда, разломљен, као под продорним
погледом бела призма, осетих да се борим са
бесним валовима измрцвареног сада.
Сада - беше нешто мутно и страно моме
летаргичном модром оку...
Док тамно око зачуђено
у бескрај заборава тоне
и без борбе предаје се јучерашњем
сипљивом току.
Бејаш, а бејаш некада нешто што се животом
звало, а сада постало терет космичке пресе,
у самртни ропац доспело...

Мирослав Живановић, Крушевац

ДАЈ НАМ БОЖЕ

Не мирује наш усуд и клетва
и дела нам у недела броје.
Неком поклон летина и жетва,
нама казна што не дамо своје.

Зло са горим упрегло кочије,
свој интерес узели за право.
Омчу држе на врату Србије,
а спремају решење крваво.

Окот вражији придице нам држи,
безобзирно, без мере и срама.
ТАкмиче се ко ће бити бржи,
дуг намирен да наплати нама.

Из згаришта спаљених светиња,
нагореле вадимо иконе.
Још све мртве сахранили нисмо,
на узбуну ратна звона звоне.

Зар да опет за исто гинемо,
на Кошаре опет вратимо?
И док олују са врата скинемо,
животима плаћено платимо.

Дај нам Боже мудрости, стрпљења...
Пут покажи њима, а и нама.
Којим ћемо доћи до решења,
без рачуна плаћеног сузама.

РАЗВОД

Далеко су дани меденог месеца
и године снова, маштања о срећи,
када смо искрено, волели ко деца
и бирали шта ћемо једно другом рећи.

Шта нас је довело до овог тренутка?
Јесу ли године, ко ветрови силни,
протерале љубав из задњег кутка,
а ми ко без душе, постали дебилни?

Ноћас, на све стране, летеће без реда
отровне стрелице горчине и јада.
Као из заседе, вребаће нас мане,
свих ових година некако скриване.

Ко легије страшне, свако из свог рова,
целе ћемо ноћи јуришати снажно.
Брисати године испод овог крова,
као да нам баш ништа није било важно.

И до зоре стићи до једнога циља
да једно другоме ископамо очи
и да унишtimo све трагове миља
ко да једно другом никад нисмо били
скровиште и кутак и звезда водиља.

Пуцаће окови, кидати ланци
и коначно, ево, срушити тамница
у којој смо силом живели ко странци,
под маскама што нам прикривају лица.

Убићемо тако ону слатку ћутњу,
из које су риме летеле до звезда.
Као опћинени прослављати смутњу,
којха нас безумно оставља без гнезда

НИКОМ ПОСЕБНО

Не подносим ништа више
И ништа не разумем
Згранут сам и збуњен
Па да схватим не унем
Да ли је ово само грешка
Судбина или пех
Никоме не верујем
Трпим, плаћам цех
И не претерујем
Док тражим кривце

И не опраштам ником

Сморен бедом
Помињем редом
Прво жуту
Па поштenu
И ону зелену
Па ружну црвену
И свима њима жену
И све по списку
Али у себи
А не би

Јер, пре бих да вриштим
Закукам као за јединца
Пљунем и одем
Из овог свињца

Дође ми да залајем
И уједем
А знам
Не могу им ништа
Све им !!!

Љубодраг Обрадовић, Крушевац

ОТИШЛИ СУ...

Отишли су многи наши,
отишли су у свет бели.
Ниједан се још не враћа,
са селом жал да подели.

Отишле су наше снаше
и одвеле ближње своје.
Што је скупо, то се плаћа!
Судбину и мени кроје.

Остале су празне куће
и дворишта у корову.
Сад огњиште није вруће
и не пече нико проју.

Ветрови селом дувају,
на крову цреп се ломи.
Пси за газдом завијају,
нема никог' да их удоми.

Заруделе трешње ране,
нема никог' да их бере.
На њих слећу само вране,
кад немају друге хране.

Њиве неоране стоје,
све је парлог и врзина.
Блата се путеви боје,
нас чека горка судбина.

Пусто је сад' моје село,
Док поглед може да допре.
Прође понекад опело,
кад у селу неко умре.

Отишли су многи наши,
Отишли су у свет бели.
Нико се никад не враћа,
са селом бол да подели.

Док се они тамо куће,
кости предака их зову.
Да обнове земљу своју
и узору бразду нову.

СТРАСТ

Сањам мирис косе ти и тела...
И да осванемо сами,
у соби нашега села.
И да нам споро пролазе дани.

Са чела ми зној капље.
Велика је страст просута.
Слаби остају на сред пута,
ја бих с тобом корачао даље...

И у пакао и у поноре...
У рај који иза уздаха лебди.
Да заједно чекамо зоре,
да љубав никад не избледи.

Поноћ је... Ни дашка ветра.
Сад желим само да време стане
и да рука твоја, буба мара бела,
милује моје тело. И да не престане.

Сад опет желим, моја заврзламо,
у вечери благе кад спокој се шири,
да корачамо уз ветрић што пири...
Без речи, како то само ми знамо.

А кад петлови пробуде зору,
да кренемо низ стазу нову,
спојени и блиски, као пролећно
лишће кад озелени гору.

Да се опет простре пред нама
живот, изазован, опојан, врео.
Волео сам и кад нисам смео,
сад љубав та, пече као рана.

Повез на очи лепити нећемо.
Са нама нек и прошлост корача.
Одсјаји лепог што се сећамо,
наши су, а своје се не одбаца.

Анђели нисмо никад били,
за нама су многи каменоломи.
Нека сећања у души смо скрили,
сад страст те тајне нек сломи.

И ништа неће радост да помути,
ни свађе, ни плач, ни бољи планови.
Срце моје само тебе слути.
Снагу му дају моји снови.

И поново сањам да смо сами,
у било ком делу, било ког села...
И да опет пролећни лахор мами,
на игре луде, спојена нам тела.

САДРЖАЈ

Споменик кнезу Лазару – Илустрација Елена Ерић.....	2
УМЕСТО УВОДА – Љ. Обрадовић	4
У ОВОМ БРОЈУ ИЗДВАЈАМО	5
Марина Адамовић, Ниш.....	5
1 Мелпомена.....	5
2 С поштовањем.....	5
3 Алтер Его.....	5
ПРЕДПОСТАВКА.....	5
УПАМТИ ДОБРО.....	6
ОЧАЈ.....	6
Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица.....	7
ЖИТИЈЕ ЛАЗАРЕВО.....	7
ВИДОВЊАК.....	7
ГУБИТНИК.....	7
ИЗВАН РАЗУМА.....	7
НИРВАНА ОД БЕЛОГ.....	7
ТИШИНЕ НАШЕ ДУБИНЕ.....	7
СУДБИНАР.....	8
НОВИ.....	8
ОБМАНЕ.....	8
ШАМПИОНИ БОЛА.....	8
ДРИНА.....	8
Сања Петровић, Нови Сад.....	9
ПИСМО ДЕВЕТНАЕСТО.....	9
ПИСМО ДВАДЕСЕТЧЕТВРТО.....	9
ПИСМО ДВАДЕСЕТШЕСТО.....	9
ПИСМО ДВАДЕСЕТОСМО.....	10
ПИСМО ТРИДЕСЕТО.....	10
ПИСМО ЧЕТРДЕСЕТРЕЋЕ.....	10
Лепа Симић, Цирих – Швајцарска.....	11
МЕСЕЧИНА.....	11
ДОТРАЈАЛО НАЛИВПЕРО.....	11
БЕЗГЛАСЈЕМ.....	11
ЈУТРО.....	11
БЕЛО БЛАГО.....	11
ЗА СРЕЋУ.....	11
ДУШО НАША.....	12
КО МЕ ТЕРА.....	12
КАЖИ МИ.....	12
МАЛО ХЛЕБА И СИРА.....	12
ИСПИТ.....	12
ДОБРОТОМ ПЛЕНИЛА.....	12
Лепа Симић & Љуба Обрадовић.....	13
ДАЛЕКО.....	13
Миле Г. Лазаревић, Ђуприја.....	14
ХАИКУ.....	14
ЖУЋА.....	14
ЦРКВЕНИ ЦРЕП.....	14
ВУКУ СЕ МЕРИ РЕП· КАД ЈЕ МРТАВ.....	15
И БИ ДАН, ДЕСПОТ ПАДЕ.....	15
МОРАВА.....	15
БОЈА ТУГЕ.....	15
АФОРИЗМИ.....	15
ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ	16
Душан Матић, Ђуприја.....	16
ПИСАНО ПРЕД ЗОРУ.....	16
ИЗМЕЂУ ДВА ОТКУЦАЈА СРЦА.....	17
САМОЋА.....	17
Ђорђе Петковић, Параћин – ПРИЛОГ БИОГРАФИСТИЦИ.....	18
СВАКО ОД НАС ВАЈА СВОГ МАТИЋА, ПА СЕ УСУЂУЈЕМ И ЈА.....	18
ПОЕТА НЕЋЕ У АКРОДЕКСОН.....	30
КАТРЕНИЦА (ЗЕЗ)АЛИЦА.....	31
Мр. Јован Михајило, Нови Сад.....	32
ЖИВОТ.....	32
У ДИНАРИ.....	32

	КАД СУ ДЕЦА ПОСТАЛА ХЕРОЈИ	32
Давор Славнић, Козарска Дубица.....		33
	МАЂИОНИЧАРИ.....	33
	ЈА.....	33
	ПЈЕСАК У БОЦИ	33
	КРИЛА.....	33
ХУМОР И САТИРА.....		34
Даринка Филиповић, Параћин.....		34
	А Ф О Р И З М И.....	34
Михајло Ђирковић, Крушевац.....		35
	АФОРИЗМИ.....	35
ПРИЧЕ.....		36
Боривоје Бора Видојковић, Ћићевац.....		36
	ПРИЈАТЕЉ.....	36
Љубодраг Обрадовић, Крушевац.....		37
	МИНХЕН.....	37
Андреја Ђ. Врањеш		40
	ДРАМАТУРГ.....	40
КЊИГЕ ПОЕЗИЈЕ		41
ЦРНО ИЛИ ЦРВЕНО - Љубодраг Обрадовић.....		41
	ЦРНО ИЛИ ЦРВЕНО	41
	Раденко Бјелановић - О љубави, жени, болу и пролазности*.....	41
	Драгојло Јовић - О књизи ЦРНО ИЛИ ЦРВЕНО и њеном аутору	44
У КОШУЉИ НОСИМ МЕСЕЦ / IN NEMD TRAGE ICH MOND – Borisav Bora Blagojevic.....		46
	У СРЦУ ЗАКЉУЧАНА.....	46
	IN HERZ GESCHLOSSEN	46
	Сродну душу можда сретнем и закључам је у срцу - Љ. Обрадовић	47
	Verwandte Seele vielleicht treffe ich und verschlisse in Herz - Lj. Obradovic.....	50
ПРИНЦИПИ ОПСТАНКА - Вујадин Јокић.....		53
	ЗАТО ЈЕ НЕБО НАЈВЕЋА РЕЧИТОСТ - Раденко Бјелановић	53
ЈЕСЕЊЕ СУНЦЕ – Милосав Мишо М. Младеновић		56
	ДВЕ РАДЊЕ.....	56
	ШТА ЈА ТУ ТРАЖИМ?.....	56
	ЈЕДНА ИЗУЗЕТНА КЊИГА – Раша Попов	56
СЛУШАМ ТВОЈЕ ЋУТАЊЕ – Даница Рајковић		57
	СЛУШАМ ТВОЈЕ ЋУТАЊЕ	57
	ЋУТАЊЕ ЈЕ ЗЛАТО - Љубодраг Обрадовић.....	57
У СЛАВУ ВИНА – Анта А Џамић		59
	У СЛАВУ ВИНА	59
	СВЕТИ ТРИФУН.....	59
	ВИНО	59
	РАКИЈА КАО ЛЕК.....	59
	СТИХОВИ СВЕ КАЖУ – Љубодраг Обрадовић	60
	Сузе Панонског мора – Вељко Стамболија	60
	ПРЕДГОВОР – Тома Милић	61
	ПРИЛОГ ПРЕДГОВОРУ - Миодраг Шароњић.....	61
	НА КРАЈУ ЖИВОТНОГ ПУТА.....	61
САВРЕМЕНИ ПЕСНИЦИ.....		62
Драгош Павић, Велико Градиште.....		62
	НА МОЈ РОЂЕНДАН	62
	ТРАЖИЋУ ТЕ!.....	62
Споменка Денда Хамовић, Нови Београд.....		63
	АРАБЕСКА.....	63
	ГЛАДНЕ ПТИЦЕ.....	63
	РУЖА МЕСЕЧЕВА	63
	ВОЛЕХ	64
	МАГЛА ПЕНУШАВА.....	64
	БЕЛА ПТИЦА.....	64
	САМО ДАН	64
	ПРВИ ЛЕТ.....	64
Милош Марјановић, Београд.....		65
	ПЕВАМ О ЉУБАВИ	65
	ПУТОВАЊЕ	65
Прота Хаџи Иван Милановић, Јасика		66
	ЗВЕЗДА ДАНИЦА	66
	ОНО ВРЕМЕ.....	66
	ТРАГАЊЕ	66

Раденко Бјелановић, Крагујевац.....	67
БЈЕЛОГРЛА.....	67
ГРОМНА ЗОРА.....	67
КОЛО ЈЕЛОВИТО.....	67
ШАР ПЛАНИНА.....	67
РОГОКРШ.....	67
ПОД УТЕК.....	67
СКОК.....	67
НЕБОСЛОВЉЕ.....	67
РИД ЈЕЗЕРО.....	67
МАГЛЕНИК.....	67
МУЊОБОРЈЕ.....	67
ШТРБ ПО ШТРБ.....	67
БЈЕШЕ ИНА.....	67
ПРОКЛЕТИЈЕ.....	67
ГОР ДО НАГОР.....	67
ЧАКОР.....	67
МЕТОХИЈА.....	67
ВЕЛИКА.....	67
Борислав Бора Чејовић - Крагујевац.....	68
/ПРИ КРАЈУ ПУТОВАЊА/.....	68
БАРКА – ВАРКА.....	68
БЕЗ ТРАГА.....	68
СМИСАО.....	68
РАЈСКА ПТИЦА.....	68
ГЛУМАЦ.....	68
Стојан Жупљанин, Република Српска.....	69
ПИШЕМ РЕДОВЕ ОВЕ.....	69
А СИРЕНЕ СУ И ДАЉЕ ТУЖНО ЗАВИЈАЛЕ.....	69
ИЗ ЊЕГА НАС СУНЦЕ ГРЕЈЕ.....	69
ДА ЛИ СИ ЗНАО СТЕФАНЕ СВЕТИ.....	69
Сава Мијодраг Радивојевић, Трстеник.....	70
ЧОВЕК И ПЧЕЛА.....	70
ПОЈАВА БЕЛИХ ПЧЕЛА - ПРЕДЗНАК СУ КРАЈА.....	70
СВЕТОВИДИ.....	70
Миле Лисица, Бања Лука - Република Српска.....	71
ГРАМОФОН СВИРА.....	71
МАЈКА.....	71
Вук Тодоровић, Београд.....	72
ПОЛОВИ.....	72
ПОГЛЕД У ПРАЗНО.....	72
ПАМТИ МЕ ПАМТИ.....	72
Анђелија Н. Петровић, Бијељина.....	73
ИЗ ХОМОЉСКЕ АВЛИЈЕ.....	73
РАСТАНЦИ.....	73
ЗНАМ ДА КУНЕМ САМУ СЕБЕ.....	73
ПОТОП.....	74
ДА ЈЕ ДЕДА ИМАО МЛАЂЕГ БРАТА.....	74
НЕПОКОРЕНА ЗЕМЉА.....	74
Душан Комазец, Станишић.....	75
КИША БИСЕРА.....	75
ГАЛЕБ.....	75
ЖУБОР.....	75
Милан Марковић, Горњи Милановац.....	76
МИСЛИО САМ.....	76
ТЕБИ.....	76
ФАЛИШ МИ.....	76
Душан Марковић, Куршумлија.....	77
ОКО ПЛАВО.....	77
ИСПОД ШАРЕ НА БИСТРИЦИ.....	77
ПРОГНАНИ.....	77
Тихомир Јанићијевић, Куршумлија.....	78
МЕСЕЧЕВИ ПОЉУПЦИ У ВИНУ.....	78
НОЋ ПУНОГ МЕСЕЦА А ЈА КОД КАЗАНА.....	78
ДЕДА СА НАМА У СНЕГУ СЕ СЛИКА.....	78
ПРАЗНЕ ЧАШЕ ДУШУ НЕ ЛЕЧЕ.....	78
Жанка Жана Бошковић Ковен, Милано – Италија.....	79

	ВЕЧЕРЊА	79
	ДЕВОЈЧИЦЕ НЕКЕ	79
	ДУША.....	79
	СРЕЋА	79
Душан Дојчиновић, Лесковац		80
	ПРОБУДИ СЕ СРБИЈО.....	80
	ЉУБАВ.....	80
	СРБИЈА ЈЕ НАША МАТИ	80
	СУТРА.....	80
	СИРОМАШАК.....	80
Драгана Миљковић, Лесковац		81
	КАПЉИЦЕ ОТРОВА.....	81
	УПОРНОСТ.....	81
	НЕ ОСТВАРЕНЕ ЧЕЖЊЕ.....	81
	ЗА ВЕЧНОСТ СКРОЈЕНА	81
Никола Вушковић, Лесковац.....		82
	КОЛИЈЕВКА	82
	КАЈАЊЕ	82
	МИЛКА	82
Секулић Драгомир – Драган, Лепосавић		83
	О ВОЉЕНА МОЈА.....	83
	ОЈ, КОСОВО ГРУДО МОЈА.....	83
Татјана Ђурић, Крушевац.....		84
	РУКЕ.....	84
	СПОКОЈ И МИР	84
Зоран Ђурић, Крушевац		85
	САМО ДА НЕ ОДЕ.....	85
	ДУНАВ ГУТА СВЕ	85
Градимир Карајовић, Крушевац.....		86
	МОРАВО ЛЕПОТИЦЕ	86
	ПЕСНИКОВА СМРТ	86
Милка Ижогин, Ђуприја.....		87
	ЖИВОТ	87
	ПОЈ	87
	ЗА РОЂЕНДАН	87
	ВИНО У ЉУБАВИ И ЉУБАВ У ВИНУ	87
Звездана Милосављевић, Ђуприја.....		88
	ПЉАЧКАШИ СНОВА	88
	ПОНОЋ КАД СЕ ПРОСУЛА.....	88
	КАД ПОГЛЕДАШ ЗВЕЗДЕ.....	88
Љиљана Андрић, Трстеник		89
	ПОМОЋ АЗБУЦИ	89
	ПАХУЉЕ.....	89
	САОБРАЋАЈ	89
	ГОДИШЊА ДОБА.....	89
	БУДИ ОНАЈ КОЈИ ВОЛИ.....	89
	НЕЋУ ДА ОДРАСТЕМ.....	89
Оливера Цветић, Трстеник		90
	ЗНАМЕН	90
	ПЕСМО МОЈА	90
	НОЋ	90
	ЈОШ НИЈЕ ВРЕМЕ.....	90
	ЈЕФИМИЈА.....	90
Зорица Матицки, Трстеник.....		91
	ВЕТАР.....	91
	УСНЕ.....	91
	ДОСТОЈАНСТВО	91
	ПРОГОВОРИ.....	91
Александра Соколовић, Ђуприја.....		92
	ОСУЂЕНА	92
	СЛУТЊА.....	92
	ДА ЛИ БИ ХТЕО.....	92
Милан Анђелковић - Кучево.....		93
	ТИ	93
Јована Марковић, Љубава		93
	МОСТ.....	93
	ХОЋУ ВЕЧНО БИТИ ДЕТЕ.....	93

	КОЈА БОЈА БЕШЕ?.....	93
Јелена Вељковић, Ниш		94
	ЧУВАРИ (КОСОВО 1)	94
	ГНЕЗДА СМРТИ (КОСОВО 2).....	94
	ЈАЈА СМРТИ (КОСОВО 3)	94
Бранко Ћировић Ћиро, Ћићевац		95
	ОЈ КОСОВО.....	95
	ПИСМО МАЈЦИ	95
	А ЉУБАВ ЈЕ ЊЕНО ИМЕ	95
Мирослав Кркић, Ћићевац.....		96
	Сад сам сигуран да сам свога оца син	96
	Небо од нас многе тајне крије	96
	Запис.....	96
Данијела Јевремовић, Крушевац.....		97
	ДА ЛИ ДА ОДЕМ?	97
	ЛЕПШИ ДАНИ.....	97
	НЕ БОЈ СЕ.....	97
	НЕ ТРАЖИ МЕ	97
	ПИТАЊЕ	98
	ШТА БИ БИО ОВАЈ СВЕТ?.....	98
	ПОВЕДИ МЕ	98
	СЛОБОДНА	98
Дејан Петровић Кенац, Крушевац.....		99
	ВЕЧНОСТ ТИ И ЈА	99
	ЗЛАТОКОСА.....	99
	ЉУБАВ НА ПРВИ ПОГЛЕД	99
	СТРАСТ	99
Драган Ћирковић, Ломница.....		100
	1968.....	100
	ЧЕДНОЈ ЉИЉАНИ	100
	НАСМЕЈАНИ.....	100
Богдан Јевтић, Крушевац.....		101
	ЧАРОВНИ ЗРАЦИ	101
	ПОСВЕЋЕНО ТЕБИ.....	101
	СЈАЈ.....	101
	ВЕЧНОСТ У ВРЕМЕНУ	101
	ПОКЛАЊАМ ТИ ЗВЕЗДЕ	101
Сања Лукић, Љубава		102
	САМО САМ ЊЕГА ВОЛЕЛА ЈАКО	102
	СУДБОНОСНИ СУСРЕТ.....	102
Даница Рајковић, Крушевац		103
	АКО ТИ ЖЕЛИШ	103
	ЛАКО ТЕ ЈЕ ВОЛЕТИ	103
	НЕ ОСТАВЉАЈ МЕ САМУ.....	103
	ПОКАЖИ МИ	103
	ТРЕНУТАК ЗА ПАМЋЕЊЕ	103
Данијела Булатовић, Крушевац.....		104
	ЈЕСЕЊА БАЛАДА.....	104
	ТИ СИ МЕНИ	104
	НЕМИР	104
	ПРОЦВЕТАЛА ЉУБАВ	104
	ЛАКО ЈЕ ТЕБИ КАД ТЕ ПЕСНИК ВОЛИ	104
Мирослава Мира Смиљанић, Град Сталаћ		105
	ВРБА НАД МОРАВОМ.....	105
	ЉУБАВНА БОЛЕСТ	105
	ШЕТАЛА САМ КРАЈ ЈУЖНЕ МОРАВЕ.....	105
	ПАТИЋЕ МИ ДУША	105
Стефан Кнежевић, Крушевац.....		106
	ЖЕЉА	106
	ЈОВАНА.....	106
	ДУГО САМ САЊАО	106
Мр. Душка Ерић, Крушевац		107
	АМАНЕТ	107
	НИТ ШТО НАС СПАЈА	107
Елена Ерић, Велуће.....		107
	ЛАЗАРЕВА КРУНА.....	107
	Црква Лазарица – Илустрација Елена Ерић.....	107

Мишко Плочић, Треботин.....	108
ПИТАШ МЕ ДРУЖЕ	108
РОДНА ГРУДА.....	108
Горан Минић, Брус.....	109
РАСПРОДАЈА ОСМЕХА	109
БОЈА ОЧИЈУ	109
ПЕСМА ЗА ЊУ.....	109
МИРИС НОЋИ.....	109
Мр. Ратко Тодосијевић Баћо, Крушевац.....	110
САН БЕЗ СНА	110
СНОВИ.....	110
У ВИНУ СПАС	110
ТИ И ЈА.....	110
ПИТАЊА БЕЗ ОДГОВОРА	110
Драгојло Јовић, Крушевац.....	111
КАД ПОСЛЕДЊА СУЗА КАНЕ.....	111
СЛУШАМ ОПЕТ ТИШИНУ У НОЋИ	111
ЛИПА	111
Зоран Јовановић, Лесковац	112
ЧОВЕК ВУК.....	112
ЖИВИ.....	112
Саша Милетић, Крушевац	113
НЕСТАЈЕМ	113
КРУГ.....	113
УМИВАЊЕ ЛЕПТИРИМА – ХАИКУ ПОЕЗИЈА.....	113
КАПУТ У ВРЕМЕНУ	113
Дарко Колар, Шид	114
ВЕТРЕЊАЧА.....	114
ЕПИТАФ Благоју Ј.....	114
Драган Тодосијевић, Треботин	115
СЛОВО ПО СЛОВО	115
ВИДОВДАН.....	115
ТАМНИ ОБЛАК	115
РАЗОЧАРАН У ЖИВОТ.....	115
Латинка Ђорђевић, Цирих – Крушевац	116
ЦВЕТ	116
ПОТРАЖИ МЕ.....	116
СВЕТЛУЦАВИ КАПУТ.....	116
ТАКО ЈЕДНОМ... ..	116
Светлана Ђурђевић, Крушевац	117
ДУША.....	117
РАЗОЧАРАЊЕ.....	117
НЕМИРИ.....	117
ИЗНОВА.....	117
Мирослав Живановић, Крушевац	118
ДАЈ НАМ БОЖЕ.....	118
РАЗВОД	118
НИКОМ ПОСЕБНО	118
Љубодраг Обрадовић, Крушевац.....	119
ОТИШЛИ СУ.....	119
СТРАСТ	119

Часопис за поезију – ПоезијаСРБ број 11

ЗА ИЗДАВАЧА:

Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ
Крушевац, Цара Лазара 142

Уредник часописа: Љубодраг Обрадовић

Редакција часописа:

Љубодраг Обрадовић; Дарко Колар;
Светлана Ђурђевић; Мирослав Мића
Живановић; Латинка Ђорђевић;
Лепа Симић; Зоран Јовановић
и Драгојло Јовић

Лектура: Сами аутори

Уводна реч: Љубодраг Обрадовић

Слика на корицама: мр Ратко Тодосијевић

Дизајн знака *ПоезијаСРБ*: Зорица Бркић

Припрема за штампу: Љубодраг Обрадовић

Штампа: СаТЦИП - Врњачка Бања

Тираж: 200 примерака

Часопис излази два пута годишње

СIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије,
Београд

82

ПОЕЗИЈА СРБ : часопис за поезију
/ уредник Љубодраг Обрадовић.

– 2014, бр. 1 (март)-.

– Крушевац :

Удружење песника Србије

Поезија СРБ,

2014- (Врњачка Бања : СаТЦИП).

– 29 cm

Два пута годишње.

ISSN 2335-0105 = Поезија СРБ

COBISS. SR-ID 205696012

Ауторски хонорар за објављивање у часопису нисмо у ситуацији да платимо!

Ако сте са тим сагласни пошаљите нам свој рад на мејл: poezijasrb@poezija.rs

Штампање овог часописа омогућио је Град Крушевац